

**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 576
інформаційно-аналітичне дослідження стану
паливно-енергетичного комплексу України

**ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ЛИСТОПАД 2019 РОКУ**

З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА, ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Огляд ЗМІ за 1-24 грудня 2019 року

♦ *Нормандський айсберг – газові і стокгольмські питання. Протокол погодження позицій*

♦ *Відновлювана енергетика.
Перспективи. Проблеми*

♦ *Експорт або імпорт електроенергії.
Кому вигідно?*

♦ *Енергетична безпека України*

♦ *Енергетичний ринок. Євроінтеграція*

♦ *НКРЕКП*

♦ *Енергетичний перехід. Нові технології*

♦ *Атомна енергетика*

♦ *Кадрова політика*

♦ *Різне. Цікаве*

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ЛИСТОПАД 2019 РОКУ

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-листопад 2019 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 139744,0 млн кВт·г, що на 3735,8 млн кВт·г, або на 2,6% менше, ніж за 11 місяців 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями генеруючих компаній вироблено 41739,4 млн кВт·г, що на 836,2 млн кВт·г, або на 2,0% менше, ніж за 11 місяців 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 9367,7 млн кВт·г, що на 29,5 млн кВт·г, або на 0,3% менше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 74682,8 млн кВт·г, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 1654,3 млн кВт·г, або на 2,2%. Гідроелектростанціями за 11 місяців 2019 року вироблено 7228,7 млн кВт·г, що на 4121,5 млн кВт·г, або на 36,3% менше, ніж за 11 місяців 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 11 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 36,6%, виробіток електроенергії АЕС склав 53,4%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,2%. За 11 місяців 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 36,2%, 53,2% і 7,9%.

Виробництво електроенергії блок-станціями та іншими джерелами за 11 місяців 2019 року склало 1622,9 млн кВт·г, що на 248,1 млн кВт·г, або на 18,0% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 11 місяців 2019 року склало 5102,5 кВт·г, що на 2657,6 млн кВт·г, або на 108,7% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 11 місяців 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 17639,9 тис. Гкал тепла, що на 1111,5 тис. Гкал або на 3,3% менше минулорічного показника за 11 місяців.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	11 місяців 2018 р.		11 місяців 2019 р.		+/- до 2018 р.	
	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	%
Виробіток електроенергії – всього	143479,8	100,0	139744,0	100,0	-3735,8	-2,6
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	51972,8	36,2	51107,1	36,6	-865,7	-1,7
ТЕС ГК - всього	42575,6	29,7	41739,4	29,9	-836,2	-2,0
ТЕЦ та когенераційні установки	9397,2	6,5	9367,7	6,7	-29,5	-0,3
ГЕС та ГАЕС, з них:	11350,2	7,9	7228,7	5,2	-4121,5	-36,3
ГЕС	9918,1	6,9	6012,0	4,3	-3906,1	-39,4
ГАЕС	1432,1	1,0	1216,7	0,9	-215,4	-15,0
АЕС. всього	76337,1	53,2	74682,8	53,4	-1654,3	-2,2
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	2444,9	1,7	5102,5	3,7	2657,6	108,7
Блок-станціями та інш.джерелами	1374,8	1,0	1622,9	1,2	248,1	18,0

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-листопада 2019 року склав **23675,4 тис. тонн**, що на 695,2 тис. тонн більше, ніж за 11 місяців 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – **18158,1 тонн**, що на 345,0 тис. тонн менше, ніж за 11 місяців 2018 року. Витрати вугілля склали **22554,6 тис. тонн**. Запас вугілля станом на 01.12.2019 р. – **2595,5 тис. тонн**.

Запаси вугілля на **01.12.2019 р.** на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили **2595,5 тис.тонн**, що на 863,7 тонн більше, ніж у 2018 році (1731,8 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів **5080 тис.тонн**.

Топкового мазуту за 11 місяців 2019 р. спожито **34,8 тис. тонн**, що на 98,8 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 р. Запас мазуту на 01.12.2019 р. на підвідомчих Міністерству підприємствах склав **33,3 тис. тонн**.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 11 місяців 2019 р. становило **3568,8 млн куб.м**, що на 161,3 куб. м більше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили **270,6 млн куб.м**, що на 88,7 куб. м більше, ніж за 11 місяців 2018 р.

Станом на 01.12.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось **20,76 млрд куб. м** природного газу, що на 4,6 млрд куб. м або на 28,8 % більше запасу газу порівняно з 01.12.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав **6,22 млрд куб. м**.

За 11 місяців 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брутто), яке склало **136220,2 млн кВт·г**, що на 1648,2 млн кВт·г, або на 1,2% менше, ніж за 11 місяців 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало **109735,5 млн кВт·г**, що на 586,4 млн кВт·г менше аналогічного показника 2018 року (110321,9 млн кВт·г).

Динаміка і структура споживання електроенергії за 10 місяців 2019 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	136220,2	-1648,2	-1,2		
Споживання ел.ен. (нетто)	109735,5	-586,3	-0,5	100	100
у тому числі:					
1.Промисловість	47111,8	-270,8	-0,6	42,9	42,9
у тому числі:					
Паливна	3110,9	-113,4	-3,5	2,9	2,8
Металургійна	26623,0	-379,6	-1,4	24,5	24,3
Хімічна та нафтохімічна	3394,6	555,4	19,6	2,6	3,1
Машинобудівна	3354,0	-314,0	-8,6	3,3	3,1
Будів.матеріалів	2073,4	1,6	0,1	1,9	1,9
Харчова та переробна	4142,4	25,8	0,6	3,7	3,8
Інша	4413,5	-46,6	-1,0	4,0	4,0
2.Сільгоспспоживачі	3429,9	-92,0	-2,6	3,2	3,1
3.Транспорт	5964,7	-313,4	-5,0	5,7	5,4
4.Будівництво	873,5	21,4	2,5	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	13694,2	-201,1	-1,4	12,6	12,5
6.Інші непромисл. споживачі	6680,3	573,4	9,4	5,5	6,1
7.Населення	31981,1	-303,9	-0,9	29,3	29,1

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії паливною промисловістю (на 3,5%), транспортом (на 4,2%) та комунально-побутовими споживачами (на 1,1%) та населенням (на 0,6%).

Видобуток вугілля. За 11 місяців 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **28,41 млн тонн** вугілля, що на 2060,6 тис. тонн (або на 6,8%) менше порівняно із січнем-груднем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **22,8 млн тонн**, він зменшився на 2336,0 тис. тонн (або на 9,3%), коксівного – склав **5,6 млн тонн**, що більше на 275,5 тис. т (або на 5,2%).

Упродовж січня-листопада 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **3,34 млн тонн**, що на 443,6 тис. тонн (або на 11,7%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 728,1 тис. тонн (або на 22,1%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 284,5 тис. тонн (або на 56,9%), а видобуток відповідно склав **2,55 та 0,78 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **1,818 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **18,9 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,724 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 19,1 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-листопад 2019 року **1,818 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 році – 1,724 млн тонн) і **14,8 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 15,1 млрд куб. м).

Інші підприємства за 11 місяців 2019 року видобули **0,094 млн тонн** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,180 млн тонн) і **4,1 млрд куб. м** газу (у 2018 році – 4,0 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-листопаді 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **795,9 тис. тонн нафтової сировини** українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-листопаді 2019 р. склав **429,0 тис. тонн**, що на 0,2% більше обсягу переробки за 11 місяців 2018 р.

У січні-листопаді 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-листопаді 2019 р. було завантажено на 46,8% (у 2018 році на 44,1%).

Транспортування нафти. У січні-листопаді 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів збільшився порівняно з 2018 р. на 185,0 тис. тонн (або на 0,9%) і склав **14081,0 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) протранспортовано **11967,0 тис. тонн**, що 1,1% (або на 138,5 тис. т) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **2114,0 тис. тонн**, що на 14,3% (або на 264,3 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-листопад 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **84,4%**, а на нафтопереробні підприємства України – **15,6%**.

**АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ
ЗА СІЧЕНЬ-ЛИСТОПАД 2019 РОКУ
(оперативні дані)**

ФОРМА РОЗПОДІЛУ (про надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії)	Обсяги розподілу електричної енергії тис. кВт·год	Нараховано за послуги розподілу електроенергії тис. грн	Надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії	
			Всього	
			тис. грн	%
Разом	101 065 318,8	46 534 212,9	49 533 155,1	106,4
АТ «Вінницяобленерго»	2 569 907,1	1 794 328,2	1 739 379,6	96,9
ПрАТ «Волиньобленерго»	1 420 093,1	1 003 361,8	995 873,2	99,3
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	15 553 954,6	4 001 251,8	4 945 072,3	123,6
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	2 661 390,4	1 989 376,2	2 314 962,9	116,4
АТ «Житомиробленерго»	2 132 390,0	1 609 027,0	1 669 211,1	103,7
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	1 589 891,2	1 453 261,4	1 438 333,1	99,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	7 079 012,3	2 174 875,2	2 128 474,4	97,9
АТ «Прикарпаттяобленерго»	2 129 082,8	1 462 227,5	1 478 759,4	101,1
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	8 327 710,3	2 057 352,6	2 947 019,1	143,2
ПрАТ «Київобленерго»	5 411 890,9	2 925 131,4	3 191 627,9	109,1
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	1 697 218,0	1 325 406,0	1 417 232,0	106,9
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	1 059 041,6	1 084 734,9	1 124 958,6	103,7
ПрАТ «Львівобленерго»	3 717 354,9	2 421 678,6	2 511 142,4	103,7
АТ «Миколаївобленерго»	2 343 830,0	1 321 680,4	1 349 080,5	102,1
АТ «Одесаобленерго»	5 164 023,5	3 319 338,1	3 306 004,3	99,6
ПАТ «Полтаваобленерго»	4 539 799,3	1 739 232,6	2 145 640,8	123,4
ПрАТ «Рівнеобленерго»	1 953 361,9	1 087 855,1	1 116 451,7	102,6
ПАТ «Сумиобленерго»	1 763 184,3	1 328 166,7	1 326 923,2	99,9
ВАТ «Тернопільобленерго»	1 163 561,5	1 025 431,3	1 070 002,1	104,3
АТ «Харківобленерго»	5 460 013,3	2 942 182,9	2 879 889,3	97,9
АТ «Херсонобленерго»	2 097 068,2	1 374 498,1	1 435 091,3	104,4
АТ «Хмельницькобленерго»	1 931 375,8	1 445 897,0	1 443 876,3	99,9
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 629 212,1	1 326 050,5	1 324 582,3	99,9
АТ «Чернівціобленерго»	1 187 680,7	864 418,2	885 184,3	102,4
ПАТ «Чернігівобленерго»	1 556 052,7	1 253 715,0	1 233 553,7	98,4
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	388 762,2	81 154,7	71 134,0	87,7
ДП «Регіональні електричні мережі»	1 188 878,1	308 481,3	188 156,5	61,0
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	5 797 251,0	262 162,1	294 227,6	112,2
ПрАТ «ПЕЕМ «Центральна енергетична компанія»	649 394,0	323 828,1	341 183,4	105,4
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	675 677,0	41 016,6	40 822,4	99,5
АТ «Укрзалізниця»	5 194 650,7	1 166 921,2	1 160 830,4	99,5
КП «Міські електричні мережі»	32 605,4	20 170,4	18 475,0	91,6

Електропостачальники (Універсальна послуга)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	72 824 874	69 157 476	95,0
ТОВ «Енера Вінниця»	2 360 356	2 311 140	97,9
ТОВ «Волиньелектрозбут»	1 621 701	1 514 982	93,4
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	6 419 415	6 272 373	97,7
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 944 588	2 755 027	93,6
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	1 994 318	1 919 721	96,3

ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	2 347 667	2 304 491	98,2
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	3 522 116	3 328 874	94,5
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	2 002 829	1 857 925	92,8
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	6 849 712	6 735 573	98,3
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	5 449 597	4 995 041	91,7
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	1 658 624	1 552 055	93,6
ТОВ «Енера Схід»	1 065 352	1 056 943	99,2
ТОВ «Львівенергозбут»	4 107 398	3 813 588	92,8
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 983 284	1 869 718	94,3
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	5 958 789	5 537 217	92,9
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 444 013	2 539 453	103,9
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 792 666	1 651 731	92,1
ТОВ «Енера Суми»	1 690 670	1 593 293	94,2
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1 509 439	1 388 060	92,0
ПрАТ «Харківенергозбут»	4 845 850	4 486 794	92,6
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	3 009 480	2 842 683	94,5
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	2 083 240	1 939 082	93,1
ТОВ «Черкасиенергозбут»	1 963 438	1 872 548	95,4
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	1 542 607	1 501 128	97,3
ТОВ «Енера Чернігів»	1 657 727	1 518 037	91,6

Постачальник «останньої надії»	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг за спожиту енергію станом на 01.12.2019
		Всього		
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
ДПЗД «Укрінтеренерго»	3 000 902	1 626 197	54,2	1 374 824

Електропостачальники (Вільні ціни)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	36 752 510	38 101 190	103,7
ТОВ «Енера Вінниця»	1 111 849	1 085 026	97,6
ТОВ «Волиньелектрозбут»	425 735	414 454	97,4
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	5 727 936	6 243 314	109,0
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 519 959	2 483 299	98,5
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	916 588	933 869	101,9
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	429 348	449 693	104,7
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	820 869	859 396	104,7
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	1 058 694	1 014 198	95,8
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	7 558 059	8 349 245	110,5
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Схід»	930 890	945 872	101,6

ТОВ «Львівенергозбут»	2 954 038	2 832 088	95,9
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 075 819	1 060 380	98,6
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 201 596	2 417 349	109,8
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Суми»	1 578 365	1 551 187	98,3
ТОВ «Тернопільелектропостач»	675 214	647 472	95,9
ПрАТ «Харківенергозбут»	2 587 066	2 625 723	101,5
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	870 449	843 972	97,0
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	842 239	815 106	96,8
ТОВ «Черкасиенергозбут»	999 907	1 041 910	104,2
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	517 684	540 448	104,4
ТОВ «Енера Чернівів»	880 182	859 103	97,6
ДПЗД «Укрінтеренерго»	70 026	88 087	125,8

Оператори систем розподілу Про оплату заборгованості споживачів за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2019	Оплата за спожиту до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожиту електроенергію станом на 01.12.2019
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Всього по Україні:	33 107 433,3	4 875 331,8	28 020 319,8
АТ «Вінницяобленерго»	255 102,0	199 210,0	58 517,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	140 419,0	125 876,0	13 356,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	655 829,1	-521 718,0	1 167 944,8
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	946 400,0	238 472,0	734 717,0
АТ «Житомиробленерго»	161 395,0	129 316,0	27 798,0
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	148 912,0	122 131,0	22 167,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	2 080 834,0	414 233,0	1 673 385,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	225 418,0	211 858,0	13 560,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	271 461,0	-51 124,9	288 959,7
ПрАТ «Київобленерго»	540 854,0	442 006,7	98 847,3
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	152 902,0	129 630,0	18 754,0
ПАТ ДТЕК «Крименерго»	506 048,2	0,0	506 048,2
ВАТ «Луганськобленерго»	851 586,6	0,0	851 586,6
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	2 051 086,0	58 138,0	1 991 967,0
ПрАТ «Львівобленерго»	356 448,0	333 346,0	19 698,0
АТ «Миколаївобленерго»	212 302,0	134 963,8	86 582,2
АТ «Одесаобленерго»	612 429,0	478 459,2	133 969,8
АТ «Полтаваобленерго»	280 223,0	138 298,0	141 925,0
ПрАТ «Рівнеобленерго»	130 327,0	117 889,6	12 092,4
ПАТ ЕК «Севастопольенерго»	65 224,0	0,0	65 224,0
ПАТ «Сумиобленерго»	436 655,0	152 236,0	284 354,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	118 844,0	103 198,0	17 840,0
АТ «Харківобленерго»	2 583 486,0	655 390,0	1 575 596,0
АТ «Херсонобленерго»	299 818,0	200 180,0	94 594,0
АТ «Хмельницькобленерго»	148 155,0	131 465,0	16 690,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 035 222,0	340 470,0	1 695 715,0

АТ «Чернівціобленерго»	275 787,0	234 268,0	153 047,0
АТ «Чернігівобленерго»	171 955,0	138 598,0	25 530,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	2 313 967,0	67 340,0	2 302 678,0
ДП «Регіональні електричні мережі»	13 698 650,7	12 982,9	13 685 702,5
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	379 693,7	138 219,4	241 474,3

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-червень 2019 р. Всього сплачено по виробникам та НЕК склало **100,63 млрд грн** при товарній продукції **104,23 млрд грн**, або **96,5%**.

За 6 місяців 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК «Енергоатом» – 102,3% (28477,0 млн грн), «Центренерго» – 91,5% (7894,1 млн грн), «Дніпроенерго» – 94,6% (8315,4 млн грн), «Донбасенерго» – 96,1% (3019,8 млн грн), «Західенерго» – 92,0% (14007,4 млн грн), «Східенерго» – 93,3% (7756,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 119,8% (1236,9 млн грн), Київтеплоенерго КП – 98,6% (2998,7 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 101,6% (3550,0 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 964,4 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 53,5 тис. грн, **інші електростанції** – 94,4% (19808,0 млн грн), у тому числі: **теплоелектроцентрали** – 102,3% (7447,3 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 90,2% (12269,2 млн грн), Укргазвидобування – 96,0% (52736,6 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 95,1% (3574,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 100,63 млрд грн при товарній продукції 104,2 млрд грн або 96,5%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу всього за січень-листопад 2019 року склали **121,4 млрд куб. м** (за відповідний період 2018 року – 106,6 млрд куб.м), а України – 39,1 млрд куб.м.

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **95,5 млрд куб. м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 81,2 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **22,7 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 р. – 24,0 млрд куб.м).

Завпаси газу в ПСГ на 01.12.2019 становлять **20,8 млрд куб.м**, що на 4,6 млрд.куб м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **6,22 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 8,32 млрд куб.м).

За січень-листопад 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **81,4 млрд куб.м**, що на 2,3 млрд куб.м (або на 2,9%) більше ніж за відповідний період 2018 року.

Імпорт газу за січень-листопад 2019 року склав **14000 млн куб.м**.

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК за рахунок усіх джерел фінансування в галузі ПЕК освоєно **19770,5 тис. грн** капітальних вкладень за січень-листопад 2019 року, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 1833,5 млн грн.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-листопад 2019 року в електроенергетичній галузі профінансовано всього 20386,5 млн грн.

В електроенергетичній галузі за січень-вересень введено в дію основних фондів – **5213,1 млн грн:**

- 242,84 км ліній електропередачі всіх напруг;
- 39,59 мВА трансформаторної потужності;
- 9,58 км волоконно-оптичних мереж зв'язку.

У вугільній галузі за січень-листопад освоєно **45,3 млн грн** капітальних вкладень, у тому числі за джерелами:

- за рахунок коштів державного бюджету - 45,0 млн грн:

у тому числі за структурою:

- будівельно-монтажні роботи – 43,2 млн грн;
- інші витрати – 1,8 тис. грн;

- за рахунок власних коштів підприємств – 9,6 млн гривень.

У зв'язку з реорганізацією Міністерства енергетики та вугільної промисловості шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» фінансування шахти №10 «Нововолинська» за бюджетною програмою КПКВК 2401480 «Державна підтримка будівництва шахти № 10 «Нововолинська» не здійснювалося.

З початку року профінансовано:

- за рахунок коштів державного бюджету – 45,0 млн грн;
- за рахунок власних коштів підприємств – 0,2 млн гривень.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за листопад та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У листопаді 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» ви-роблено **7618,6 млн кВт·г**, що на 355,8 млн кВт·г менше порівняно з відповідним періодом 2018 року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у листопаді 2019 р. становив **76,3 %**, що на 3,6% менше показника минулого року, з початку 2019 року КВВП становив 67,3 % (за відповідний період 2018 р. 68,8 %).

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-листопаді 2019 р. становила 53,0%. До Енергоринку за 11 місяців 2019 р. відпущено 70340,0 млн кВтг електроенергії, що на 1624,0 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У листопад 2019 року відбулося 1 порушення у роботі АЕС – на ЮУАЕС № 3. З початку 2019 року зафіксовано 11 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3 (5), на ЗАЕС №1 (2), №6, №3, №5, ХАЕС №1). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок – від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива. У звітний період відбулася 1 поставка свіжого ядерного палива від компанії «Вестінгауз» і 2 поставки від АТ «ТВЕЛ», 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

З початку 2019 р. відбулось 14 поставок свіжого ядерного палива – 8 від АТ «ТВЕЛ» і 6 від «Вестінгауз», 1 рейс з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;
- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 10.12.2019 виконано:

- 13 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС № 3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС № 2, 1, на РАЕС № 3; КПр: на РАЕС №1, 2, 4, на ЗАЕС №2, на ЮУАЕС №3;
- 1 плановий поточний ремонт на ЮУАЕС №1;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 10.12.2019 виконуються:

- 1 середній ремонт – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 27.01.20);
- 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №1 (з 26.09.19 до 23.12.19).

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У листопаді 2019 р. вироблено **58,4 тонн уранового оксидного концентрату на суму 123,5 млн грн.** У порівнянні з відповідним періодом 2018 р. продукції вироблено на 52,4 тонн менше. З початку 2019 р. вироблено 800,3 тонн УОК на суму 1871,5 млн грн, що на 179,0 тонн менше порівняно з показниками 2018 р. Заборгованість із заробітної плати станом на 08.10.2019 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». У листопаді 2019 р. ДП «Смоли» вироблено 42,0 тонн основної продукції (іонообмінні смоли) на суму 13,6 млн грн. З початку 2019 року вироблено 86,0 тонн іонообмінних смол на суму 25,1 млн грн, що на 14,3 тонн більше показника 2018 року. Станом на 07.12.2019 заборгованість із виплати заробітної плати становить близько 1,85 млн грн. У порівнянні з показником на 07.11.2019 заборгованість із заробітної плати зменшилась на 0,3 млн грн.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. станом на 10.12.2019 відповідно до затвердженого графіка відремонтовано:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній (ТЕС) відремонтовано всіма видами ремонтів 47 (11149 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 36 (8449 МВт) енергоблоки;
- середнім ремонтом 6 (1515 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 5 (1185 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях (ТЕЦ) відремонтовано 9 (1670 МВт) енергоблоків, 15 (3217 т/год) парових котлів та 7 (326,8 МВт) турбоагрегатів.

На гідроелектростанціях виконано капітальний ремонт і реконструкцію 18 (816,88 МВт) гідроагрегатів.

В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 11 (537,5 МВт) гідроагрегатів.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяця 2019 р. складають **401,7 г/кВт·г**, що на **2,2 г/кВт·г** більше ніж за відповідний період 2018 р. (403,2 г/кВт·г).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяця 2019 р. **373,4 г/кВт·г**, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **6,8 г/кВт·г**.

Середньомісячна заробітна плата. На січень-жовтень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерго, у розрізі галузей становить (01.11.2019):

- електроенергетика – 14055 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 2951 грн*);
- атомно-промисловий комплекс – 23070 грн (*більше на 6107 грн*);
- нафтогазовий комплекс – 10549 грн (*більше на 982 грн до показників держпідприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 11440 грн (*більше на 1682 грн для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.12.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерго, становила **294,9 млн грн** і збільшилась з початку року на **57,9 млн грн (або на 24,5%)**:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 14,5 млн грн;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 3,6 млн грн;
- вугільна галузь – збільшилась на 68,2 млн грн;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась на 1,7 млн грн;
- інші (ДП «Держекоінвест») – заборгованість 2248,5 тис. грн.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За 10 місяців 2019 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали на рівні **12,9 млрд кВтг** або **11,1 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2018 року відбулося їх зменшення на **0,2 млрд кВтг, або зменшення на 0,1 в.п.** (13,1 млрд кВтг або 11,2% у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 10 місяців 2019 року складала **14,8 млрд кВтг** або **12,7 %** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на **0,3 млрд кВтг** або на **2,0 %** у порівнянні з минулим роком (15,1 млрд кВтг або 13,0 % у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат електроенергії за 10 місяців 2019 року по Міненерговугілля склала **-1,8 млрд кВтг або **-1,6%** від загального відпуску електроенергії в мережу .**

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 10 місяців 2019 року заощаджено **146,6 млн кВтг** електричної енергії (**150,3 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 11 місяців 2019 року **експорт електроенергії становить 5755,5 млн кВтг**, що на 115,9 млн кВтг більше ніж за 11 місяців 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 596,9 млн кВтг, в країни Східної Європи – 4574,0 млн кВтг, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВтг. Імпорт електроенергії за 11 місяців 2019 року склав 2199,0 млн кВтг. За листопад 2019 року експорт електроенергії склав **629 млн кВтг**, а імпорт **661 млн кВтг**.

За січень-листопад 2019 року територією України протранспортовано (транзитом) **81,4 млрд куб. м природного газу** (за цей період 2018 року – 79,1 млрд куб. м).

Станом на 01.12.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **20,7 млрд куб. м природного газу**, що на 4,6 млрд куб. м або на 28,8% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-листопада 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **14081,0 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. збільшився на 125,8 тис. тонн (або на 0,9 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **11967,0 тис. т**, що на 148,5 тис. т (або на 1,1%) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 264,3 тис. т (або на 14,3%) і склало **2114,0 тис. тонн**.

За січень-листопад 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 84,4%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 15,6%.

*Підготовлено за даними
Мінекоенерго України
і Робочою групою ГО «НТСЕУ»*

Вітання Міністра енергетики та захисту довкілля України З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА!

Вітаю всіх енергетиків із професійним святом - Днем енергетика!

Енергетика – це, без сумніву, основа нашої незалежності і безпеки. Адже наявність, надійність та доступність постачання потрібного обсягу енергетичних ресурсів є основою повноцінного функціонування та подальшого економічного та соціального розвитку будь-якої сучасної держави, одним із критеріїв її перспектив і сталого розвитку. Маючи ресурси, найбільшу в Європі ГТС та підземні сховища газу, маючи розвинену мережу магістральних і міждержавних повітряних ліній електропередач, потужні електростанції, ми – енергетично сильна Держава.

Працівники енергетичної галузі – особливі, адже їхня робота потребує виняткової відповідальності і глибоких знань, постійного пошуку і вдосконалення. Дякую Вам, шановні енергетики, за можливість жити у цьому комфортному світі.

Кожен із вас – від рядового електрика до головного диспетчера, від майстра до інженера чи науковця-експерта – велике надбання нашої Країни.

Особлива подяка ветеранам енергетики, які створили настільки потужну і надійну енергосистему, яка багато років бездоганно функціонує і на сьогодні забезпечує потреби економіки і всіх споживачів.

Також хочу висловити вдячність тим енергетикам, які працюють неподалік лінії розмежування. Адже вони забезпечують енергопостачання, тепло і світло людям, щоденно ризикуючи життям.

Енергетика – це галузь, яка стрімко розвивається і змінюється, а з нею мусять змінюватися й ті, хто її обслуговує. Учора ще будувалися греблі, запускалися перші енергоблоки теплових станцій, а сьогодні по всьому світу крутяться вітряки, встановлюють сонячні панелі, а винахідники невтомно працюють і відкривають нові види генерації та акумуляування енергії.

Нинішнє професійне свято ми відзначаємо вперше в особливих умовах. Поєднання в одному міністерстві двох великих напрямків – енергетики та екології – дозволить нам усім вивести галузь на новий ціннісний рівень, досягти цілей сталого розвитку, зменшити вплив на довкілля, забезпечивши належний рівень енергоефективності та енергозбереження.

Ви, як ніхто, знаєте ціну кожного кВт*год електроенергії, а, значить, найбільше зацікавлені в раціональному використанні ресурсів. Ціную Вашу професійність і розраховую на підтримку і допомогу у впровадженні реформ.

Символічно, що напередодні свята енергетиків ми привезли домовленості по транспортуванню газу, що забезпечить стабільність на енергетичних ринках України та Європи.

З нагоди свята зичу Вам щастя і добра, достатку і миру. Нехай у всіх українців завжди буде світло та тепло!

Олексій Оржель

Вітання Голови ЦК "Укрелектропрофспілки" Шишова С.С.

З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА!

Шановні колеги, дорогі друзі, ветерани енергетики!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята - Дня енергетика.

Успішне функціонування і розвиток національної економіки нерозривно пов'язані з надійністю та ефективністю роботи енергетики. Стан справ у цій стратегічній галузі визначає виробничий потенціал країни, енергетичну безпеку країни, рівень її соціально-економічного розвитку. Завдяки Вашій сумлінній, самовідданій праці, помноженій на високий професіоналізм та відповідальність, працює промисловість, функціонують транспорт і зв'язок, Ви створюєте світло і затишок у кожній оселі. Кожного дня, кожної години енергетики виконують свою справу з повною віддачею всіх своїх знань, вміння, найкращих якостей душі.

За непростих кризових часів працівники галузі довели, що вони здатні і в екстремальних умовах вирішувати найскладніші завдання. Сьогодні енергетики країни комплексно і послідовно працюють над модернізацією та примноженням базових потужностей енергопідприємств. Незважаючи на труднощі поточного моменту, працівники галузі з розумінням ставляться до проблем соціальної і виробничої сфери в електроенергетиці, роблять усе можливе для економічної стабільності держави, проявляють високу професійну майстерність, старанність, творче ставлення до справи.

Галузева профспілка робить усе можливе для створення належного соціально-економічного захисту працівників електроенергетики: підвищення рівня оплати праці та своєчасної її виплати, створення безпечних умов праці на кожному робочому місці, соціального захисту працівників при приватизації енергопідприємств, правового захисту працівників, проведення культурно-оздоровчих заходів, задоволення матеріальних і духовних потреб кожного члена колективу.

Користуючись нагодою, хочу побажати усім енергетикам та їх сім'ям, напередодні нашого великого професійного свята - Дня енергетика міцного здоров'я, родинного щастя, добробуту, нових професійних успіхів. Нехай Ваша праця приносить тільки радість і задоволення, а життєва енергія та оптимізм завжди будуть вірними супутниками. Миру і злагоди Вам! Зі святом Вас та наступаючим Новим роком і Різдвом Христовим!

**Сергій Шишов,
голова Профспілки працівників енергетики
та електротехнічної промисловості України**

Вітання Голови Атомпрофспілки України Валерія МАТОВА**З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА!****Шановні колеги, друзі!**

Радий вітати вас з нашим професійним святом — Днем енергетика, що набуло загальнодержавного значення! Виробництво атомної електроенергії — найбільш дешевої, екологічної та безпечної — це неперервний виробничий процес. Тому багато хто з вас зустрічає це свято на робочих місцях, забезпечуючи електроенергією народне господарство, соціальну сферу та населення країни.

Українські атомники свою справу роблять добре — і в цьому їхній патріотизм. Завдяки висококваліфікованій, самовідданій, відповідальній і дисциплінованій праці багатотисячного колективу НАЕК «Енергоатом» і споріднених сфер діяльності ядерна енергетика набула державоутворюючого статусу. Галузь, яка впродовж тривалого періоду генерує в енергосистему України понад 50%, а в окремі роки її рівень сягав 60% і більше, особливо на піках споживання опалювального сезону, цілком заслужено називають візитною карткою економіки країни, її фахівців-професіоналів, спроможних приймати рішення і брати на себе відповідальність за енергобезпеку, — національним надбанням.

У році, що завершується, перед працівниками базової галузі країни постали нові виклики і загрози її функціонуванню та розвитку, соціальній стабільності трудових колективів.

Непродумані і непослідовні дії, скандальні заяви керівництва новоствореного енергетичного відомства і вищих посадовців країни спричинили масові акції протесту працівників АЕС і суміжних сфер діяльності у листопаді і грудні цього року. Хвиля мирних «атомних» маніфестацій, організованих Атомпрофспілкою України, прокотилася від урядового кварталу у Києві до регіонів розташування підприємств галузі. Сподіваємося, що керівництво держави, реально оцінюючи ситуацію, вживе ефективних заходів для врегулювання наявних проблем, збереження і поступу ядерної енергетики. Адже це — питання виживання і майбутнього України.

Атомпрофспілка добиватиметься від органів державної влади вирішення актуальних питань діяльності атомної галузі, підвищення соціально-трудова стандартів і гарантій працівників та членів їхніх сімей, належної допомоги молодим працівникам для реалізації їхнього творчого потенціалу, підтримки ветеранів, які розбудовували атомну генерацію — теперішнього енергетичного лідера України.

Збереження ядерної енергетики — це питання виживання і майбутнього України!

Дорогі наші атомники, спілчани! Нехай у вашій життєдіяльності буде якомога менше непередбачуваних ситуацій, нехай довірені вам об'єкти працюють надійно і стабільно. Бажаю вам у цей урочистий День енергетика, а незадовго — Новорічні і Різдвяні свята, бадьорості духу, невичерпної енергії, міцного здоров'я, щастя і добробуту.

Нехай у ваших оселях панує мир, тепло і злагода!

Зі щирою повагою, Голова Атомпрофспілки України Валерій МАТОВ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ ЕНЕРГЕТИКИ!

Прийміть найщиріші вітання з нашим професійним святом!

З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА!

Своєю творчою, наполегливою працею Ви забезпечили вагомий внесок у науково-технічний прогрес і сталий розвиток енергетичного комплексу України! Бажаємо Всім здоров'я, успіхів, невичерпної енергії та благополуччя нам і нашим близьким!

Сьогодні, як ніколи в суспільстві є запит на професіоналізм, досвід, прагнення до реформування енергетичної галузі і залучення до цих заходів нових технологій, сучасних досягнень науки та інженерної техніки. Запрошуємо всіх небайдужих до співпраці з Громадською організацією «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України», спрямованої на об'єднання зусиль спеціалістів для забезпечення стабільної роботи галузі з урахуванням світового та європейського досвіду.

З повагою і надією на подальшу плідну співпрацю з нашим Товариством, що має славу 140-річну історію!

*від Правління ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

Олександр Дунак

♦ *Нормандський айсберг – газові і стокгольмські питання. Протокол погодження позицій*

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 19.12.2019

Американські санкції зупинять газовий шантаж?

Сенат США 17 грудня схвалив законопроект про фінансування видатків на оборону, котрий передбачає обов'язковість запровадження санкцій проти компаній, що беруть участь у будівництві газопроводів «Північний потік-2» та «Турецький потік». Законопроект набуде чинності після того, як його підпише президент Дональд Трамп, який ще минулого тижня назвав оборонний бюджет «історичним» і пообіцяв негайно його підписати.

Новий оборонний бюджет на загальну суму 738 млрд передбачає також надання 300 мільйонів доларів на фінансування Ініціативи з безпеки України, інформує «Голос Америки».

Однак, схоже, найпотужнішою «зброєю» проти російської агресії стануть саме нові санкції проти компаній і підприємців, причетних до спорудження двох газопроводів. Обмежувальні заходи передбачають замороження американських активів тих, хто опиниться в «чорному списку», заборону на в'їзд до США або скасування чинності вже виданих віз, зазначає AFP.

Окрім того, 17 грудня Палата представників Конгресу США ухвалила законопроект, що передбачає надання одного мільярда доларів на підтримку енергетичних проектів у Східній Європі та Євразії для скорочення залежності регіону від російської нафти та газу. Ці кошти можуть використати для фінансування стратегічних енергетичних проектів у регіоні, таких як термінали для скрапленого природного газу, газопроводи, а також для виробництва сонячної та вітрової енергії, інформує «Радіо Свобода». Законодавчі зміни є частиною законопроекту про витрати на суму 1,4 трильйона доларів, передбачені на протидію намірам РФ використати нафтогазові ресурси для утримання залежних від постачання енергоносіїв країн у межах своєї сфери впливу.

<http://www.golos.com.ua/article/325532>

Додаткова інформація на цю тему – «Голос України», 19.12.2019 «Чи завадять водоплавні «Північному потоку-2»?», Наталія Писанська. Компанія Nord Stream 2, котра є оператором газо-проводу «Північний потік-2», попросила дозволу в німецької влади продовжити будівництво транзиту поблизу північного узбережжя ФРН упродовж зимових місяців. Як пояснили її представники, графік проходження маршруту призупинило очікування рішення Данії щодо цього.

Утім, екологічні організації наполягають на пред'явленні дозвільних документів, оскільки поблизу балтійського узбережжя Німеччини із січня по березень зимує понад один мільйон качок та інших водоплавних, а будівництво може завадити їхнім традиційним умовам перебування.

Федеральне управління з морського судноплавства гідрографії у Гамбурзі, за повідомленням агенції DPA, мало розглянути заявку компанії Nord Stream 2 минулого понеділка, але поки невідомо, чи ухвалене рішення і чи воно позитивне.

Проте чимало фахівців вважають, що «пташки» в цій справі — аж ніяким

боком: оператор проекту поспішив завершити будівництво через рішення Палати представників Конгресу США, котра схвалила проект військового бюджету на 2020 рік, у якому є пункт про застосування санкцій стосовно газопроводів «Північний потік-2» і «Турецький потік».

Згідно з цим санкції можуть торкнутися суднобудівних та інженерних компаній, які беруть участь у роботах з укладання труб.

Але... **Якщо військовий бюджет буде підписано президентом США Дональдом Трампом, то компанії, котрі підпадуть під обмеження, упродовж 30 днів мають згорнути свою діяльність у проекті. Саме тому, як пише Bild, «Північний потік-2» і розраховують добудувати ще до запровадження санкцій Сенату США, котрі загрожують компаніям, які надають судна для прокладання труб під водою.**

Також і «Газпром» очікує, що позитивне рішення Німеччини сприятиме можливості відновити будівництво газопроводу взимку або навесні 2020 року.

<http://www.golos.com.ua/article/325533>

Европейская правда, 21.12.2019

Трамп подписал оборонный бюджет, предусматривающий \$300 млн помощи Украине

Президент США Дональд Трамп подписал оборонный бюджет на 2020 финансовый год, в котором предусмотрена военная помощь для Украины в сумме 300 млн долларов.

Бюджет предусматривает антироссийские санкции по целому ряду пунктов: в отношении газопроводов "Северный поток-2" и "Турецкий поток"...

Администрация главы американского государства отметила, что документом предусмотрены наиболее масштабные инвестиции в вооруженные силы США.

"Это по-настоящему исторический день для американских вооруженных сил", - заявил Трамп во время подписания бюджета.

<https://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2019/12/21/7104501/>

Голос Америки, 21.12.2019

В Україні вже побачили ефект від затверджених Трампом санкцій проти «Північного потоку 2».

Президент США Дональд Трамп підписав закон про Державний оборонний бюджет (NDAA) - один із найважливіших документів, що визначає оборонні видатки країни.

В документі законодавці передбачили і обов'язковість запровадження санкцій проти компаній, що беруть участь у газпромівському енергетичному проекті "Північний потік 2".

США виступають проти втілення проекту, наголошуючи, що він збільшить залежність Європи від Росії і зашкодить інтересам України.

В українському уряді привітали рішення Трампа запровадити санкції, відзначивши, що це допомогло в газових переговорах з Росією а також вже

спричинило до того, що якнайменше одна з компаній-учасниць проекту припинила роботи над «Північним потоком 2».

«Вітаю підписання Дональдом Трампом санкцій проти «Північного потоку 2». Перший результат - Allseas, компанія, що бере участь в побудові трубопроводу, призупинила роботу над ним», - написав прем'єр-міністр Олексій Гончарук у Twitter.

Він також відзначив, що «санкції створюють стабільні та конкурентні ціни на газ для всіх європейських споживачів. Україна поділяє цю позицію з багатьма країнами ЄС, які протягом останніх чотирьох років виступали проти побудови цього політизованого проекту».

Експерти по-різному оцінюють те, чи будуть американські санкції здатні зупинити «Північний потік 2».

<https://ukrainian.voanews.com/a/Sanktsiji-pivnichy-potik/5214890.html>

"ХВИЛЯ" , 21.12.2019

Строительство «Северного потока-2» «заморозили»

Компанія-трубоукладчик російського газопровода «Северный поток-2» из Швейцарии Allseas приняла решение о приостановлении работ, сообщается в заявлении компании, опубликованном в ночь на 21 декабря.

Решение о приостановке сооружения газопровода было принято вследствие введения санкций США в отношении строительства «Северного потока-2», предусмотренных в американском оборонном бюджете (NDAA).

“Allseas будет действовать в соответствии с положениями законодательства и надеется получить необходимые нормативные, технические, экологические разъяснения от властей США”, – говорится в заявлении.

Как известно, NDAA предусматривает, что те компании, которые выйдут из российского трубопроводного проекта добровольно, смогут надеяться на избежание американских санкций.

Напомним, в закон о национальной обороне США были включены санкции против российского газопровода “Северный поток-2”. Бюджет был одобрен Палатой представителей Конгресса США 11 декабря 2019 года.

Пресс-секретарь президента России Путин Дмитрий Песков заявил, что американские санкции не остановят сооружение «Северного потока – 2».

Ранее сообщалось, что **Ангела Меркель** раскритиковала США за санкции против «Северного потока-2». По ее словам, Германия не поддерживает решение Конгресса США о введении экстерриториальных санкций против российского проекта.

<https://hvylya.net/news/exclusive/stroitelstvo-severnogo-potoka-2-zamorozili.html>

Додаткова інформація на цю тему – Економічна правда, 10.12.2019 "В оборонний бюджет США заклали санкції проти "Північного потоку-2" і "Турецького потоку". Конгрес США застав до військового бюджету на 2020 рік санкції проти трубопроводів "Північний потік-2" і "Турецький потік". Про це повідомляє "Європейська правда" із посиланням на сайт комітету з питань збройних справ Сенату.

"З метою забезпечення енергетичної безпеки Європи бюджет передбачає

запровадження санкцій щодо пов'язаних з Росією трубопроводів "Північний потік-2" і "Турецький потік", - сказано в документі.

Також у ньому сказано про необхідність заборонити постачання Туреччині літаків F-35 в зв'язку з купівлею Анкарою російських зенітно-ракетних комплексів С-400. "Найближчими днями Конгрес ухвалить, і президент підпише цільові санкції, які будуть робити саме це, конкретно штрафувати компанії, які беруть участь у встановленні трубопроводу", - заявив сенатор-республіканець **Тед Круз**.

Круз вважає, що американські санкції можуть на понад рік затримати введення в експлуатацію газопроводу "Північний потік-2" або навіть взагалі зупинити його будівництво.

Оскільки Росія сама не може будувати такі трубопроводи, санкції зачеплять переважно міжнародні спеціалізовані компанії, які потім будуть не допущені до будь-якого бізнесу США.

Насамперед це швейцарська компанія Allseas, яка прокладає підводні труби та глибоководні кабелі по всьому світу. Але також німецькі компанії, які працюють з "Газпромом", такі як "Uniper", яка фінансово бере участь у проєкті.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/12/10/654682/>

«ДЕНЬ», 11.12.2019

«Нафтогаз» буде під подвійним тиском»

***Фрагменти інтерв'ю з директором Центру глобалістики «Стратегія ХХ»
Михайлом Гончаром***

Алла Дубровик-Рохова

Газові переговори, проведені у Парижі, принесли новини, але є нюанси...

— Президент України в Парижі допустив декілька стратегічних помилок, і згода сісти за стіл переговорів з питань контракту на транзит та купівлю природного газу в російського «Газпрому» — чи не найважливіша.

По-перше, Президент України не має повноважень обговорювати умови контракту між «Газпромом» і НАК «Нафтогазом». Це — не його компетенція.

Ця зустріч зіграла виключно на руку **В. Путіну**. Адже згодившись на переговори в такому форматі, він практично легалізував двосторонній формат по газу, що дає можливість Росії нехтувати тристороннім форматом за участю Єврокомісії. А далі «Газпром» діятиме за шаблоном 2009 року, нав'язуючи свій алгоритм — купівля газу в обмін на 3-річний транзитний контракт. «Нафтогаз» буде під подвійним тиском — ззовні з боку «Газпрому», ізсередини — з боку спраглої до дешевого газу кланово-олігархічної групи.

— Це сир у мишоловці («дешевий газ»). Відомо, що російська сторона основною умовою підписання контракту на транзит російського газу до Європи ставить відмову України від претензій...

От у Кремлі фактично нав'язують Україні свій варіант угоди купівлі-продажу газу на своїх умовах. Вони фактично віддадуть нам те, що повинні, але подадуть це як велику милість зі сторони Путіна.

Крім того, якщо Україна згодиться на такий варіант, то зіграє на руку Росії ще й у тому, що дозволить не виконувати рішення міжнародних юридичних інститутів, які Кремль принципово не виконує і не визнає.

— **Фрау Меркель** принципово відмовилась від участі в таких переговорах. І наголосила, що питання транзиту природного газу не є предметом зустрічей в нормандському форматі. Адже для цього є спеціальний тристоронній формат. І вона має рацію.

У Кремлі потирають руки — здобич проковтнула наживку.

— Я побачив певну ерозію у позиції НАКу. Адже вважаю неприпустимою згоду отримувати від «Газпрому» компенсації в «натурі». Адже РФ в такому випадку нав'яже нам свій варіант договору купівлі-продажу російського газу.

Домовившись по газу на російських умовах, зрештою ми підпишемо акт капітуляції перед Путіними і по питаннях Донбасу і Криму.

У питаннях газу, на жаль, можемо констатувати, що у команди **Зеленського** слабка інституційна пам'ять. Інакше б вони не припускались таких примітивних помилок як у Парижі. Адже Путіну вдалося переформотувати Нормандську зустріч у газіву...

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/naftogaz-bude-pid-podviynym-tyskom>

UBR.ua, 19.12.2019

В Газпроме готови компенсировать Нафтогазу \$3 млрд, – СМІ

Но отдавать будут не деньгами и не газом

Максим Беркаль

Российский "Газпром" выразил готовность компенсировать украинскому "Нафтогазу" по решению Стокгольмского арбитража \$3 млрд (\$2,56 млрд выплат за проигрыш по делу о транзитном контракте, плюс проценты за неуплату в срок).

Однако выплачивать долг деньгами или газом "Газпром" не собирается. По информации источников агентства, компенсация может быть получена в результате принудительного взыскания арестованных активов компании, чему "Газпром" препятствовать не будет.

Такой вариант 19 декабря обсуждался на двусторонних переговорах в Берлине. Если же стороны решат этот вопрос, остановки транзита российского газа с 1 января 2020 года через Украину можно будет избежать.

На фоне переговоров в Берлине президент России **Владимир Путин** признал наличие задолженности "Газпрома" перед "Нафтогазом" на ту же сумму в \$3 млрд. Ранее Москва не признавала решение арбитража в пользу Киева.

<https://ubr.ua/market/trade/v-hazprome-hotovy-kompensirovat-naftogazu-3-mlrd-smi-3889292>

Українська правда, 21.12.2019

Деталі контракту з "Газпромом": мінімальні обсяги, відкликання позовів

"Нафтогаз" і "Газпром" домовилися про контракт на транзит газу територією України на 5 р. з можливістю пролонгації ще на 10 р. Він передбачає мінімальний обсяг 65 млрд куб. м газу в перший рік і по 40 млрд куб. м у наступні 4 р.

Джерело: Міністр енергетики та захисту довкілля України **Олексій Оржель** на брифінгу в суботу 21.12.2019.

Деталі: Він додав, що контракт передбачає відкликання майбутніх судових позовів "Нафтогазу" і "Газпрому".

Водночас "Газпром" погоджується виплатити Україні грошима до Нового року більше 2,9 млрд доларів згідно рішення Стокгольмського арбітражу.

Пряма мова Оржеля: "Рішення про 3 мільярди чітко визначене, а рішення про інші позови будуть в рамках пакету відкликани".

"В пакеті з продовженням транзиту варіант, який передбачається – це повне врегулювання всіх вимог з усіх боків. Не залишиться ніяких відкритих позовних вимог з жодного боку після того, як це пакетне рішення буде впроваджене".

"Буде певне збільшення тарифу на транспортування. Відповідне збільшення тарифу, виходячи з обсягів, керуючись європейськими методологіями визначення тарифу, визначають регулятори", - сказав О. Оржель.

Міністр також зазначив, що сторони домовилися забезпечувати роботу в рамках європейського законодавства, за європейськими методологіями. І додав, що в пакетному рішенні не згадується арбітраж щодо активів у Криму.

Виконавчий директор НАК "Нафтогаз України" **Юрій Вітренко** зазначив, що до Нового року мають бути укладені відповідні угоди, необхідні для продовження транзиту.

За підсумками переговорів у Мінську РФ та Україна підписали протокол домовленостей про продовження транзиту газу через Україну й врегулювання взаємних вимог.

<https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/21/7235514/>

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 20.12.2019

Андрій Фаворов: "75 відсотків наших родовищ виснажені на 87 відсотків!"

Фрагменти блиц-інтерв'ю з директором інтегрованого газового бізнесу

НАК "Нафтогаз України" Андрієм Михайловичем Фаворовим —

про поки що не райдужні перспективи збільшення видобутку газу в Україні

...три чинники:

Перший. 75% наших родовищ виснажені на 87%! Ми не можемо з таких родовищ фізично підняти вуглеводнів більше, ніж у них є. Поясню. Наше найбільше родовище — Шебелинка — у сімдесятих роках минулого сторіччя давало приблизно 30 млрд куб. м газу на рік. Потім 20, потім 10. Нині це 2,3 млрд на рік. Із нього видобули за весь цей час 625 млрд куб. м газу при доведених промислових запасах 730 млрд. ...запаси природних ресурсів не нескінченні. Технології інтенсифікації допомагають добратися до того, що залишилося "на дні", але вони не дадуть нам можливості видобути ні 10 млрд, ні навіть п'ять.

Дніпровсько-Донецький басейн розробляється майже 70 років. За всіма законами статистики, ймовірність знаходження більших запасів у ньому мінімальна... то це означає менш як 1%.

На жаль, традиційного газу в тих обсягах, які були, більше немає.

Другий. Природне падіння видобутку газу — 1,5 млрд куб. метрів на рік. І якщо ми втримуємо видобуток на рівні попереднього року, особисто я вважаю це досягненням. Це означає, що наш видобуток за рік зріс на 1,5 млрд куб. м!

Третій. За останні 15 років усі ліцензії (на відносно рентабельні родовища й ділянки) видавали передусім і в основному приватним видобувним компаніям. Але не державній "Укргазвидобування". Ми надали інформацію про це уряду і

журналістам...

До початку розробки нових ділянок потрібні три-чотири роки, щоб тільки підготувати їх до буріння і потім поступово почати збільшувати видобуток вуглеводнів. Але в будь-якому разі, як я вже казав, потенціал цих ділянок не порівняти з Шебелинкою, і прориву він не дасть.

З більш детальною інформацією можна ознайомитись:

https://dt.ua/energy_market/andriy-favorov-75-vidsotkiv-nashih-rodovisch-visnazheni-na-87-vidsotkiv-333607_.html

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 19.12.2019

Секретаріат Енергетичного співтовариства погодив сертифікацію Оператора ГТС України

17 грудня Секретаріат Енергетичного співтовариства оприлюднив позитивний висновок щодо сертифікації ТОВ «Оператор ГТС України» (ОГТСУ) як оператора газотранспортної системи, повідомляє департамент з комунікацій НАК «Нафтогаз України».

«Ми вдячні Секретаріату Енергетичного співтовариства за швидкий розгляд і позитивний висновок щодо сертифікації ОГТСУ. Це надзвичайно важливий крок до завершення анбандлінгу. Україна вкотре продемонструвала, що виконує свої зобов'язання. Упевнений, що новий оператор української ГТС із 1 січня 2020 року успішно розпочне діяльність поза межами групи «Нафтогаз», — зазначив голова правління НАК «Нафтогаз України» **Андрій Коболєв**. Відповідно до вимоги постанови НКРЕКП №2482 від 22.11.2019 року (розділ 5), якою національний регулятор схвалив попереднє рішення про сертифікацію ОГТСУ, компанія вже подала комісії останні необхідні документи.

Тож відокремлення ОГТСУ у процесі анбандлінгу вийшло на фінальну пряму.

До початку роботи нового оператора НКРЕКП має розглянути й остаточно затвердити відповідні тарифи на транспортування газу українською ГТС.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/sekretariat-energetichnogo-spivtovaristva-pogodiv/>

БизнесЦензор 12.12.2019

«Газпром» продает крупнейшего чешского поставщика оборудования для «Энергоатома»

Корейский промышленный гигант Korea Heavy Industry&Development покупает у российского "Газпромбанка" чешскую производственную и инжиниринговую компанию Škoda JS. Об этом президент корейской компании **Патрик Джин-Сунг Джун** сообщил чешскому изданию Hospodarske noviny (HN).

По словам главы Korea Heavy Industry&Development, сделка может быть закрыта в первой половине 2020 года.

По данным HN, компания будет куплена за несколько сотен миллионов евро.

В то же время руководство Škoda JS пока что не подтверждает смену владельца, а российская сторона отказалась комментировать сделку.

По данным чешского издания, на решение о продаже Škoda JS повлияло ее включение в санкционный список США и корейский инвестор обещает решить

ету проблему.

Škoda JS належить контролюючій "Газпромом" групі "Уралмаш", яка в минулому також володіла металургічним заводом Pilsen Steel, який в цьому році банкрутував.

Škoda JS також розглядалася як виробник реакторів для проекту будівництва нових блоків Хмельницької АЕС.

Чеська Škoda JS належить російській групі "Об'єднані машинобудівні заводи". Її контролює "Газпромбанк". Більшість акцій "Газпромбанка" належать "Газпрому".

https://biz.censor.net.ua/news/3165019/gazprom_prodaet_krupneyishego_cheshskogo_postavchika_oborudovaniya_dlya_energoatoma_smi

24.12.2019

«Нафтогаз» іщет європейського посередника для транзиту російського газу

НАК «Нафтогаз України» іщет європейську компанію, яка погодиться транспортувати російський газ на російсько-українській границі і продавати природний газ, зокрема, в Україні.

«Ми очікуємо, що багато європейських компаній, які раніше отримували газ від «Газпрома» в Словаччині, Австрії, Німеччині, Франції, Італії, отримувати газ на границі Україна-РФ і зможуть потім продавати цей газ в тому числі і в Україні за ціною, яка нижче європейської ціни плюс вартість транспортування з Європи в Україну», — цитує агентство виконавчий директор «Нафтогаз України» Юрій Вітренко.

Виконавчий директор також допускає, що Росія може відмовитися від транзиту газу тоді, коли Україна вже відозве свої позови проти «Газпрома». Для цього українська сторона працює над умовами угоди, які мінімізують такі ризики, і сподівається на підтримку європейських партнерів.

Раніше повідомлялося, що 5 українських компаній уклали з «Газпромом» угоди на постачання газу для своїх потреб. Російський газ буде імпортуватися не для продажу на ринку, а для власних виробничих потреб.

<https://oilpoint.com.ua/naftogaz-yshhet-evropejskogo-posrednyka-dlya-tranzyta-rossyjskogo-gaza/>

Урядовий портал, 21.12.2019

Україна досягла домовленості щодо транзиту газу в Європу

Команда Президента та Уряд досягли економічно обґрунтованих домовленостей щодо транзиту газу, які захистять інтереси України.

У результаті тристоронніх переговорів Україна-Росія-Європейський Союз підписано Протокол зустрічі представників Європейського Союзу, України та Російської Федерації, а також компаній цих країн (ТОВ «Оператор ГТС України», НАК «Нафтогаз України», ПАТ «Газпром»).

Умови майбутньої угоди наступні:

- повернення Україні (в особі НАК «Нафтогаз») \$2,9 млрд з урахуванням пені відповідно до рішення Стокгольмського арбітражу;
- щорічне наповнення бюджету протягом наступних 5 років через тариф

на транспортування, який визначить регулятор. Тариф на транспортування буде вищим, ніж зараз. Угода передбачатиме можливість пролонгації через 5 років на аналогічних умовах;

- забезпечити мінімально гарантовані обсяги прокачки газу: 65 млрд кубометрів у перший рік і по 40 млрд кубометрів у наступні 4 роки. Фактичні обсяги можуть бути вищими;
- вартість транзиту буде розраховуватися регулятором згідно з європейською методологією;
- Україна вдячна за конструктивну позицію усіх сторін переговорів;
- Окрема подяка Сполученим Штатам за сильну позицію та підтримку.

«Головне, що ми забезпечили стабільність і на українському ринку, і на європейських. Це означає, що Україна є надійним партнером, виконує свої зобов'язання, гарантує енергетичну безпеку в регіоні», — підкреслив Міністр енергетики та захисту довкілля України **Олексій Оржель**. І додав, що після узгодження рамкових принципів на політичному рівні, наступного тижня суб'єкти господарювання мають укласти документи з усіх питань транзиту.

За словами Олексія Оржеля, «Газпром» має грошима до Нового року здійснити виплату \$2,9 млрд відповідно до рішення Стокгольмського арбітражу.

«Умови договору будуть узгоджені з європейським законодавством — і це дуже важливо. **Ми маємо підписати все до 29 грудня для того, щоб з 1 січня був збережений транзит**», - зазначив виконавчий директор НАК «Нафтогаз Україна» **Юрій Вітренко**.

Олексій Оржель наголосив: «І Президент України Володимир Зеленський, і Уряд, і Верховна Рада зробили неможливе. Ми здійснили дуже великі та серйозні кроки в частині забезпечення європейського законодавства та гарантування транзиту територією України».

Тепер угоду буде укладено, транзит продовжуватиметься.

«Це має стати передумовою для зниження ціни на газ, зважаючи на стабільну ситуацію. У цьому зацікавлені й наші європейські партнери», - наголосив Олексій Оржель.

«Арбітраж стосовно активів НАК «Нафтогазу» в Криму не згадується в протоколі, це окремий процес. Стороною цього процесу є держава РФ, яка відповідає за відповідними позовами «Нафтогазу», - сказав Юрій Вітренко.

<https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-dosyagla-domovlenosti-shchodo-tranzitu-gazu-v-yevropu>

♦ **Відновлювана енергетика. Перспективи. Проблеми**

Енергореформа, 29.11.2019

Украина разрабатывает стратегию перехода на возобновляемую энергетику до 2050 года – Гончарук

Украина разрабатывает стратегию перехода на возобновляемую энергетику до 2050 года, об этом заявил премьер-министр Украины **Алексей Гончарук** во время встречи с генеральным директором Международного агентства по возобновляемым источникам энергии (IRENA) **Франческо Ла Камера**.

"Нашей целью является увеличение доли возобновляемой энергетики. Сейчас мы разрабатываем стратегию перехода на возобновляемую энергетику до 2050 года", – цитирует премьера Урядовый портал.

По словам Алексея Гончарука, сегодня в Украине реализуется ряд проектов альтернативной энергетики общей мощностью в 2,5 ГВт.

"Это самый большой показатель за все годы независимости нашей страны. В эту сферу инвестировано 4,8 миллиарда долларов на протяжении последних 5 лет", – отметил премьер.

Как указал Франческо Ла Камера, Украина идет в правильном направлении и может рассчитывать на агенство в вопросах развития системы возобновляемой энергетики.

<http://reform.energy/news/ukraina-razrabatyvaet-strategiyu-perekhoda-na-vozobnovlyaemuyu-energetiku-do-2050-goda-goncharuk-13093>

Енергореформа, 29.11.2019

Компании, обеспечивающие примерно 1-2 ГВт "зеленой" энергии, предварительно согласны на реструктуризацию тарифов – замглавы Минэкоэнерго Чижик

Компании, предварительно согласившиеся на добровольную реструктуризацию "зеленых" тарифов, обеспечивают примерно 1-2 ГВт альтернативной энергии, сообщил замглавы Минэкоэнерго по вопросам европейской интеграции **Константин Чижик** в ходе X Международного инвестиционного форума по возобновляемой энергетике в Киеве.

"Примерно 1-2ГВт, но это не является их окончательным решением. Это только предварительно. Речь идет об иностранных и украинских компаниях, но иностранных больше", - отметил Чижик. И пояснил: "То, что мы предлагаем, не спугнет, а наоборот привлечет в будущем инвесторов вкладывать деньги. Ведь инвесторов интересуют две вещи: окупаемость и сроки окупаемости, а также риски. Наши изменения влияют на эти риски".

<http://reform.energy/news/kompanii-obespechivayushchie-primerno-1-2-gvt-zelenoy-energii-predvaritelno-soglasny-na-restrukturizatsiyu-tarifov-zamglavy-minekoenergo-chizhik-13090>

Інформація на цю тему – Главком, 09.12.2019 «Альтернатива є? Влада хоче зупинити бум зеленої енергетики», Наталка Прудка.

Ціна питання — два десятки мільярдів євро.

Нинішній рік за темпами розвитку відновлюваної енергетики просто шалений. Генеруючих потужностей побудували в півтора разу більше, ніж за всі роки незалежності, разом узяті. За ідеєю, треба радіти. Але є зворотний бік "зеленої" енергетики.

Альтернативна енергетика успішно перетворилася на схему "розпилу й відкату". Якщо подивитися на найбільш швидкозростаючу (і найдорожчу) сонячну енергетику у нас і за кордоном, то йдеться про різні планети. **Там тарифи "соларників" упевнено падають у нових проєктах нижче 5-6 центів (буває й 2,5-3 центи). У нас до 2030-го фіксуються на рівні 15 євроцентів.**

Звісно, усе це заради "інвестиційної привабливості". Припускають, що інвестор свято вірить, що найбідніша країна в Європі більше десяти років платитиме тариф утричі вищий, ніж, скажімо, у Німеччині. Хоча світ великий, і в ньому повно ризикових гравців. А ще більше банальних спекулянтів, які розраховують вчасно зістрибнути, й авантюристів.

Узаконений саботаж. Поки ж маємо, що потужність ВДЕ зросте з 2,1 млн кВт на початку року до 5,7 млн — наприкінці. Плюс ще 2 млн кВт збираються додати наступного року.

Усі ну дуже хотіли застовпити місце за максимальними цінами. Потім років через чотири тариф змінюється (менш як на 25%), і навіть обіцяно перехід на конкурентні аукціони. У підсумку старт аукціонів планували спочатку на 2018-й, потім на 2019-й. На виході пілотний аукціон проведуть навесні 2020-го. З досить непоганими шансами зриву.

"Укренерго" оцінювало, що 4,7-4,8 млн кВт — це межа, яку енергосистема може прийняти без істотних ризиків для себе. При проведенні дорогих заходів (кілька мільярдів доларів і років п'ять роботи) можна витягнути й 7,5 млн.

Нагадаю, техумов уже видано в півтора разу більше... "Укренерго", відповідальне за стабільність об'єднаної енергосистеми (ОЕС), хотіло б обмежитися аукціонами на 950 тис. кВт за п'ять років (причому пів мільйона в стартовий рік). Цифра добре демонструє "ентузіазм" до теми — їм аби розгребти те, що вже видали.

Славетне Держенергоефективності закладається на 3 млн кВт у ті ж п'ять років. На енергосистему їм плювати, ну от зовсім. Там готові обізвати інвестицією будь-що, — аби була гарна цифра.

Розбір зальоту. Нині пан **Оржель** уже міністр, і вигрібати наслідки "ударного року" доведеться і йому особисто. Офіційна позиція: "Бачимо досить великі потужності, збільшення встановленої потужності ВДЕ, що не може не тішити. Однак треба говорити відверто, — те фінансове навантаження, яке створює цей напрям, усе ж таки є надмірним. Насправді є певне перестимулювання відновлюваної енергетики. Для нас дуже важливо збалансувати це питання".

... Міністерство пропонує власникам альтернативної енергетики погодитися на зниження сонячного тарифу на 15-20%. Вітрогенерації, де він від початку нижчий (близько 10 євроцентів), хочуть його зрізати на 10%. Натомість

подовжити терміни дії спецтарифів. Зрозуміло, що повної згоди з такими заходами не буде, їх хочуть запровадити "за умови згоди 50% компаній на ринку". Тобто частину просто поставлять перед фактом.

"Сонячні" інвестори категорично проти...

По суті крайнього просто немає. "Укренерго" заборонити видавати техумови не може, у Держенергоефективності — свої завдання, у колишнього Міненерговугілляпрому — свої, у міжнародних донорів — теж. Тим більше "зелена" енергетика — це "модно, стильно й проєвропейськи", і виступати проти її розвитку... ризиковано.

Про "сонячні" гроші. У нас усе буде складніше. По-перше, "зеленка" — це гарна й смачна годівниця. Окупність тієї ж "соларки" у межах 5-5,5 року. Реально можна й менше, тому що частину обладнання купують із непоганими оптовими знижками. Проблема в тому, що у нас бідна країна, і грошей на викидання просто немає. Причому немає вже зараз...

У принципі в тому, що "зелені" паразитують на фінпотоці НАЕК "Енергоатом" і менше "Укргідроенерго", ніякої таємниці немає. Це цілком офіційно закріплено серією рішень уряду. Терміна "паразит" там немає, але атомників урізано по самі вуха.

І все б гаразд, але "розкуркулювати" їх більше не вийде.

З ГЕС теж багато не візьмеш. Тим більше, що вони мають хоч якое балансувати енергосистему.

Однак когось "розкуркулювати" треба. Залишається улюблене населення, якому й збираються підвищити тариф. В ідеалі — зростання аж у три рази. За розрахунками, це дасть на рік до 55 млрд грн, тобто ті самі відсутні мільярди євро.

Зробити це задоволення одномоментним не ризикують, і процес хочуть розтягти років на три.

Та головне — час. Нові сонячні потужності почнуть працювати вже наступної весни (узимку СЕС майже стоять). Маневрені потужності у великих обсягах — добре якщо роки через три. А поки що енергосистему похитає.

Енергосистема у нас стара й негнучка. Нестабільна енергія від відновлюваних джерел б'є по її стійкості.

Справедливості заради зауважу, що модернізувати енергосистему потрібно буде в будь-якому разі. Але робити це доведеться в авральному режимі й умовах, коли десятки мільярдів гривень у буквальному сенсі висмоктуватимуться в нікуди. До того ж, на відміну від Європи з потужними лініями електропередачі між країнами, у нас вони фактично майже тільки з РФ й Білоруссю. Власне, саме росіяни й тримають зараз частоту в нашій мережі. А за планом у нас в 2022-2023 рр. від'єднання від них і перехід у європейську енергосистему. Наскільки це реально з таким баластом і кому ми там будемо потрібні у разі розбалансу, питання цікаве...

Поки що Міненергоеккології створило робочу групу для переговорів про тарифи.

Із плюсів: зараз Міненергоеккології виклало в себе на сайті модель розрахунків варіантів тарифів та їх наслідків. Реально гарна річ. Узагалі, що прозоріше буде розкрито проблематику, то краще. Безболісних рішень уже не буде, цей етап ми пропустили. Хто від жадібності, хто від некомпетентності або байдужості. Що ж, дурнів у світі завжди вистачало, ми точно не перші. Далі будемо розумнішими?

https://dt.ua/energy_market/sonce-na-rozprodazh-331407_.html

Енергореформа, ExPro, 12.12.2019

ЕУЭА підтримує запропонований в законопроекті №2543 сценарій реструктуризації "зеленого" тарифа

Європейсько-українське енергетическе агентство (ЕУЭА) підтримує запропонований законопроектом №2543 сценарій реструктуризації "зеленого" тарифа.

В письмі к профільному парламентському комітету, обнародованом на сайті організації, відзначається, що данна схема реструктуризації має добровільний характер і не передбачає застосування будь-яких санкцій к ВИЭ-об'єктам, решившим залишитися на старому тарифі. Крім цього там відзначається, що положення законопроекту відповідають пропозиціям, висказаним раніше членами асоціації.

Данна ініціатива, згідно позиції ЕУЭА, збільшує ймовірність того, що значительна частина учасників ринку погодяться піти на реструктуризацію.

"Виходячи з наших оцінок, щорічна економія ГП "Гарантований покупець" ("ГарПо") в результаті реструктуризації з/т, запропонованої законопроектом №2543, може досягати 2,5 млрд грн в рік", – відзначається в документі.

В своєму письмі ЕУЭА виражає надію на підтримку комітету в забезпеченні стабільної роботи механізму ПСО по "зеленої" генерації, а також привітає ініціативу Міністерства енергетики і захисту навколишнього середовища по виключенню з ПСО компенсації мережних втрат НЭК "Укренерго" і операторів системи розподілу.

<http://reform.energy/news/euea-podderzhivaet-predlozhennyi-v-zakonoproekte-2543-stsenarij-restrukturizatsii-zelenogo-tarifa-13221>

ExPro, 13.12.2019

Україні до 2023р необхідно мати 1500 МВт energy storage – Ковальчук

За прогнозами НЕК «Укренерго» у 2021-2023рр українській енергосистемі потрібні накопичувачі загальною потужністю до 1500 МВт, заявив голова «Укренерго» **Всеволод Ковальчук** під час Energy Discussion Platform, яка пройшла 12 грудня.

Зокрема, за прогнозами «Укренерго» мінімум 100 МВт потрібно для автоматичного первинного резерву (1 тип energy storage), 500 МВт для вторинного автоматичного регулювання (2 тип) і теоретично 800 МВт для того, щоб забезпечувати peak shifting, тобто в період максимального виробництва накопичувати і в період максимального попиту видавати електроенергію (3 тип).

Також, він додав, що до 2030 року потреба енергосистеми України може зрости до 2200 МВт.

За словами Ковальчука, перші два типи energy storage це економічно доцільна інвестиція навіть за відсутності державної допомоги, просто виходячи з поточних правил ринку.

«Ці 600 МВт цих типів є витребуваними і існуючі правила ринку дозволять їх окупити», - додав Ковальчук.

Крім того, за підрахунками «Укренерго», якщо спрямувати 3-3,5 млрд грн, які держава має буде заплатити власникам СЕС та ВЕС за невироблену електро-

енергію (потенційні обмеження вже наступного року), на розвиток 3 типу energy storage в Україні, то період окупності цих проектів може бути 1 календарний рік.

У жовтні 2018р між українською компанією та французькою RTE був підписаний меморандум про співпрацю. До кінця 2019р «Укренерго» та французька RTE планують розробити ТЕО першого в Україні energy storage. На початку лютого 2019р Міністерство економіки та фінансів Франції надало грант у розмірі €560 тис для фінансування проекту першої в Україні системи energy storage. На першому етапі цього проекту має бути підготовлене техніко-економічного обґрунтування та технічні завдання для подальших робіт. На другому етапі має бути визначено можливу вартість будівництва, створено модель майбутньої системи зберігання, а також дорожню карту із переліком всіх необхідних заходів для втілення спільного проекту.

Також повідомлялося, що енергохолдинг ДТЕК планує реалізувати в 2020р пілотний проект системи накопичення електроенергії (energy storage) на Нікопольській або Покровській СЕС.

<https://expro.com.ua/novini/ukran-do-2023r-neobhdno-mati-1500-mvt-energy-storage-kovalchuk>

Інформація на цю тему – ExPro, 13.12.2019 «Мінекоенерго разом з урядом має сконцентруватися на прискоренні запуску «зелених» аукціонів».

Энергореформа, 19.12.2019

Энергосообщество выступит медиатором в споре между участниками ВИЭ и Минэкоэнерго

Энергосообщество зарегистрировало спор Минэкоэнерго с Украинской ветроэнергетической ассоциацией (УВЭА) и Европейско-украинским энергетическим агентством (ЕУЭА) в связи с грядущими изменениями в существующей системе гарантированных "зеленых" тарифов (Feed-in-Tariff, FIT) в Украине, мерах по стабилизации и возможных решениях кризиса украинского сектора возобновляемой энергетики (ВИЭ).

"Центр по разрешению споров и переговорам Секретариата Энергетического сообщества призван помочь властям и заинтересованным сторонам в разработке оптимального решения для сектора ВИЭ", – отмечается в сообщении на сайте Энергосообщества.

В релизе указывается, что в настоящее время формально и неформально обсуждается несколько законопроектов, предназначенных для замены или изменения существующего законодательства...

<http://reform.energy/news/energosoobshchestvo-vystupit-mediatorom-v-spore-mezhdu-uchastnikami-vie-i-minekoenergo-13277>

Энергореформа, 17.12.2019

Инвесторы просят Зеленского поддержать законопроект 2543 о реструктуризации "зеленого" тарифа

Группа международных и украинских инвесторов в сектора возобновляемой энергетики Украины обратилась к главе государства **Владимиру Зеленскому** с просьбой поддержать законопроект "О внесении изменений в некоторые законы

Украины относительно улучшения инвестиционного климата в сфере возобновляемой энергетики" (№2543).

В соответствующем письме, обнародованном на сайте Европейско-украинского энергетического агентства (ЕУЭА) его авторы отмечают, что любые ретроспективные изменения действующего законодательства в отношении возобновляемой энергетики приведут к дефолту в разрезе финансовых обязательств по существующим проектам, финансируемым ведущими международными банками, и приведут к принудительной реструктуризации крупных кредитных портфелей большого количества этих банков.

<http://reform.energy/news/investory-prosyat-zelenskogo-podderzhat-zakonoproekt-2543-o-restrukturizatsii-zelenogo-tarifa-13259>

Мінекоенерго, 19.12.2019

Серед результатів COP 25 для України - зелений курс енергетики

Українська делегація повернулася з Міжнародних кліматичних переговорів ООН COP25, що відбулася у Мадриді. Україна представила нові плани у сфері кліматичної та енергетичної політики, а також заявила про готовність розробки візії «зеленого» енергетичного переходу.

«Для України кліматоохоронна політика – це, в першу чергу, підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів, а також поступовий розвиток відновлюваних джерел енергії, які в довгостроковій перспективі мають замінити вугілля, нафту, газ та інше викопне паливо, - зазначила під час обговорення результатів COP25 для України заступниця Міністра енергетики та захисту довкілля України **Ірина Ставчук**. - Ми працюємо спільно з ЄБРР та Інститутом економіки і прогнозування НАН України щодо можливих сценаріїв розвитку секторів економіки. До 1 вересня наступного року плануємо прийняти оновлену ціль зі скорочення викидів до 2030 року для України».

Головною метою цьогорічної конференції було прийняття рішень стосовно того, як будуть організовані ринкові і неринкові механізми в Паризькій угоді. Таких механізмів у Паризькій угоді три: двосторонні домовленості і проекти зі скорочення викидів парникових газів (ст. 6, п. 2), міжнародний механізм, подібний до механізмів чистого розвитку чи спільного впровадження, які діяли в рамках Кіотського протоколу (ст. 6, п. 4). А також неринковий механізм (с. 6, п. 8). На жаль, досягти цієї мети сторонам не вдалось, зазначені питання перенесли на наступний рік. «Однією з основних проблем на конференції була позиція Бразилії та Китаю щодо перенесення невикористаних одиниць з другого періоду Кіотського протоколу до Паризької угоди, - зазначила Ірина Ставчук».

Також сторонам не вдалось досягти консенсусу щодо єдиної системи координат у процесах підготовки національних цілей зі скорочення викидів парникових газів і звітування про реалізацію своїх політик. Мова йде про систему забезпечення прозорості дій і підтримки, зазначену у ст. 13 Паризької угоди.

«З позитивних результатів конференції, погодження країн надати наступного року свої оновлені та більш амбіційні національно-визначені внески до Паризької угоди», - додала заступниця Міністра.

Існуючі цілі зі скорочення викидів парникових газів приведуть до кінця

століття світ до потепління на 3-4 С, у той час як безпечною межею вчені називають 1,5-2 С потепління.

Крім того, серед позитивних результатів – прийняті рішення щодо подальшого розвитку Варшавського міжнародного механізму з питань втрат та збитків, спільної роботи Коронівія з питань сільського господарства та платформи місцевих громад і корінних народів.

Одним із головних політичних завдань делегації України було недопущення використання конференції для легітимізації анексії Росією Автономної Республіки Крим і Севастополя та прийняття рішень, що можуть інтерпретуватися, як пряме або непряме визнання будь-якої зміни статусу тимчасово окупованих територій. Це завдання було успішно виконано.

«Також удалось удвічі збільшити кількість українських експертів у робочих органах Рамкової конвенції ООН, Кіотського протоколу та Паризької угоди», - розповіла Ірина Ставчук. З наступного року Україна буде представлена в Адаптаційному комітеті, Комітеті з виконання Паризької угоди, Виконавчому комітеті механізму чистого розвитку, Виконавчому комітеті Варшавського міжнародного механізму з питань втрат і збитків, Виконавчому технологічному комітеті та Наглядовій раді Центру та мережі кліматичних технологій.

До складу делегації України увійшли представники Офісу Президента України, Міністерства енергетики та захисту довкілля України, Міністерства закордонних справ України, Посольства України в Королівстві Іспанія, народні депутати України та експерти з питань зміни клімату.

Наступна Конференція відбудеться в листопаді 2020 р. у м. Глазго (Великобританія) та буде присвячена, у першу чергу, вирішенню питань надання фінансової допомоги та системи забезпечення прозорості дій і підтримки. До цього, у червні 2020 р. у м. Бонн (Німеччина), відбудуться чергові сесії допоміжних органів, під час роботи яких сторони намагатимуться розробити відповідні проекти рішень для їх подальшого розгляду та схвалення на конференції у Глазго.

<https://menr.gov.ua/news/34284.html>

♦ **Експорт. Імпорт. Кому вигідно?**

Економічна правда, 01.12.2019

Трейдери зупинили імпорт електроенергії з Білорусі – дорожча, ніж в Україні

1 грудня трейдери зупинили імпорт електроенергії з Білорусі, повідомив один з учасників ринку.

"З 1 ночі імпорт із Білорусі – нуль, трейдери перестали імпортувати, Білорусь зараз дорожче нашого ринку", - заявив співрозмовник.

При цьому, за його словами, досі в невеликих обсягах здійснюється постачання електроенергії з Росії. Зокрема, вночі імпорт становить 16 мВт, вдень 200-300 мВт, при споживанні 16 000-21 000 мВт.

При цьому загальний імпорт е/е в Україну становить 0,1%-1,7% від споживання.

...на засіданні комітету з питань енергетики та ЖКГ було схвалено правку до законопроекту 2233, якою пропонується заборонити імпорт електроенергії з Росії по двосторонніх контрактах.

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/12/1/654337/>

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 30.11.2019 «Комітет ВРУ з питань енергетики схвалив відміну імпорту е/е з РФ за двосторонніми договорами». «Та шпарина, яка була відкрита попередньою правкою Геруса до закону про ядерну енергетику, про ядерну безпеку, вона знімається тим, що забороняється продаж електроенергії з Російської Федерації, але залишається Білорусь», - сказала голова парламентського комітету з питань євроінтеграції **Іванна Климпуш-Цинцадзе**.

За словами Климпуш-Цинцадзе, торгівля електроенергією з Білорусією, яка не являється членом Енергетичного Співтовариства не буде сприяти інтеграції України в ENTSO-E.

<https://expro.com.ua/novini/komtset-vru-z-pitan-energetiki-shvaliv-vdmnu-mportu-ee-z-rf-za-dvostoronni-dogovorami>

Додаткова інформація на цю тему – Главком, 11.12.2019 «Імпорт електроенергії з Росії. Парламент заборонив, але... дозволив», Наталка Прудка. **«Поправка Геруса»: час рахувати збитки.** Вищий антикорупційний суд зобов'язав Національне антикорупційне бюро та СБУ відкрити кримінальне провадження стосовно голови енергетичного комітету Верховної Ради **Андрія Геруса**. Парламентар пролобіював рішення про імпорт електроенергії з Росії. На думку позивача, своїми діями Герус завдав тяжких наслідків держбюджету та вітчизняним енергокомпаніям.

<https://glavcom.ua/economics/finances/import-elektroenergiji-z-rosiji-parlament-zaboroniv-ale-dozvoliv--645946.html>

Апостроф, Politeka, 08.12.2019 **«Политолог Сазонов: Инициированный Герусом импорт электроэнергии из Беларуси - это транзит российской электроэнергии»**, Ирина Колесник. [Kontrakty.ua](http://kontrakty.ua), 08.12.2019 **«Надрага: Потрібно заборонити імпорт електроенергії з Білорусі, бо насправді це транзит російського струму»**.

Деловая столица, Obozrevatel, Апостроф, 02.12.2019

I'Européenne de Bruxelles:

Усилиями Геруса Украина разворачивается к России

Издание I'Européenne de Bruxelles отмечает, что ряд действий главы энергетического комитета парламента **Андрея Геруса** предпринимается не в интересах Украины.

"Мы видим шаги других украинских политиков, например, депутата президентской партии "Слуга народа" Андрея Геруса, которого СМИ заметили в лояльности **Коломойскому**. И эти шаги выглядят так, что помощь предназначена не **Зеленскому**, а **Путину**. Речь идет о массовом импорте электроэнергии из Российской Федерации (4,5 млн. кВтч в день в октябре и 12 млн. кВтч в ноябре), что стало возможным после принятия украинским парламентом законопроекта № 1084 и поправки, предложенной этим депутатом", - отмечает издание.

Автор материала обращает внимание, что из-за растущего импорта российской электроэнергии Украина уже вынуждена останавливать собственные генерирующие предприятия (в том числе государственные "Энергоатом" и "Укрэнерго"), что угрожает энергетической безопасности страны. Кроме того, импорт ставит под угрозу срыва план по интеграции украинской энергосистемы с европейской в 2023 году, что предусмотрено Соглашением об ассоциации Украины с ЕС.

По мнению автора материала, **Владимир Зеленский** рискует потерять исторический шанс для Украины стать частью Европы, если он согласится заигрывать с Россией в интересах бизнесменов, которые получают выгоду от импорта электроэнергии из России.

"Зеленский говорит, что он принимает решения самостоятельно, но на практике он не противостоит попыткам снова развернуть Украину к России", - подчеркивает автор.

<https://www.dsnews.ua/economics/usiliyami-gerusa-ukraina-razvorachivaetsya-k-rossii---evropeyskie-02122019140600>

Facebook, 03.12.2019

Кучеренко: Ніякий імпорт з Росії Герус не закрив

Олексій Кучеренко

Зафіксую це тут: Ніякий імпорт з Росії **Андрій Герус** не закрив. Усі повідомлення на цю тему, які ви будете читати найближчим часом є маніпуляцією і брехнею.

В п'ятницю – на комітеті ми змусили його зрікатися своєї ж диверсії та передбачити в проекті закону №2233 правку, що скасовую «правку Геруса».

Однак, Герус не погодився закрити імпорт з РФ та Білорусі, якщо він поступає на ринок на добу наперед. А це означає, що той самий ресурс продовжить постачатися в Україну. В обсягах, які здатні зупинити третину нашої генерації.

Зараз імпорту не багато, з Білорусі навіть два дні ніхто не постачає. Чому так? Бо білоруси і росіяни постачають сюди по цінах значно нижче, ніж продають у себе. Сьогодні вони збили ціну у нас на ринку до мінімуму, і поки що їм везти немає сенсу. Однак, як тільки ціна підвищиться хоча б на 5-10 копійок, вони

знову почнуть заливати наш ринок.

Демпінг росіян та білорусів безумовно є антиринковим.

Мою правку стосовно заборони продажу є/є на ринку по ціні, нижчій митної ціни імпорту Герус провалив категорично під якимись псевдоринковими гаслами.

Якщо не вдасться завтра в Раді домогтися повного припинення імпорту з неєвропейських країн, то потрібно буде вимагати від АМКУ негайно розібратися з демпінгом імпортерів, які прагнуть єдиного – вбити нашу українську енергетичну та вугільну промисловість.

<http://blog.jkg-portal.com.ua/ua/blog/one/njakij-mport-z-rosji-gerus-ne-zakriv>

Додаткова інформація на цю тему – Цензор.нет, 04.12.2019 «Українську енергетику слили Кремлю под видом отмены поправки», Кирилл Сазонов. Поздравляю вас, дорогие друзья, но сегодня они сделали нас разом. Они – это глава энергетического Комитета Верховной Рады и Кремль. Там, конечно, интересы **Коломойского** еще можно увидеть, но на общий диагноз это не влияет. Сделали по полной программе.

https://censor.net.ua/blogs/3163453/ukrainskuyu_energetiku_slili_kremlyu_pod_vidom_otmeny_popravki

Site.ua, Спектр Новости, 04.12.2019 **«Калинчук: Поправку відмінять - імпорт з Росії збережуть»**, Дмитро Калинчук. 24 канал, Про головне, 04.12.2019 **«Я бачу приховані домовленості між Коломойським і Ахметовим, – Несходовський»**. Главком, 11.12.2019 **«Імпорт електроенергії з Росії. Парламент заборонив, але... дозволив»**, Наталка Прудка.

Главком, Gazeta.ua, 112.ua, 09.12.2019

Продовження імпорту електроенергії з РФ, який розпочався через «правку Геруса», знищить вітчизняний енергоринок, - Сергій Соболев

Ухвалення законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (№2233), яким зберігається можливість імпорту російської електроенергії, що розпочався через «поправку Геруса», знищить український енергоринок.

Про це заявив народний депутат України, член фракції «Батьківщина» **Сергій Соболев**, коментуючи винесення на розгляд сьогоднішнього засідання ВР законопроекту 2233.

«Нам пропонується схема, при якій ми імпортуємо, маючи надлишок виробленої електроенергії. Це означає, давайте правду казати, шахти ми закриваємо далі, генерацію ми далі закриваємо. І що ми робимо з атомною енергетикою, яка є найвигідніша? Це угробить наш власний ринок електроенергії», - сказав Соболев.

На його думку, продовження імпорту електроенергії з Росії, який було відновлено завдяки «поправці Геруса», призведе до закриття вітчизняних енергетичних та вугільнодобувних підприємств і звільнення тисяч їх працівників.

«Якщо ми починаємо імпортувати або, давайте правду казати, не починаємо, а продовжуємо, бо правка Геруса вже діє другий місяць, і ми продовжуємо далі імпортувати, нам треба звільняти працівників енергетичної галузі, закривати шахти, бо у них ніхто вугілля не буде купувати, і закривати фактично атомну енергетику на той об'єм, який ми імпортуємо російську

электроэнергію. Крапка», - зазначив Соболев.

Він наголосив, імпортуючи дешеву електроенергію з РФ в інтересах окремих бізнесменів, ми вбиваємо власного виробника струму.

«Хотілося б, щоб Герус, який доповідає цей закон, одразу називав і компанії, хто стоїть за цими компаніями, які завозять по демпінговій ціні російську електроенергію. Як ви будете конкурувати з російською дешевою демпінговою електричною енергією, яка виробляється на їх газі? Ясно, що у них ціна набагато нижча на газ. Ми цього не знаємо? Ясно, що знаємо. Тому це ми вбиваємо свого власного виробника електричної енергії, причому як теплової, так і атомної», - резюмував Соболев.

Раніше президент Асоціації енергетики України **Олександр Трохимець** повідомляв, що імпортери російської електроенергії демпінгують на українському ринку, що вбиває вітчизняну енергетику й загрожує зірвати інтеграцію України до європейської енергосистеми. Він також зазначив, що обсяг російської електроенергії, який постачається на сегмент ринку двосторонніх договорів, вже перевищує 15%.

<https://glavcom.ua/economics/finances/prodovzheniya-importu-elektroenergiji-z-rf-yakiy-rozpchavsya-cherez-pravku-gerusa-znishchit-vitchiznyaniy-energorinok-nardep-645533.html>

Факты, Деловая столица, 20.12.2019

Импорт электроэнергии из России, открытый Герусом, лишил «Энергоатом» 100 млн грн, — Корольчук

Владимир Добров

НАЭК «Энергоатом» официально подтвердил, что импорт электроэнергии из России, который начался из-за «поправки Геруса», приводит к убыткам госкомпании из-за введенных системным оператором ограничений на работу атомных электростанций (АЭС).

«Только за первую половину декабря убытки составляют почти 100 млн грн, поскольку „Энергоатом“ произвел на 83,61 млн кВт-ч электроэнергии меньше, чем мог и должен был выработать», - пишет эксперт **Юрий Корольчук**.

По его информации, это стало следствием введения балансовых ограничений на работу АЭС со стороны системного оператора компании «Укрэнерго», причиной чего стал растущий импорт электроэнергии из России.

Эксперт также приводит высказывание и.о. президента «Энергоатома» **Павла Павлышина**, который утверждает, что рост импортных поставок привел к ухудшению финансового состояния компании и повлечет дальнейшую деградацию.

Корольчук считает неприемлемой позицию профильного комитета Верховной Рады во главе с **Андреем Герусом**, который не только открыл коммерческий импорт электроэнергии из РФ, но и манипулирует общественным мнением в вопросе импорта электроэнергии из России.

Напомним, коммерческий импорт электроэнергии из России четырехлетнего перерыва стал возможен вследствие внесения правки в принятый 18 сентября Закон Украины «О внесении изменений в некоторые законы Украины в сфере использования ядерной энергии». Инициатором правки был член фракции «Слуга народа», руководитель Комитета ВР по вопросам энергетики Андрей

Герус. Член комітета Алексей Кучеренко утверждал, что правка Геруса внесена с нарушением регламента Рады.

4 декабря был принят законопроект № 2233, которым импорт электроэнергии из РФ запрещается только для сегментов рынка «по двусторонним договорам» и «внутрисуточный рынок», в то время как поставки на рынок «на сутки вперед» оставили для России открытыми. Сегмент рынка «на сутки вперед» является ценообразующим. Кроме того, законопроектом № 2233 предоставляется право Кабмину в любой момент восстановить импорт электроэнергии из России по «по двусторонним договорам» и на «внутрисуточный рынок».

<https://fakty.ua/328493-import-elektroenergii-iz-rossii-otkrytyj-gerusom-lishil-energoatom-100-mln-grn-ekspert>

Obozrevatel, 09.12.2019

Імпорт електроенергії з країни-агресора, що розпочався через "поправку Геруса", є неприпустимим – Тягнибок

Імпорт електроенергії з Росії, ініційований головою комітету ВР з енергетики **Андрієм Герусом**, загрожує енергетичній безпеці України, торгівля з агресором є неприйнятною. Про це заявив лідер партії "Свобода" **Олег Тягнибок**, коментуючи прийнятий вчора законопроект 2233 "Про ринок електричної енергії" з правкою Андрія Геруса, яка залишає можливість поставки російської енергії. Це дуже небезпечно для України, оскільки енергетична безпека – це є основа державної електроенергії.

"Ми чітко розуміємо і бачили з самого початку, ми бачили, як окремі представники влади, і парламенту, і уряду, вони ведуть перемовини зі своїми російськими бізнес-партнерами. Їхня мета – це особисте збагачення. Ніхто з них взагалі не думає про інтереси національної безпеки та про економічні інтереси держави", – сказав Тягнибок.

Він наголосив, що торгівля з країною-агресором є неприпустимою.

Верховна Рада ухвалила у другому читанні законопроект №2233 щодо внесення правок до закону "Про ринок електричної енергії" з правкою Андрія Геруса, яка залишає можливість поставки російської електроенергії, а також дозволяє вільну поставку білорускою електроенергії на український ринок.

За проголосували 274 нардепи, зокрема 233 представники фракції Слуги народу та 10 депутатів ОПЗЖ.

Як ідеться у листі Федерації роботодавців ПЕК на адресу президента України, прем'єр-міністра та секретаря РНБО, імпорт електроенергії з Росії загрожує зупинкою 75% українських шахт та більшості блоків АЕС.

<https://www.obozrevatel.com/ukr/economics/import-elektroenergii-z-kraini-agresora-scho-rozпочavsya-cherez-popravku-gerusa-e-nepripustimim-tyagnibok.htm>

ExPro, Энергореформа, БизнесЦензор, 10.12.2019

«Укренерго» максимально обмежує імпорт е/е в ОЕС через низький попит

Системний оператор НЕК «Укренерго» максимально обмежує обсяги імпорту електроенергії з Росії та Білорусі в ОЕС України через низький попит,

який має місце по причині відносно теплої погоди та низького рівня споживання. Про це під час засідання НКРКЕКП 10 грудня повідомив голова оператора **Всеволод Ковальчук**.

«В ОЕС, ви бачите, – у нас ситуація зниженого попиту продовжується, і по причині погоди, і по причині низького рівня промвиробництва, тому ми практично повністю обмежуємо можливості для імпортерів, вносячи коригування в графіки. В нічні години вони всі йдуть «по нулях», в окремі денні години невеликі обсяги імпорту йдуть», - сказав він.

За словами Ковальчука, за таких умов на сьогодні у імпортерів не має значної зацікавленості викуповувати перетин на кордоні з РФ та Білорусією.

<https://expro.com.ua/novini/ukrenergo-maksimalno-obmeju-mport-ee-v-oes-cherez-nizkiy-popit-kovalchuk>

ExPro, 10.12.2019

Імпортери нещодавно відновили і нарощують поставки електроенергії з Білорусі

Компанії-імпортери після кількадечної паузи, починаючи з 7 грудня, відновили імпорт електроенергії з Білорусі в Об'єднану енергосистему України та за період 7-10 грудня збільшили щодобові поставки на 53% - з 3,4 млн кВт-год до 5,25 млн кВт-год.

Поставки з Росії, станом на 10 грудня, ще не відновилися, в той же час імпорт з Білорусі розпочався 7 грудня. Обсяг імпорту з Білорусі 7 та 8 грудня становив 3,4 млн кВт-год на добу, а 9 та 10 грудня – 5,25 млн кВт-год.

4 грудня парламент вніс зміни до закону «Про ринок електроенергії», якими був заборонений імпорт електроенергії за двосторонніми договорами з РФ, але була залишена можливість імпорту для збуту електроенергії на ринку «на добу наперед». Таким чином, можливість імпорту е/е з РФ була залишена. Цим законом не обмежувався напрям Білорусі, на сьогодні він відкритий як для укладання двосторонніх договорів, так і для продажу на РДН.

<https://expro.com.ua/novini/mporteri-neschodavno-vidnovili--naroschuyut-postavki-elektroenerg-z-blorus>

Главком, Українські новини, Деловая столица, 19.12.2019

Росія використовує Білорусь для знищення енергетики України, - Москаль

Російська Федерація використовує Білорусь для дестабілізації енергетики України з метою довести до банкрутства українські енергогенеруючі компанії і вугільні шахти. Про це на своїй сторінці в Facebook повідомив колишній глава Закарпатської ОДА **Геннадій Москаль** за підсумком візиту в Білорусь. Як інструмент знищення обраний продаж російської електроенергії України за демпінговою ціною, що стало можливим через "поправки **Геруса**".

"Тільки що повернувся з Білорусі, де мав неофіційні бесіди з людьми, що мають відношення до електроенергетики. Їх слова зводилися до застережень щодо втрати Україною внутрішнього ринку електроенергії, яка може статися вже найближчим часом - через закриття шахт, підприємств з виробництва електрики, в

т.ч. по зеленим тарифами ", - написав він.

"Згідно з цим законом № 2233, все, що експортувала Росія, тепер буде експортуватися Білоруссю. Законодавець просто не включив її в перелік країн, з яких заборонено імпортувати електроенергію" за двосторонніми договорами "і на" внутрішнього ринку ", - пояснює Москаль. По його інформацією, цей план полягає в тому, що російська електроенергія через Білорусь поставлялася за демпінговими цінами в Україну - приблизно на 1-2 грн / кВт-годину нижче. Це змусить українських виробників працювати в збиток, потрохи знижуючи виробництво до повної зупинки.

Москаль звернувся до Служби безпеки України з проханням перевірити цю інформацію, а також закликав владу терміново скликати засідання РНБО, щоб не допустити кризи в енергосистемі.

Згідно з даними Національного статистичного комітету Білорусі, для виконання експортних контрактів країні доводиться закуповувати електроенергію в РФ. Як відзначали експерти, через Білорусь в Україні транзитуються російська електроенергія. "Давайте купимо у того, у кого немає. Я вважаю, що це не білоруська електроенергія. Це російська електроенергія", - стверджував в ефірі телеканалу "Наш" экс-міністр праці та соціальної політики **Василь Надрага**.

https://glavcom.ua/columns/genn_moskal/rosiya-hoche-vikoristati-bilorus-shchob-znishchiti-energorinok-ukrajini-647641.html

Укрінформ, Українські Новини, ExPro, 17.12.2019

Імпорт електроенергії в Україну перевищив експорт

У листопаді 2019 року, вперше з початку роботи нового ринку електроенергії, імпорт електроенергії в Україну перевищив експорт.

Про це повідомляє пресслужба ДП НЕК "Укренерго".

"У листопаді 2019 року сумарний імпорт електроенергії склав 661 тис. МВт-год. і вперше з початку роботи нового ринку електроенергії на 5% перевищив сумарний обсяг експорту (629 тис. МВт-год.)", - йдеться в повідомленні.

У листопаді в «острів Бурштинської ТЕС» імпортовано 370,6 тис. МВт-год., а в торгову зону об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України – 290,4 тис. МВт-год.

В Укренерго зазначають, що майже удвічі зріс обсяг імпорту з Угорщини, а також на 8% – зі Словаччини та на 4% – з Росії. При цьому для забезпечення балансу та операційної безпеки енергосистеми у листопаді плановий імпорт електроенергії в Україну обмежувався: з Білорусі – на 46% (з 294,7 тис. МВт-год. до 157,8 тис. МВт-год.); з Росії – на 34% (з 201,5 тис. МВт-год. до 132,6 тис. МВт-год.); до «острова Бурштинської ТЕС» – на 1 % (з 374,9 тис. МВт-год. до 370,6 тис. МВт-год.).

Сумарний експорт електроенергії у листопаді становив 629 тис. МВт-год.: з «острова Бурштинської ТЕС» у європейські країни – 483,7 тис. МВт-год.; з ОЕС України в Польщу та Молдову – 145,2 тис. МВт-год. При цьому зростання експорту на понад 30 % спостерігається у напрямку Румунії.

У порівнянні з жовтнем 2019 року у листопаді імпорتنі поставки зросли на 10% (з 601 до 661 тис. МВт-год.), а порівняно з липнем – у 2,4 рази (з 274,6 до 661 тис. МВт-год.).

Як відомо, із 1 липня 2019 року в Україні запрацював повномасштабний ринок електричної енергії. Старт нової моделі ринку дозволив відкрити імпорту електроенергії в Україну.

Як повідомляв Укрінформ, 4 грудня Верховна Рада ухвалила Закон “Про внесення змін до Закону України "Про ринок електричної енергії”.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2839852-import-elektroenergii-v-ukrainu-perevisiv-eksport.html>

Українська Енергетика, 17.12.2019

Потрібно моніторити імпортні поставки електроенергії — Копач

Представник Енергоспівтовариства нагадав про безпекові ризики імпорту

Імпорту дешевшої електроенергії призводить до конкуренції на ринку та гарний для споживачів. Але потрібно враховувати ризики безпеки енергопостачання. Про це заявив голова Секретаріату Енергоспівтовариства **Янез Копач** під час зустрічі з депутатами Верховної Ради, передає "Українська енергетика".

“Взагалі імпорту більш дешевої електроенергії гарний для споживачів, призводить до конкуренції на ринку. Я розумію занепокоєння, що ви можете собі це дозволити лише до певного відсотка, інакше є питання з безпеки енергопостачання. Тому що хтось ворожий може раптом перервати такі поставки через політичні причини”, — зауважив Копач.

Він вважає, що такий ризик необхідно враховувати та запровадити моніторинг поставок.

“Це дуже важливо, коли ви дискутуєте про імпорту електроенергії з Росії та Білорусі”, — сказав Копач.

Нагадаємо, з відкриттям ринку електроенергії трейдерам більше не потрібно погоджувати імпорту з профільним міністерством та чекати внесення імпорту в прогностичний баланс. А восени Верховна Рада дозволила імпорту з країн, що не є членами Енергоспівтовариства — Росії та Білорусі, за двосторонніми договорами.

Після скасування обмежень на імпорту електроенергії з Білорусі та Росії, на жовтень українські трейдери замовили у жовтні доступ до 1100 МВт міждержавного перетину для імпорту електроенергії з Росії. Максимальна величина перетоку між ОЕС України та ЄЕС Росії – до 3000 МВт.

Після критики депутати прийняли нову поправку, яка забороняє продаж та/або постачання електричної енергії з Російської Федерації за двосторонніми договорами та на внутрішньодобовому ринку. Відповідний закон відправили на підпис президенту.

<http://ua-energy.org/uk/posts/potribno-monitoryty-importni-postavky-elektroenerhii-kopach>

♦ *Енергетична безпека України*

Енергореформа, 03.12.2019

Зеленский ввел в действие решение СНБО

о неотложных мерах по обеспечению энергетической безопасности

Текст указа №874/2019 был обнародован на официальном сайте президента.

"В соответствии со статьей 107 Конституции Украины постановляю:

1. Ввести в действие решение Совета национальной безопасности и обороны Украины от 2 декабря 2019 "О неотложных мерах по обеспечению энергетической безопасности", - указывается в тексте документа.

Соответствующим решением СНБО поручил создать Совет экспертов по вопросам энергетической безопасности как консультативный орган при СНБО. Секретарь СНБО обязуется в месячный срок подать на утверждение президенту проект Положения о Совете экспертов по вопросам энергетической безопасности при СНБО.

Кроме того, Кабинету министров Украины поручено внести на рассмотрение Верховной Рады законопроекты относительно создания минимальных запасов нефти и нефтепродуктов с учетом требований Европейского Союза до 1 апреля 2020 года. Кабмину также поручено разработать новую редакцию Кодекса Украины о недрах и законопроект относительно актуализации положений Общегосударственной программы развития минерально-сырьевой базы Украины на период до 2030 года в вопросах увеличения объемов добычи природного газа, нефти, сланцевого газа и метана.

СНБО также поручил правительству до 1 января 2020 года применить меры для погашения задолженности по заработной плате работникам государственных шахт и предотвращения возникновения такой задолженности в будущем.

Кроме того, Кабмину, в частности, надлежит утвердить финансовый план "Нафтогаза Украины" на 2019 г. (с учетом действующего госбюджета) и на 2020 г.

Центральным органам исполнительной власти поручается в месячный срок подать Антимонопольному комитету Украины (АМКУ) информацию о нарушениях субъектами хозяйствования законодательства о защите экономической конкуренции на энергетических рынках. АМКУ в свою очередь обязан провести в установленном порядке расследование нарушений и принять соответствующие меры.

Также указ отменяет два изданных в 2014 году указа - указ и.о. президента Украины **Александра Турчинова** от 1 мая 2014 № 448 "О решении Совета национальной безопасности и обороны Украины от 28 апреля 2014 "О состоянии обеспечения энергетической безопасности в связи с ситуацией по поставкам природного газа в Украину" и указ пятого президента Украины **Петра Порошенко** от 14 ноября 2014 № 876 "О решении Совета национальной безопасности и обороны Украины от 4 ноября 2014 "О состоянии обеспечения энергетической безопасности государства и неотложные меры по устойчивому проведению отопительного сезона 2014/2015 года".

Указ вступает в силу со дня его обнародования.

<http://reform.energy/news/zelenskiy-vvel-v-deystvie-reshenie-snbo-o-neotlozhnykh-merakh-po-obespecheniyu-energeticheskoy-bezopasnosti-13122>

РБК-Украина, Obozrevatel, Апостроф, 03.12.2019

У Раді створили депутатське об'єднання з боротьби з російською енергоекспансією

У ВР України створили міжфракційне депутатське об'єднання "**Енергетична незалежність та безпека України**" для захисту енергонезалежності країни.

Депутат **Михайло Бондар** заявив, що метою об'єднання є протидія енергетичному шантажу з боку Росії та діям окремих народних депутатів, які працюють проти інтересів України.

Депутат **Олексій Кучеренко** наголосив, що члени об'єднання мають намір з'ясувати причини провалу плану щодо інтеграції вітчизняної енергосистеми до європейської, адже це є стратегічним планом України.

"Ми будемо наполягати, я особисто, в тому, щоби розібратися, чому провалений план і рішення Ради національної безпеки стосовно енергетичної інтеграції нашої енергосистеми в європейську енергосистему. Бо саме це має бути стратегією розвитку нашого ринку електроенергії. Саме це раз і назавжди має нас зробити конкурентним середовищем", - сказав Кучеренко.

Зі свого боку депутатка **Вікторія Гриб** наголосила на необхідності захистити вітчизняну енергетичну систему від загроз з боку Росії, яка поставляючи свою дешеву електроенергію намагається захопити наш ринок.

"Енергетична незалежність на сьогоднішній день – це практично незалежність нашої держави. І якщо ми сьогодні будемо дозволяти втручання в ринок електроенергії, якщо ми будемо закуповувати російську енергію, а ми розуміємо, що білоруська енергія – це також російська енергія, бо вже йде мова про об'єднання Росії з Білоруссю, то ми з вами просто покладемо і поставимо на коліна зараз вітчизняну електроенергетику", – сказала Гриб.

<https://www.rbc.ua/ukr/news/rade-sozdali-deputatskoe-obedinenie-borbe-1575388473.html>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 12.12.2019

Сучасні гео економічні умови потребують створення концепції еколого-енергетичної безпеки України

**Василь Ковальський, доктор економічних наук, професор,
Марія Григорак, доктор економічних наук, доцент (НАУ)**

Нові можливості виробництва енергії пов'язані з розвитком альтернативної енергетики. Енергетична стратегія Європейського Союзу передбачає збільшення частки альтернативної енергетики в загальній структурі споживання енергії до 70% (при цьому, за прогнозами, цей показник може сягати навіть 90-95%). Плановано, що до 2025 року баланс виробництва електроенергії в ЄС матиме такий вигляд: поновлювані джерела енергії – 25%; енергія гідроелектростанцій – 14%; атомна енергія – 20%, нафта і газ – 23%; вугільна промисловість – 17%.

Новостворене Міністерство енергетики та захисту довкілля України привернуло увагу наукового середовища до проблем ощадливого використання природних ресурсів і подолання негативних наслідків глобальної зміни клімату. Альтернатива: або енергетика, або чиста природа – непродуктивна. Необхідно знаходити розумні компроміси щодо економічного та екологічно відповідального споживання енергії, не порушуючи і не знижуючи енергетичної безпеки країни, тобто йдеться про потребу розроблення концепції еколого-енергетичної безпеки держави.

<http://www.golos.com.ua/article/325182>

Лівий берег, блог Івана Плачкова, 17.12.2019

Пролетарська ненависть

**Іван Плачков, Голова
Всеукраїнської енергетичної асамблеї**

Українська енергетична галузь переживає одні з найважчих часів у своїй історії. Їх можна порівняти хіба що з окремими періодами в кінці 1990-х рр. та в 2014-2015 рр. Більшість генеруючих компаній, в тому числі державні «Енергоатом», «Укргідроенерго» та «Центренерго» зараз недовиробляють електроенергію, недоплачують податки в український бюджет, вимушено зупиняють енергоблоки. Українські шахти виробляють вугілля, яке не споживається... Окремі шахти та електростанції були переведені на мінімальну загрузку... Ціла галузь економіки країни, пов'язана з виробленням електроенергії, продовжує нести втрати. ...бюджет недоотримав 90 млн грн податків та виплат системному оператору лише від вироблення електроенергії. Підрахувати втрати шахт, логістичної та транспортної галузі значно важче. При цьому 36 млн доларів за два місяці пішло російським та білоруським державним монополіям у твердій валюті із України.

...спробуємо розібратися, що відбувалось на ринку в листопаді і продовжується в грудні.

Ціна однієї авантюри. 7 грудня ціна електроенергії на торгах на т. зв. ринку «на добу наперед» впала до 77,3 коп./кВт ч. Це не просто дешево, це значно нижче собівартості української генерації.

По-перше, ми маємо дуже теплу осінь та початок зими. Тобто українські ТЕЦ почали опалювальний сезон, а разом із цим й додали електроенергії в енергосистему. Енергоатом вводить свої енергоблоки в роботу. «...Штучні обмеження з 1 вересня 2019 року не дозволяють йому заробляти достатньо коштів для забезпечення населення дешевою електроенергією та викупу її у «зелених» виробників».

По-друге, починаючи з 1 листопада втричі збільшився імпорт електроенергії з Росії та Білорусі. Цьому сприяла так звана «поправка Геруса»,...

Події відбувалися наступним чином:

- 1 жовтня розпочався імпорт з Росії і поступово зростав.
- 1 листопада поставки з Росії та Білорусі підстрибнули майже удвічі. Електроенергії в Україні стало забагато. «Укренерго», як системний оператор почав обмежувати виробіток українських електростанцій.
- 5 листопада вперше в історії «Укренерго» обмежило видачу електроенергії вітровими електростанціями. Таким чином, і зелена електроенергія українських станцій не була спожита, проте заплатили й за неї, й за імпорт.
- По факту листопада, 343 млн кВт годин електроенергії української генерації були заміщені імпортом. «Укренерго» обмежило менше половини.
- В листопаді українські виробники електроенергії масово опинилися на балансуєчому ринку, втрачаючи кошти. Як це відбувається? Кожен український виробник має контракти, і він має виробити певний обсяг електроенергії, щоб виконати свої зобов'язання. Натомість в енергосистемі складається профіцит, переважно через імпорт. «Укренерго» обмежує вироблення конкретної ТЕС чи АЕС, і ці станції мають йти на балансуєчий ринок купляти електроенергію в когось, де ціна найвища. Але вони мають виконати свої зобов'язання перед клієнтом. На балансуєчому ринку вони, напевне, куплять той самий імпортований

продукт. Так, наприклад, теплові електростанції «Центренерго», «Донбас-енерго», та ДТЕК в листопаді розвантажувались на близько 600 млн кВт годин.

- Сумарно імпорт в жовтні-листопаді склав 662 млн кВт годин. Російська «Інтер РАО» та білоруська «Беленерго» отримали від України \$36 млн.

Повну версію статті можна переглянути за посиланням:

https://lb.ua/blog/ivan_plachkov/445119_proletarska_nenavist_.html

Главком, Українські Новини, 11.12.2019

Кабмін планує закрити багато вугільних держшахт, - Оржель

Міністр енергетики та захисту навколишнього середовища **Олексій Оржель** повідомив, що уряд планує закрити багато державних вугільних шахт.

Про це йдеться в повідомленні на сайті Мінекоенерго.

Також він додав, що уряд планує розробити концепцію переходу на поновлювані джерела енергії (ПДЕ) до 2050 року.

Мінекоенерго має намір обкласти податком на викиди CO₂ все вуглеводневе паливо.

У грудні 2018 року Верховна Рада збільшила ставку податку за викиди вуглекислого газу у 24,4 разу з 0,41 грн/тонна до 10 грн/тонна з 1 січня 2019 року.

<https://glavcom.ua/economics/finances/kabmin-planuje-zakriti-bagato-vugilnih-derzhshaht-orzhel-646014.html>

ЕнергоВсесвіт, 23.12.2019

Вугільні шахти – стратегічні об’єкти. Знеструмлення неприпустиме!

Опівночі з 22 на 23 грудня, попри усі домовленості з постачальником, вимкнено електроенергію на всіх 6 шахтах ДП «Львіввугілля».

До моменту знеструмлення шахт всі керівники були попередженні і працівники були виведені на поверхню шахти. Спуск першої зміни затримано, адже потрібно унормувати стан гірничої атмосфери і переконатися у безпеці ведення виробничих процесів. Відповідно, є і економічні збитки.

За словами голови Незалежної профспілки гірників України **Михайла Волинеця**, знеструмлення шахт сталося через вимоги з боку «постачальника останньої надії» районної електромережі – сплатити 22 млн грн за електроенергію періоду грудня 2019-го - січня 2020 року. Також Михайло Волинець повідомив, що Незалежна профспілка гірників України звернулася з телеграмами до очільників країни про необхідність вжити термінових заходів для врегулювання штучно створеної посадовцями надзвичайної ситуації.

<https://vse.energy/news/pek-news/coal/996-coal-lviv>

Укрінформ, 20.12.2019

Як, позбуваючись баласту, не втратити «курей, що несуть золоті яйця»

Владислав Обух

Експерти застерігають від “тотальної” приватизації, коли, продавши своє “за копійки”, держава втратить надійні джерела наповнення бюджету.

Приватизація держмайна – одна з тем, що, зазвичай, розколюють аудиторію

будь-яких (телевізійних, онлайн, “реальних”) дискусійних майданчиків і суспільство загалом. При цьому, відстоюючи свої позиції, і прибічники, і противники ідеї максимальної передачі всього, чим володіє країна, у приватні руки, оперують не лише популістськими гаслами, а й цілком слушними доводами. Тож навіть фахівцям доволі складно розібратися, які із них переконливіші. “Не працюють” і посилення на міжнародний досвід. Бо світ настільки строкатий, ситуації в різних державах настільки різняться, що всі опоненти, які до нього звертаються, мають у рукавах убивчі, як їм здається, “козирні” приклади. Десь держава контролює і природні монополії, і стратегічні підприємства, і купу інших активів. Інша ж, не менш успішна, країна давно передала усе це (за незначними винятками) у приватні руки...

То якою ж доріжкою йти Україні?...

Але найбільш прагматичною, схоже, є думка про пошук “золотої середини” у цьому питанні...

Чому “Нафтогазу” не потрібні єгипетські нафта і газ. Приводом для того, щоб вкотре порушити “болісну” тему української приватизації, стала публічна скарга голови правління НАК “Нафтогаз України” Андрія Коболева на те, що “СБУ блокує продаж активів держхолдингу у Єгипті”. Така позиція спецслужби, за словами посадовця, унеможлиблює отримання НАК майже \$100 мільйонів. А цей бізнес, мовляв, не приносить “Нафтогазу” особливого прибутку – через падіння цін на нафту.

Нагадаємо, НАК “Нафтогаз” через дочірню компанію “Закордоннафтогаз” здійснює розвідку і експлуатацію двох нафтогазоносних блоків у східній пустелі Єгипту – South Wadi El Mahareeth і Wadi El Mahareeth. Роботи на цих ділянках, прогнозний ресурс яких перевищує 360 млн тонн нафти і кілька мільярдів “кубів” газу, ведуться на підставі концесійних угод, підписаних з урядом Арабської Республіки Єгипет і Державною нафтовою компанією GANOPE...

Навіть, незважаючи на низькі ціни на нафту, попри те, що взяті в оренду площі належним чином не освоєні, торішній прибуток від діяльності нашої компанії в Арабській республіці склав 0,5 млрд грн. Це – понад \$21 млн (за нинішнім курсом). За рік на цих площах видобувають до 2,5 млн барелів нафти. Навіть за нинішніми “низькими” цінами, це – майже \$180 млн. До того ж, на цих ділянках щороку видобувають приблизно 200 млн куб. м газу (десь \$40 млн). А продати таку “курку” “Нафтогаз” хоче за \$100 млн! І це ще не означає, що потенційні покупці дадуть таку ціну...

“За так мовити “нормальних” умов Ви мали б рацію, – перериває роздуми експерт з питань енергетики **Геннадій Рябцев.** – На жаль, після революції 2011 року в Єгипті Україна втратила можливості для розвитку цього проєкту, програвши конкурси на отримання додаткових ліцензій. І винний у цьому не лише “Нафтогаз”, а й наші торговельні представники, вітчизняна дипломатія і влада країни загалом”, – вважає експерт...

Все навкруг державне, все навкруг – моє... Як позбутися “совкової” звички. Нині в Україні налічується понад 3700 державних підприємств (за останніми даними – 3733, але статистика постійно змінюється, через банкрутство, судові рішення і т.д.). Влада “взяла курс” на зменшення їх кількості до 200.

Повна версія статті за посиланням: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2842512-ak-pozbuvaucis-balastu-ne-vtratiti-kurej-so-nesut-zoloti-ajca.html>

♦ *Енергетичний ринок. Євроінтеграція*

Энергореформа, 03.12.2019

НКРЭКУ обновила механизм формирования с 1 декабря предельных цен на э/э на балансирующем рынке

Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг Украины (НКРЭКУ), обновила механизм формирования с 1 декабря предельных цен на электрическую энергию на балансирующем рынке, определив предельный минимум на уровне не меньше 70% от цены, сформировавшейся на рынке "на сутки вперед" (РСВ) за соответствующий час, максимум – на уровне 115%.

Соответствующее постановление НКРЭКУ №2485 от 26 ноября 2019 года обнародовано в правительственном издании "Урядовый курьер" от 30 ноября.

"До синхронизации ОЭС Украины с объединением энергетических систем государств – членов Европейского Союза (Европейская сеть системных операторов передачи электроэнергии ENTSO-E) участники рынка в своих заявках на балансирующую электрическую энергию обязаны указывать цену не меньше от значения 70% от цены на РСВ на расчетный период и не больше 115% от цены на РСВ на расчетный период", – отмечено в документе.

<http://reform.energy/news/nkreku-obnovila-mekhanizm-formirovaniya-s-1-dekabrya-predelnykh-tsen-na-ee-na-balansiruyushchem-rynke-13128>

Українські новини, 03.12.2019

Дмитро Кулеба нагадав депутатам

про необхідність узгодження енергетичних законопроектів з Єврокомісією

Законопроекти з енергетичних питань будуть передані до Єврокомісії для проведення оцінки сумісності їх положень з зобов'язаннями України в сфері євроінтеграції. Про це написав Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції **Дмитро Кулеба** у відповіді народним депутатам щодо проведення консультацій з Єврокомісією.

Віце-прем'єр повідомив, що на даний час між урядом України та Єврокомісією триває процес узгодження проекту Керівних настанов, який регламентуватиме порядок взаємодії між сторонами під час проведення консультацій щодо сумісності законопроектів, якими вносяться зміни до українського законодавства в енергетичному секторі з міжнародно-правовими зобов'язаннями України в сфері євроінтеграції. І відповідні консультації відбудуться після узгодження такого порядку.

<https://ukranews.com/ua/news/669924-dmytro-kuleba-nagadav-deputatam-pro-neobhidnist-uzgodzhennya-energetychnyh-zakonoproektiv-z>

ExPro, Энергореформа, 03.12.2019

Перші два учасники ринку е/е отримали від «Укренерго» свідоцтво про відповідність вимогам до допоміжних послуг

НЕК «Укренерго» видало свідоцтва про відповідність вимогам до допоміжних послуг учасникам ринку електроенергії — Дніпровській ГЕС-1 ПрАТ «Укргідроенерго» та Курахівській ТЕС ТОВ «ДТЕК Східенерго», повідомила прес-служба НЕК.

«Отримання свідоцтва підтверджує технічну відповідність обладнання вимогам, що ставляться до допоміжних послуг, зокрема, з підтримки автоматичних та ручних резервів відновлення частоти (аРВЧ та рРВЧ), а також резервів заміщення (РЗ) в енергосистемі», - йдеться в повідомленні...

Також повідомляється, що значну консультативну допомогу для тестування на ринку допоміжних послуг було надано USAID. Крім того, за їх підтримки було проведено семінари з питань сертифікації та моніторингу допоміжних послуг.

<https://expro.com.ua/novini/persh-dva-uchasniki-rinku-ee-otrimali-vd-ukrenergo-svdoctvo-pro-vidpovdnst-vimogam-do-dopomjnih-poslug>

Энергореформа, 03.12.2019

Укргазбанк может стать уполномоченным банком на рынке электроэнергии - постановление правительства

Кабинет министров разрешил банку с долей государства в уставном капитале не менее 75% стать уполномоченным банком на рынке электрической энергии. Соответствующее постановление Кабмина от 27 ноября 2019 года №967 опубликовано на сайте правительства.

Согласно данным Нацбанка, АБ "Укргазбанк" (Киев) является единственным банком, который подходит под этот критерий - государство в лице Минфина владеет 94,94% акций финучреждения.

27 февраля 2019 года Кабмин определил Ощадбанк (Киев), единственным уполномоченным банком на рынке электроэнергии.

АБ "Укргазбанк" создан в 1993 году. Согласно данным НБУ, на 1 октября 2019 года Укргазбанк по размеру общих активов занимал 4-е место (114,133 млрд грн) среди 76 действовавших в стране банков.

<http://reform.energy/news/ukrgazbank-mozhet-stat-upolnomochennym-bankom-na-rynke-elektroenergii-postanovlenie-pravitelstva-13125>

ExPro, 03.12.2019

Олександр Коваленко: «УЕБ запускає нові, більш гнучкі комерційні сесії аукціонів з купівлі-продажу е/е»

Новий ринок електроенергії був запущений 5 місяців тому, за цей період відбулося багато змін, вже є певна історія торгів. Проте, розвиток трейдингу електроенергією вимагає нових підходів, зокрема, в організації сегменту ринку двосторонніх договорів. В багатьох гравців є запит на запровадження нових, більш гнучких умов біржової торгівлі. З цією метою, «Українська енергетична біржа» розробила новий формат аукціонів для укладання двосторонніх договорів

– комерційні сесії, під час яких ініціатор зможе обрати для себе ті чи інші зручні умови як для продажу, так і для купівлі обсягів електроенергії.

Про особливості запровадження комерційних сесій та спектр нових опцій для компаній, які забажають ними скористатися, читайте тут:

<https://expro.com.ua/statti/oleksandr-kovalenko-ueb-zapuska-nov-blsh-gnuchk-komercyn-ses-aukconv-z-kupvl-prodaju-ee>

Енергореформа, 04.12.2019

Исполнение Украиной принципа независимости НКРЭКУ является критичным – директор ЕУЭА

Независимость Регулятора в энергетике является одним из требований Соглашения об Ассоциации между Украиной и ЕС, и нарушение такого требования – это прямой прецедент нарушения международного законодательства, – заявила директор Европейско-украинского энергетического агентства **Александра Гуменюк** в комментарии.

Как отметила Гуменюк, **европейское законодательство ратифицировано Верховной Радой и стоит выше, чем национальное законодательство, поэтому исполнение принципа независимости Регулятора является критичным.**

Но оба законопроекта, уже зарегистрированные на сайте ВР, определяют НКРЭКУ как центральный орган исполнительной власти, – подчеркнула она, отметив, что именно независимость Регулятора от какой-либо ветви власти стояло в корне создания подобного органа.

Как неоднократно отмечалось ранее, **создание же независимого органа требует внесения изменений к Конституции Украины.**

Как указала Александра Гуменюк, Украина – не единственная страна в Европе, которая столкнулась с подобной коллизией.

"Экономические системы меняются, Конституции устаревают и требуют изменений", – подчеркнула она.

Директор ЕУЭА обратила внимание на то, что неспособность своевременно внести изменения к закону о НКРЭКУ приведет к блокированию энергетического сектора.

"От этого существенно пострадают не только представители отрасли возобновляемой энергетики, но и все другие участники рынка: газа и электрической энергии, в том числе потребители", – сказала она.

<http://reform.energy/news/ispolnenie-ukrainoy-printsipa-nezavisimosti-nkreku-yavlyatsya-kritichnym-direktor-euea-13147>

Енергореформа, 04.12.2019

Государство должно вывести "перекрестное субсидирование" за пределы электроэнергетического рынка

Государство должно вывести "перекрестное субсидирование" за пределы электроэнергетического рынка, чтобы он стал конкурентным, как это и задумывалось изначально при принятии соответствующего закона, считает глава

ООО "Укрэнергоаудит" и экс-заместитель министра энергетики и угольной промышленности **Вадим Улида**.

"Перекрестное субсидирование и отсутствие конкуренции – это системные проблемы, которые завалили прошлый рынок, и остаются нерешенными в этой модели", - сказал он в ходе конференции "Рынок электроэнергетики в Украине и атомная энергетика".

По его словам, сегодня, как и при прошлой модели единого оптового покупателя, на рынке происходит конкуренция только между представителями тепловой угольной генерации.

"К чему это привело? Конкуренции среди видов топлива нет, стимулов для развития эффективных генераций нет. Административное регулирование цен приводит к искривлению ценовых сигналов как с точки зрения инвестиций, так и с точки зрения энергопотребления", - подчеркнул Улида.

Экс-замминистра отметил, что если государство не видит возможности отменить систему спецобязательств, в настоящее время возложенную на государственные НАЭК "Энергоатом" и ЧАО "Укрэнерго", оно, хотя бы, должно вынести "перекрестное субсидирование" за пределы рынка, оказывая адресную поддержку малоимущим потребителям.

"Источником необходимых бюджетных средств может быть прибыль государственных компаний, тех же атомных или гидроэлектростанций, которые должны свободно торговать на рынке, зарабатывать деньги, получать прибыль и часть ее отдавать акционеру в лице государства. Источником может быть дополнительный налог на участников в виде экологического налога или акциза. Главное – это вывести за пределы рынка эту ношу, поскольку разные цены для производителей отнимают стимулы для развития отрасли", - пояснил он.

"Без решения этого вопроса любая реформа повторит судьбу неудавшихся предыдущих", - резюмировал Улида.

<http://reform.energy/news/gosudarstvo-dolzno-vyvesti-perekrestnoe-subsidirovanie-za-predely-elektroenergeticheskogo-rynka-mnenie-13148>

Разумков Центр, 05.12.2019

Разумков Центр презентував зміни до моделі ринку електроенергії

Володимир Омельченко

На Міжнародній конференції «Ринок електроенергії в Україні та атомна енергетика: шлях до сталого розвитку чи деградація», яка проходила 04 грудня 2019 року, виступив директор енергетичних програм Центру Разумкова **Володимир Омельченко**.

Експерт відзначив на необхідності внесення Топ-10 змін до моделі ринку електроенергії:

Заборонити імпорт електроенергії з Росії та Білорусії та відкрити сегмент двосторонніх договорів для НАЕК «Енергоатом», збільшивши обсяги реалізації електроенергії у відкритий ринок з 10% до 35%.

Прийняти замість price-cap альтернативне обмеження — пікова ціна EPEX Spot.

Переглянути перелік учасників моделі ПСО.

Проаналізувати сценарії збільшення атомної генерації.

Для промислових підприємств, у собівартості яких електрична енергія складає від 25%, встановити спеціальні ціни, які не перевищують середньозважену ціну попередніх 6 місяців.

Впровадити стандартний біржовий інструмент — форвардні контракти.

Залишити дивіденди у розпорядженні державних підприємств з метою реалізації інвестиційних програм.

Розпочати поступове підвищення ціни на електроенергію для населення відповідно до ринкових індикативів.

Вдосконалити вторинне законодавство щодо проведення зелених аукціонів, в частині обмеження цін, що не перевищують європейські.

Провести аудит та вдосконалити функції ДП «Гарантований покупець» та постачальника універсальних послуг, відповідно до рекомендацій USAID та Енергетичного співтовариства.

«В умовах тривалої тарифної дискримінації Енергоатома, даній компанії вдалось під керівництвом **Юрія Недашківського** забезпечити стабільну роботу усіх виробничих і невиробничих об'єктів, а також диверсифікувати поставки ядерного палива. Тому немає жодних об'єктивних підстав щодо звільнення Президента Енергоатома», — підкреслив Омельченко.

Говорячи про виклики для ядерної енергетики в новій моделі ринку пан Омельченко виділив наступні складові: недоотримання ринкової ціни електроенергії через виробництво рівним графіком; підвищення собівартості електроенергії, зокрема через зростання відрахувань на виконання НАЕК «Енергоатом» положення про ПСО; скорочення доходу, зростання витрат та дефіцит коштів на виробничі потреби; формування неефективної стратегії розвитку оператора АЕС; політичний вплив на ядерну галузь.

<http://razumkov.org.ua/komentari/razumkov-tsentr-prezentuvav-zminy-do-modeli-rynku-elektroenergii>

ExPro, 06.12.2019

«ДЕ Трейдинг» викупило найбільший обсяг річного перетину для імпорту е/е з Білорусі та РФ

Компанія «ДЕ Трейдинг», яка має спільного з генеруючою компанією «Донбасенерго» власника (ПрАТ «Енергоінвест Холдинг»), за результатами аукціону НЕК «Укренерго» придбала найбільший обсяг перетину на 2020р на кордоні з Росією (обсягом 185-740 МВт) та Білорусією (340-480 МВт). Про це свідчать опубліковані результати аукціону.

За даними «Укренерго», для імпорту електроенергії з Білорусі в Україну, крім «ДЕ Трейдинг», по 50 МВт потужності придбали «Смарт Трейд Енерджі» та «ОНК-Груп», ще 10-20 МВт купила компанія «І Джі Еф Трейдинг».

Для імпорту із Росії компанія «ЕРУ Трейдинг» придбала перетин в діапазоні 15-60 МВт.

Крім того, 10 МВт пропускної потужності по мережам напругою 0,4-110 кВ у напрямі з Білорусі в Україну придбала «ОНК-Груп».

Для експорту електроенергії в Білорусь у наступному році найбільший

перетин (431-450 МВт) викупив ДТЕК («Д.Трейдінг»), 50 МВт – «Нова енергетична компанія» та ще 18 МВт – «І Джі Еф Трейдінг». Також «Д.Трейдінг» придбав 2 МВт перетину для експорту в Білорусь по мережам 0,4-110 кВ.

<https://expro.com.ua/novini/donbasenergo-vikupilo-nayblshiy-obsyag-rchnogo-peretinu-dlya-mportu-ee-z-blorus-ta-uf>

ExPro, Энергореформа, 06.12.2019

Унеможливити обмеження виробництва е/е –

АМКУ надав «ДТЕК Західенерго» обов'язкові для розгляду рекомендації

Антимонопольний комітет надав АТ «ДТЕК Західенерго» обов'язкові для розгляду рекомендації, серед яких: **унеможливити обмеження виробництва електричної та теплової енергії на Бурштинській ТЕС.**

Про це повідомляється на сайті комітету.

Згідно повідомлення, такі рекомендації з'явилися у відповідь на рішення «ДТЕК Західенерго» ввести Бурштинську ТЕС у режим простою. Зважаючи на те, що БуТЕС виробляє майже 90% електричної енергії Бурштинського енергоострову, умовній території, яка охоплює Закарпатську область та більшу частину Львівської та Івано-франківської областей, таке рішення привернуло увагу АМКУ.

«З огляду на зазначене, АМКУ надав «ДТЕК Західенерго» такі обов'язкові для розгляду рекомендації: вжити заходів для унеможливлення обмеження виробництва електричної та теплової енергії на Бурштинській ТЕС, що може призвести до створення дефіциту електричної енергії в торговій зоні «Острів Бурштинської ТЕС»...та завдання шкоди іншим суб'єктам господарювання, покупцям, продавцям, а також призвести до порушення прав споживачів», - йдеться в повідомленні комітету.

4 жовтня ЗМІ опублікували інформацію про те, що АМКУ розпочав розслідування проти «ДТЕК Західенерго».

У відповідь компанія «ДТЕК Західенерго» заявила про безпідставність звинувачень.

<https://expro.com.ua/novini/unemojliviti-obmejennya-virobnictva-ee-amku-nadav-dtek-zahidenergo-obovyazkov-dlya-rozglyadu-rekomendac>

OilPoint, 09.12.2019

«Енергоринок» намагається відсудити у «Укрінтеренерго» 700 млн гривень

Господарський суд міста Києва прийняв позов ДП «Енергоринок» до ДП «Укрінтеренерго» про стягнення майже 700 млн грн за невиконання умов контракту, укладеного в грудні 2018 року, на поставку електроенергії. Про це свідчать дані на сайті Youcontrol.

Повідомляється, що загальна сума, яку «Енергоринок» прагне стягнути у «Укрінтеренерго», складає 696 336 205,62 грн, з яких 610 452 780,62 грн. боргу, 78 517 218,23 грн. пені, 505 682,64 грн. інфляційних, 6 860 524,40 грн. – 3% річних.

Водночас, «Укрінтеренерго» не погодився з позовом і подав зустрічний позов на стягнення 100 742 296,88 грн за договорами, укладеними в 2007 та 2018 рр.

Утім, суд визначив, що позови стосуються різних правовідносин, а задоволення зустрічного позову «Укрінтеренерго» не виключає задоволення первісного позову. Тому суд відхилив зустрічний позов «Укрінтеренерго» як такий, що поданий з порушенням вимог.

Раніше, «Укрінтеренерго» опинилось на межі банкрутства, після того, як в грудні 2018 року уряд поклав на них функції «постачальника останньої надії». Наслідком цього стала неспроможність компанії виплачувати борги операторам системи розподілу електроенергії та «Енергоринку».

Після того «Енергоринок» та 5 операторів систем розподілу звернулись в суди з позовами до «Укрінтеренерго».

На початку жовтня 2019 року Міністерство енергетики та захисту довкілля визнало, що ДПЗД «Укрінтеренерго», на яке з початку цього року було покладено обов'язки постачальника «останньої надії», на сьогодні є банкрутом у зв'язку з заборгованістю у 894,3 млн гривень.

«Укрінтеренерго» опинилось серед державних об'єктів, які Фонд держмайна виставив на приватизацію 25 листопада.

Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» виконує операції з експорту та імпорту електроенергії, надання послуг із забезпечення транзиту електроенергії електромережами України, постачання електричної енергії споживачам.

<https://oilpoint.com.ua/energorinok-namaga%D1%94tsya-vidsuditi-u-ukrinterenergo-700-mln-griven/?lang=uk>

Kosatka.media, 09.11.2019

Енергоринок чекає режим постійної трансформації, – Голікова

Україні потрібно краще доносити суспільству і Європі інформацію про правильні рішення на нашому енергоринку. Також – вирішити питання з незалежністю регулятора.

Про це під час презентації річного звіту про стан виконання реформ в Україні у секторах енергетики та довкілля згідно Угоди про асоціацію між Україною та ЄС розказала експерт коаліції «Енергетичні реформи» **Світлана Голікова**.

Вона нагадала – новий ринок запрацював тільки цього року. Є багато нарікань, що він працює не так, як треба. На її думку, на 100 % моделювати таку складну систему, як електроенергетика, і прогнозувати – що станеться – неможливо. Є багато політичних, економічних чинників, які впливають на розвиток цього сектору.

«Але Україна серед усіх країн ЄС і асоційованих членів ЄС та членів Енергетичного співтовариства так швидко запровадила ринок, як жодна інша. В такому темпі і за такої політичної напруженості – так не робила жодна країна. І хоч є багато недоліків, які зараз виправляються в ручному турбо-режимі, є втручання регулювання, але ринок відбувся», – акцентувала Голікова.

За її словами – не потрібно, щоб усі розуміли, як саме технічно працює ринок. Але важливо знати, якою має бути поведінка споживача та учасників ринку, і який вплив ринку на суспільство.

«Ринок за європейськими правилами запрацював. Ми імплементували практично всі вимоги щодо роботи ринку, і щодо транскордонної торгівлі, і щодо доступу до мереж. Але – нам потрібно правильно давати сигнали європейському співтовариству, що ми правильно робимо. І – нашому суспільству, в першу чергу», – відзначила експертка.

Друге завдання – стосується нашого регулятора. Кожна нова влада міняла його склад «під себе». Лише минулого року НКРЕКП почала працювати за законом, відзначила Голікова. До того – 23 роки працювала за вказівкою президента.

«І це теж не було зроблено на 100% ідеально, як нам хотілось би. Навіть після широко обговореного, з проведенням конкурсом, з демократичним обранням членів нового регулятора – були сили, які намагалися його заблокувати і обрати більш «зручних». Було політичне намагання втручатися в ціноутворення. І це не вперше. Але економічно обґрунтовані тарифи може зробити тільки економічно незалежний регулятор», – наголосила вона.

На її думку, до кінця року буде проголосований проект закону про повернення Нацкомісії до сфери органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. «Але наступного року нас чекають, можливо, зміни до Конституції, де президент отримає право на зміну регуляторної комісії. Тому ще кілька років ми житимемо в режимі постійної трансформації енергетичного сектору», – зауважила Голікова.

Але потрібно подавати правильні сигнали і суспільству, і владі, і іноземним партнерам про те, що правильного відбувається в енергосекторі. Поки що там – не все правильне і економічно доцільне. Але здоровий глузд і економіка переможе – висловила думку експертка.

<https://kosatka.media/uk/category/elektroenergiya/news/energorynok-zhdet-rezhim-postoyannoy-transformacii-golikova>

БизнесЦензор (колонка), 09.12.2019

Нестійкий тренд. Про 2019 рік в енергетиці України - дуже коротко

Олександр Харченко

Від того, як український уряд буде проводити перемовини із Європейською комісією та ключовими країнами Європи, буде залежати доля українських газосховищ.

"Український уряд та парламент зробили для реформи енергетичних ринків за два місяці 2019 року більше, ніж минулі уряд та парламент за три роки", - така оцінка останнім часом дуже часто звучить від експертів енергетичного ринку, представників Європейської комісії та Енергетичного співтовариства, європейських політиків, що слідкують за реформами в Україні.

Новий уряд та новий парламент фактично стали до роботи із вересня 2019 року. Треба визнати, у спадок від минулого покоління можновладців вони отримали вкрай складну ситуацію, щедро приправлену корупцією.

Напередодні опалювального сезону на складах електростанцій не вистачало вугілля. Гідроелектростанції працювали на межі водного балансу і реально могли перестати працювати через нестачу води. З 15 атомних енергоблоків 4 стояли на ремонті. В результаті на тільки-но запущеному ринку електроенергії ціни швидко зростали, а споживачі рахували збитки.

Одночасно, до вересня 2019 абсолютно не рухався процес відділення оператора магістральних газопроводів від державної компанії НАК "Нафтогаз України" в рамках реалізації третього пакету Енергетичної хартії Європи (так званий, третій енергопакет).

Фактично, за два місяці негативні тренди - як технічні, так і законодавчо регуляторні - Верховній Раді та уряду вдалося змінити.

В день, коли пишеться ця колонка, вугілля на складах теплових енергетичних станцій вдосталь для проходження зими навіть за холодів, ремонти атомних енергоблоків завершуються (ще 2 блоки в ремонті, але наразі це вже не критично для енергосистеми).

Одночасно Верховна Рада фактично завершила імплементацію третього енергопакету. Всі ключові закони проголосовані і підписані Президентом. Національний регулятор енергетичних ринків адаптує українські регламенти до європейських із завидною швидкістю та цілком пристойною якістю.

Представники Єврокомісії та Енергетичного співтовариства - ледь не вперше в історії України - не втомлюються повторювати як вони враженні швидкістю реформ.

Але...

Справжня битва за українську енергетику як частину європейської системи енергетичної безпеки тільки розпочинається. На жаль, в ній зусиллями самих українців перемогу здобути не вийде.

Тим часом, відсутність досвіду в молодих членів уряду вже генерує проблеми на міжнародному полі. Саме там, де буде вирішуватись подальша доля української газотранспортної системи. Яка є генератором 3 мільярдів доларів щорічно, або до 5 % українського державного бюджету (з урахуванням загального ефекту впливу на економіку).

І, одночасно, ключовим об'єктом атаки з боку Росії, яка намагається позбавити Україну газового транзиту. Для чого, власне, Газпром і буде Північний потік-2 та Турецький потік.

Сьогодні доля транзиту газу через Україну, фактично, вирішується в США. Від того, чи запровадять США санкції проти Північного потоку-2 до Різдва, чи ні, залежить подальша доля транзитних перемовин.

Від того, як український уряд буде проводити перемовини із Європейською комісією та ключовими країнами Європи, буде залежати подальша доля українських газосховищ.

Другої лінією оборони щодо впливу Північного потоку-2, введення якого в повну експлуатацію фактично позбавить Україну транзиту, можуть стати - а можуть не стати - європейські регуляції.

І їх застосування до російського газогону теж будуть залежати від активності України та її союзників, серед яких Польща та країни Балтії.

Одночасно Україна іде до інтеграції власної електроенергетичної системи із європейською ENTSO-E. Процес також не виглядає простим і безхмарним. Як з точки зору технічної - а навколо технічних підходів точилося та точиться багато дискусій - так і з точки зору політичної.

Адже українська енергосистема, по суті, повністю інтегрована із молдовською (точніше молдовська енергосистема є, за фактом, частиною української).

"Ляпи" (а їх кількість вже можна рахувати двозначними числами) українських урядовців призводять до погіршення відносин навіть із надійними друзями (такими, як країни Балтії).

Використати весь наявний на сьогодні в Україні дипломатичний досвід. Застосувати весь наявний капітал зв'язків та стосунків. Не дивитися на політичну приналежність. Спілкуватись, шукати шляхи. Бути сильними, створювати союзи і не боятися протистоянь.

Іншого шляху до успіху в енергетичній війні та захисті національних інтересів у Україні нема. Позитивний тренд є - але він ще не стійкий. Від слова "зовсім".

P.S. Важлива річ. Автор десь з серпня очікує, коли нову владу почнуть "хапати за руку" на корупції в енергетиці. Приємний факт - поки реальних звинувачень не чуємо.

https://biz.censor.net.ua/columns/3164238/nestykiyi_trend_pro_2019_rk_v_energetits_ukrani_duje_korotko

ExPro, БизнесЦензор, 10.12.2019

«Укренерго» планує найближчим часом провести перші аукціони на допоміжні послуги

Системний оператор НЕК «Укренерго» планує провести перші аукціони на надання допоміжних послуг в кінці цього або на початку наступного тижня. Про це під час засідання НКРКЕКП 10 грудня повідомив голова оператора **Всеволод Ковальчук**.

Також Ковальчук додав, що компанії проходять сертифікацію обладнання. За його словами, з часом роботи сегменту ринку допоміжних послуг стане зрозумілим обсяг витрат оператора на закупівлю цих послуг, крім того, цей ринок може позитивно вплинути на цінову динаміку на електроенергію загалом.

За словами члена НКРКЕКП **Дмитра Коваленко**, компанії-учасники ринку допоміжних послуг мають пройти сертифікацію обладнання до квітня 2020р. Крім того, має ефективно працювати система моніторингу надання допоміжних послуг. За словами Коваленко, якщо компанії не будуть надавати заявлені та виграні на аукціоні послуги, вони не отримають оплати та будуть оштрафовані.

<https://expro.com.ua/novini/ukrenergo-planu-nayblijchim-chasom-provesti-persh-aukconi-na-dopomjn-poslugi->

Центр Разумкова, 11.12.2019

Україна має можливість додатково закріпити свої позиції на енергоринку Європи

Україна має можливість вже сьогодні закріпити свої майбутні позиції на енергоринку Європи і, окрім потужних газосховищ експлуатувати гнучку інфраструктуру накопичення електроенергії. Це не тільки додатковий інструмент геополітичного впливу, новий вид послуг, але і розвиток нового сектору економіки, зокрема електромобільної галузі.

Таку позицію висловив провідний експерт енергетичних програм Центру Разумкова **Максим Білявський** під час свого виступу на Економічному лекторії,

який проходив 10 грудня в Українському домі.

На думку експерта, для ефективної реалізації такої ідеї необхідно виправити ситуацію на ринку електроенергії України наступним чином.

Найперше, поступово відкрити ринок для великого обсягу дешевої електроенергії, яку виробляє атомна генерація. Результат буде очевидний, для споживачів – це зменшення ціни; для виробника – це збільшення товарної виручки; для суміжних типів генерації – це одне з джерел дотації їх програм розвитку.

По-друге, стимулювати програми розвитку альтернативної енергії та збільшення маневреності теплової генерації, зокрема за рахунок покладання акцизу на торгіву виручку Енергоатому та прозорого його використання через державний Фонд енергоефективності.

Якщо такі зміни розпочати впроваджувати вже у 2020 році, ми побачимо зменшення середньозваженої ціни електроенергії та амплітуди її коливання.

Варто очікувати, що середня ціна за наступний рік складатиме 1,4 грн/кВт, що буде найнижчою серед країн східної Європи. І такий тренд цілком вписується в економічне обґрунтування, адже зокрема в Україні найбільший обсяг атомної генерації. При цьому кінцева ціна на електроенергію може змінитись не суттєво і складатиме приблизно 2,0 грн/кВт.

По-третє, відкрити новий сектор енергетики – це системи накопичення електроенергії...

«Фокусуючись на енергетиці є очевидним тренд майбутнього ринку, це водень та системи накопичення енергії. І про розбудову такої моделі потрібно вже дбати сьогодні, аби завтра бути серед лідерів та здобути успіх», - розповів Білявський.

Один з прикладів за словами експерта це сегмент відновлювальних джерел енергії. Маючи найбільший в Європі зелений тариф, ми підійшли до технологічного обмеження будівництва нових альтернативних електростанцій (4,8 ГВт) та накопичили багатомільярдні борги на ринку електроенергії за рахунок перехресного субсидіювання.

На сьогодні це є серйозним викликом, особливо враховуючи прогнози по збільшенню встановлених потужностей ВДЕ у 2020 році... Слід очікувати, що у наступному році дефіцит коштів на оплату електроенергії виробникам з ВДЕ може сягнути 13-14 млрд грн. Дана ситуація, на жаль, негативний сигнал для нинішніх та потенційних інвесторів.

<http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-maie-mozhlyvist-dodatkovozakripty-svoipozysii-na-energorynku-yevropy>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 12.12.2019

Боротьба конкурентів за ринок енергоносіїв?

Наталія Писанська

Оприлюднені наміри Сенату США про ухвалення законопроекту, спрямованого на боротьбу з енергетичним впливом Росії в Європі. За заявою сенатора **Кріса Мьюрфі**, Вашингтон хоче добитися запровадження санкцій проти європейських компаній, котрі беруть участь у реалізації проекту «Північний потік-2».

Також агенція Bloomberg інформує, що під можливі економічні обмеження

США можуть потрапити судна, котрі працюють на укладанні трубопроводу, та керівники компаній, з якими вони пов'язані.

На такі перспективи відреагував Східний комітет німецької економіки. На сайті цієї інституції розміщене повідомлення, в якому висловлено думку експертів комітету, що дії США «підривають досягнення нормалізації, котре намітилося у відносинах між Росією та Україною за посередництва Берліна та Парижа»; під загрозу поставлено угоду про новий контракт на транзит газу до кінця року. Крім того, через санкційний тиск у короткотерміновій перспективі слід очікувати зростання цін на енергоносії для європейських споживачів...

«Американці самі бажають продавати скраплений газ у Європу, — зазначив голова Східного комітету німецької економіки **Олівер Хермес**. — Якщо складеться враження, що економічні санкції мають витіснити конкурентів з ринку, то ентузіазм стосовно таких проектів із США може істотно охолонути».

<http://www.golos.com.ua/article/325203>

Укрінформ, Укренерго, 16.12.2019

Укренерго зробило пропозицію великим споживачам електроенергії

НЕК «Укренерго» пропонує великим промисловим споживачам електроенергії (понад 1 МВт), які можуть контролювати свою потужність, стати постачальниками послуг балансування та допоміжних послуг.

"НЕК «Укренерго» запропонувала великим промисловим споживачам, які можуть контролювати свою потужність і управляти нею, стати постачальниками послуг балансування та допоміжних послуг на ринку електричної енергії", - ідеться в повідомленні. І зазначається, що у зустрічі з цього питання взяли участь такі підприємства, як АТ «Нікопольський феросплавний завод», АТ «Укртрансффта», ПрАТ «Карлсберг Україна» та ін.

Здатність управляти своєю потужністю надає їм можливість швидко зменшувати або збільшувати своє споживання електроенергії за командою диспетчера або дією автоматики. Це, по суті є, послугою, яка може бути надана на балансуєчий ринок або на ринок допоміжних послуг, а споживач отримує додатковий прибуток.

"Підвищення енергоефективності та запровадження засобів регулювання попитом, дозволяє споживачам зменшити власне енергоспоживання та оптимізувати витрати на нього, а також забезпечує гнучкість енергосистеми, стабільність та безпеку енергопостачання", - наголосили в компанії.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2838840-ukrenergo-zrobilo-propoziciu-velikim-spozivacam-elektroenergii.html>

ExPro, 16.12.2019

Україна має знайти баланс у питанні імпорту електроенергії з РФ – Енергетичне Співтовариство

«На наш погляд, Україна на східному та північному кордоні може робити, що краще для України. Якщо там є дешевша електроенергія і ваш ринок потребує ліквідності, щоб принести більше користі споживачам, тоді деякий імпорт з цих

напрямів є вигідним для споживачів. З іншої сторони, ви знаходитеся у стані замороженої війни з Росією, і тому ніякі правила не можуть бути насправді підходящими на вашому кордоні. Ви маєте бути обережними, як країна... Моя думка - важливо збалансувати ці інструменти. Деякі обсяги імпорту – це вигідно, але його не має бути забагато, але скільки це забагато, я не можу сказати. Це має базуватися на більш об'єктивними критеріях, а не лише на думці – ви підтримуєте імпорт з Росії, або чи ні», - сказав 16 грудня під час презентації на засіданні парламентського комітету з питань енергетики та ЖКП голова Секретаріату Енергетисного Співтовариства **Янез Копач**.

Також Копач додав, що торгівля електроенергією на кордоні України з Росією та Білорусією – це не питання Енергетичного Співтовариства.

«Ми очікуємо від України дотримання законодавства Енергетичного Співтовариства лише на кордоні України з членами ЄС та Молдовою, яка являється членом Співтовариства», - зазначив він.

<https://expro.com.ua/novini/ukrana-ma-znayti-balans-u-pitann-mportu-elektroenerg--energetichne-spytovaristvo>

Додаткова інформація на цю тему – Facebook, 16.12.2019 «Кучеренко: Ухвалення законопроекту 2233 – є по суті відмовою від лібералізації ринку електроенергії», Алексей Кучеренко.

Зустріч з паном **Копачем**, Директором Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Щорічний звіт про моніторинг виконання Україною зобов'язань в енергетичному секторі.

Нижче тези мого виступу.

- Ухвалення законопроекту 2233 - є по суті відмовою від лібералізації ринку електроенергії.

- Закріплений на чотири роки механізм прайскепів не має аналогів в світі та по суті є інструментом ручного регулювання цін, що суперечить ідеї створення конкурентного ринку.

- Спотворення конкуренції, які ми бачимо з початку роботи нового ринку викликані безпосередньо штучним вторгненням в ціноутворення на біржових сегментах ринку. В умовах збереження ручного адміністрування на оптовому ринку, неможливо створення конкурентного роздрібного ринку. А, отже, виконання Україною вимог третього енергопакету ЄС є формальним і не досягає головної мети – конкуренції, де електроенергія – це послуга, яка надається на конкурентних умовах.

- До невтішного висновку також відноситься, згортання Україною євроінтеграції в енергетиці. Цьому сприяло закріплення можливості імпорту з РФ та Білорусі на більшість сегментів ринку і відмова Андрія Геруса від повної заборони цього імпорту. Таким чином, нарощується торгівля з державами не членами європейського енергоспівтовариства. Очікуваним результатом цього стане неможливість рассинхронізації з цими країнами через залежність від їх імпорту.

- Також звертаю увагу, на неготовність сьогодні йти на компроміс з інвесторами у ВДЕ. Компромісний законопроект щодо зниження зеленого тарифу 2543 був провалений комітетом, а Міністерство і Регулятор пропонують проекти, які передбачають нецивілізований ретроспективний перегляд тарифів, націоналізацію об'єктів інвесторів та інші ініціативи, оцінку яких ми дуже

чекаємо від вас, як європейців.

- Ми просимо енергоспівтовариство проявити більш жорстку позицію по відношенню до завершення курсу реформи енергоринку, його лібералізації і руху до інтеграції в європейський ринок. А також просимо, щоб увесь комітет мав можливість взаємодії з Енергоспівтовариством. Так як сьогодні його повістка повністю монополізована однією людиною. Ми хочемо чути вашу позиції більш широко, і хочемо, щоб ви чули позицію всього комітету з принципових питань.

OilPoint, 17.12.2019

Ціна на електроенергію на РДН – найвища з початку місяця

Середньозважена ціна на електроенергію на ринку «на добу наперед» в Об'єднаній енергосистемі України на 17 грудня становить 1523.55 грн/МВт-год, це найвище значення з початку грудня.

Про це свідчать дані «Оператора ринку».

Мінімальне значення ціни на РДН за місяць було зафіксовано 8 грудня – 758,00 грн/МВт-год. Тоді ж, середньозважена ціна на електроенергію на ринку «на добу наперед» в четверте за місяць побила історичний мінімум. До того мінімальна ціна була зафіксована 4 грудня і склала 840,57 грн/МВт-год.

Ціна на електроенергію на РДН в зоні «Бурштинський енергоострів» в грудні коливається. Найменшого значення вона сягнула 15 грудня – 1446.25 грн/МВт-год, а найбільшого – 12 грудня, тоді вона становила 1817.06 грн/МВт-год.

Попереднє зниження в «Укренерго» пояснювали профіцитом вироблення електроенергії АЕС і імпортом електроенергії з Росії та Білорусі.

«Оператор ринку» повідомляв, що у листопаді на РДН в ОЕС різниця між максимальними та мінімальними середньозваженими цінами купівлі-продажу електроенергії становила 39,3%. За місяць було зафіксовано три цінових мінімуми – 14, 17 та 29 числа. Тоді ціна на електроенергію складала від 898,4 грн до 1161,31 грн/МВт-год.

Раніше, в «Укренерго» пояснювали, що зниження вартості е/е пов'язано з виходом на ринок «на добу вперед» «Центренерго», яка з 1 листопада продає на ньому до 90% свого вироблення. Але головним чинником є тепла погода в листопаді, через що споживається менше запланованої енергії. В «Укренерго» заявляють, що перевироблення в енергосистемі досягає 2 ГВт.

<https://oilpoint.com.ua/czina-na-elektroenergiyu-na-rdn-najvishha-z-pochatku-misyaczya/?lang=uk>

OilPoint, 21.12.2019

Парламент може заборонити судам визнавати банкрутом оптових постачальників електроенергії

18 грудня парламентський комітет з питань економічного розвитку погодив законопроект №2390 щодо заходів, спрямованих на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії, повідомляє Інформаційне управління апарату Верховної ради.

«Метою проекту є створення на державному рівні належних умов для

переходу до нової конкурентної моделі ринку електричної енергії в Україні, у строки, визначені Законом України «Про ринок електричної енергії» – йдеться в повідомленні.

Зокрема, в законопроекті №2390 прописано, яким чином діятимуть механізми погашення заборгованості на ОРЕ, визначені у законопроекті «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії».

Комітет підтримав правку до Кодексу України з процедур банкрутства, якою господарському суду надається право відмовити у відкритті провадження у справі, якщо заява подана про порушення справи про банкрутство оптового постачальника електричної енергії, та право закрити провадження у справі, якщо боржником є оптовий постачальник енергії.

Також цим законопроектом пропонується скасувати дію мораторію на задоволення вимог кредиторів на період дії процедури погашення заборгованості учасникам розрахунків, які підлягають погашенню на умовах, визначених Законом України «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії».

<https://oilpoint.com.ua/parlament-mozhe-zaboroniti-sudam-viznavati-bankrutom-optovih-postachalnikiv-elektroenergi%D1%97/?lang=uk>

ExPro, 20.12.2019

«Укренерго» з наступного року

буде купувати 80% втрат на ринку «на добу наперед»

НЕК «Укренерго» з 1 січня 2020р буде закуповувати 80% обсягу технологічних втрат в магістральних мережах на ринку «на добу наперед», у зв'язку з відміною ПСО для покриття мережових втрат та постановою НРКЕКП від 17.12.2019р. Про це у відповідь на запит ExPro повідомила прес-служба системного оператора.

«Постановою Кабінету міністрів України від 09.12.2019 № 1003 внесено зміни до механізму виконання спецобов'язків. Водночас, відповідно до постанови НКРЕКП, прийнятої на засіданні комісії 17 грудня 2019р, з 1 січня 2020р передбачено встановлення граничної нижньої межі обов'язкової купівлі електроенергії на ринку «на добу наперед» для компенсації технологічних втрат у мережах у розмірі 80% від обсягу фактичних технологічних втрат електроенергії на її передачу або розподіл електромережами. Тобто НЕК «Укренерго» купуватиме не менше 80% обсягів технологічних витрат електроенергії на ринку «на добу наперед», - повідомили в компанії, додавши, що 20% втрат можуть придбані як на організованих сегментах ринку, так і за двосторонніми договорами.

За даними «Укренерго», обсяг технологічних втрат в магістральних мережах у липні-грудні 2019р буде становити 1,791 млрд кВт-год (з прогнозом на грудень – 377,4 млн кВт-год), а прогнозний показник на 2020р передбачено на рівні 3,725 млрд грн.

«Частка електроенергії, яка буде купуватися НЕК «Укренерго» на РДН для компенсації технологічних витрат, становитиме близько 15% загального обсягу

цього сегменту ринку», - повідомили в компанії.

<https://expro.com.ua/novini/ukrenergo-z-nastupnogo-roku-bude-kupuvati-80-vtrat-na-rinku-na-dobu-napered>

ЛІГАБізнесІнформ, 20.12.2019

В нашей энергетике остались государство и олигархи.

Фрагменты интервью с и.о. главы Укрэнерго Всеволодом Ковальчуком

Богдан Заика

Если проанализировать события, которые происходили перед самым запуском нового рынка, можно увидеть, что некоторые решения принимались буквально за неделю или меньше до непосредственного старта реформы. И за последние пять месяцев НКРЭКУ внесла изменения практически во все регуляторные документы...

... сейчас происходят вещи, которые в принципе нельзя делать резко. А именно: изменения в закон "О рынке электроэнергии", которые то разрешают, то снова запрещают продавать на рынке двусторонних договоров электроэнергию, импортированную из России и Беларуси. Все это - дестабилизирующие факторы.

Рыночная модель, которая у нас работает с 1 июля, функционирует в так называемом безопасном режиме (Safe-mode), который предполагает ряд ограничений в рыночных правилах. Эту модель предложил Проект энергетической безопасности USAID, и она реализуется сейчас совместно с НКРЭКУ.

Но на мой взгляд, он дает ложное ощущение того, как работает рынок, и транслирует об этом искаженные сигналы в общество. Поэтому многие резонно спрашивают: а зачем мы вообще вводили этот рынок, если от него не стало лучше?

Ознакомиться с повною версією статті можна за посиланням:

<https://biz.liga.net/ekonomika/tek/interview/v-nashey-energetike-ostalis-gosudarstvo-i-oligarhi-intervyu-s-glavoy-ukrenergo>

♦ НКРЕКП

Энергореформа, 05.12.2019

Рада в первом чтении одобрила законопроект о соответствии деятельности НКРЭКУ требованиям Конституции

Верховная Рада одобрила в первом чтении законопроект 2490-1, направленный на приведение деятельности Нацкомиссии, осуществляющей регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), в соответствие с требованиями Конституции Украины.

За соответствующее решение проголосовали 262 народных депутата. Также согласно решению парламента законопроект будет готовиться ко второму чтению по ускоренной процедуре.

Согласно законодательной инициативе, авторами которой выступили **Андрей Герус, Андрей Жупанин и Олег Семинский** (все – фракция "Слуга народа"), НКРЭКУ является постоянно действующим центральным органом исполнительной власти (ЦОИВ), имеет специальный статус и создается Кабинетом министров. В настоящее время регулятор является независимым органом.

Согласно проекту закона, комиссия представляет собой коллегиальный орган, осуществляющий госрегулирование, мониторинг и контроль деятельности субъектов хозяйствования в сферах энергетики и коммунальных услуг...

Для более детальной информации можно пройти по ссылке:

<http://reform.energy/news/rada-v-pervom-chtenii-odobrila-zakonoproekt-o-sootvetstvii-deyatelnosti-nkreku-trebovaniyam-konstitutsii-13158>

Энергореформа, 13.12.2019

НКРЭКУ предлагает предоставить инвесторам ВИЭ право передавать свои объекты в госсобственность

Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), считает, что инвесторам надо предоставить право передавать объекты возобновляемой энергетики в государственную собственность с последующим возмещением убытков.

"Для обеспечения инвесторам справедливого и непредвзятого отношения к их правомерным ожиданиям относительно получения прибыли предлагаем предоставить возможность инвестору в порядке, установленном Кабинетом министров, передать в собственность государства объекты ВИЭ, которым установлен "зеленый" тариф", – говорится в письме главы НКРЭКУ **Валерия Тарасюка** от 13 декабря 2019 года к комитету Рады по вопросам энергетики и ЖКХ.

Как следует из письма, при передаче объектов государство будет возмещать инвесторам понесенные убытки.

НКРЭКУ предлагает рассчитывать эти убытки как "сумму понесенных капитальных, операционных и финансовых затрат с обеспечением доходности за период осуществления отпуска электрической энергии в евро со справедливой

(экономически обоснованной) маржей с вычетом фактически полученных средств по "зеленому" тарифу".

Также НКРЭКУ отмечает, что порядок расчета возмещения инвесторам ВИЭ должен утверждаться распоряжением правительства.

Письмо в целом касается позиции НКРЭКУ относительно законопроекта о реструктуризации условий договоров по возобновляемой энергетике №2543, широко обсуждаемого сегодня в отрасли. На своем заседании 13 декабря энергокомитет Рады не поддержал данный законопроект.

<http://reform.energy/news/nkreku-predlagaet-predostavit-investoram-vie-pravo-peredavat-svoi-obekty-v-gossobstvennost-13240>

Українська Енергетика, 16.12.2019

У Верховній Раді пропонують посилити незалежність НКРЕКП

Верховна Рада розгляне законопроект про приведення до вимог конституції закону про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), 17 грудня 2019 року, повідомив голова парламентського комітету з питань енергетики та ЖКП **Андрій Герус**.

Він пояснив, що з новим законом комісія не повинна публікувати рішення в газеті “Урядовий кур’єр”, щоб воно набрало чинності.

“Тепер не буде такого ексцесу, як “Урядовий кур’єр”, я сподіваюсь, коли регулятор приймає рішення, але воно не вступає в силу, тому що “Урядовий кур’єр” місяцями вирішує його не публікувати”, — запевнив депутат.

Нагадаємо, парламент 5 грудня 2019 року прийняв в першому читанні законопроект №2490-1, який має прибрати у законі про НКРЕКП невідповідність конституції.

Депутати вирішили зробити комісію постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України. Тоді як раніше НКРЕКП створювалась президентом, а також президент призначав нових членів комісії.

<https://ua-energy.org/uk/posts/verkhovna-rada-proponuie-posylyty-nezalezhnist-nkrekp-herus>

ExPro, 19.12.2019

Рада прийняла законопроект про НКРЕКП в підпорядкуванні Кабміну

Верховна Рада ухвалила у другому читанні та в цілому законопроект №2490-1 «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг», який визначив новий правовий статус НКРЕКП, цим законом комісія була введена в систему органів виконавчої влади та отримала спеціальний статус.

За відповідне рішення проголосували 265 депутатів, з 226 необхідних.

«Цей законопроект є збалансованим. Ми проводили консультації з Європейським Союзом, з Енергетичним Співтовариством. Ми отримали лист підтримки від Енергетичного Співтовариства. Це дуже важливий законопроект», - заявив автор законопроекту, голова енергетичного комітету Ради **Андрій Герус**.

В прийнятій редакції закону були визначені наступні положення:

НКРЕКП стала центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, її буде утворювати Кабмін;

Кандидат в члени комісії повинен мати не менше 3 роки досвіду роботи в галузі;

Конкурсна комісія утворюється Кабміном, вона складається з 5 членів (3 – за поданням профільного парламентського комітету, 1 – за пропозицією Мінекоенерго та 1 – за поданням Мінрегіону). Строк повноважень члена Конкурсної комісії – 3 роки;

Звітність перед Верховною Радою один раз на рік, до 1 червня.

Також в законі зазначено, що не може бути підставою для звільнення члена регулятора складення повноважень уряду перед новообраною Радою, відставка Кабінету Міністрів, прийнята Радою, або формування нового складу Кабміну.

Крім цього, передбачена ротація членів комісії, які перебувають на посаді станом на день набрання чинності цим законом:

1 члена Регулятора – до 1 липня 2020р;

1 члена Регулятора – до 1 липня 2021р;

1 члена Регулятора – до 1 липня 2023р;

2 членів Регулятора – до 1 липня 2024р;

2 членів Регулятора – до 1 липня 2025р.

<https://expro.com.ua/novini/rada-priynyala-zakonoproekt-pro-nkrekp-v-sklad-kabmnu>

Додаткова інформація на цю тему – Українська Енергетика, 20.12.2019 «Новий закон про НКРЕКП недостатньо чітко окреслив статус регулятора — DiXi Group». Відчутність чіткого визначення порядку взаємодії Уряду та енергетичного регулятора створює ризики для незалежної та професійної роботи НКРЕКП.

Для ознайомлення з рекомендаціями щодо прийнятого закону про конституційність НКРЕКП, наданих аналітичним центром DiXi Group дивись статтю: <https://ua-energy.org/uk/posts/novyi-zakon-pro-nkrekp-nedostatno-chitko-okreslyv-status-rehuliatora-dixi-group>

♦ *Енергетичний перехід. Нові технології*

Національний інститут стратегічних досліджень, 17.12.2019

В НІСД відбувся круглий стіл

«Енергетичний перехід: виклики для України»

Забезпечення національних інтересів України та кращої якості життя її громадян є неможливим без досягнення глобальних цілей сталого розвитку. Необхідність дотримання цих цілей визначено указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх споживачів визначено у сьомій цілі цього документа.

Круглий стіл «Енергетичний перехід: виклики для України», організований Національним інститутом стратегічних досліджень (НІСД), був присвячений обговоренню шляхів забезпечення збалансованого, сталого розвитку енергетичного сектору на тривалу перспективу. Програма круглого столу передбачала обговорення різних аспектів трансформації енергетичного сектору України.

На заході обговорювалися проблеми і шляхи адекватного оперативного та ефективного реагування на глобальні виклики переходу від моделі функціонування енергетичного сектора з домінуванням великих виробників, викопного палива та централізованого управління – до нової моделі з використанням розподілених потужностей і цифрової інфраструктури, формуванням децентралізованих висококонкурентних ринків, забезпеченням рівних можливостей для розвитку всіх видів виробництва енергії.

Відкрив дискусію, директор НІСД **Олександр Литвиненко**.

Учасники круглого столу, у своїх виступах відзначили нові можливості застосування новітніх енергетичних технологій, наголошували на існуванні серйозних викликів для здійснення «енергетичного переходу» в Україні.

Традиційні технології вже не відповідають вимогам сьогодення. Енергосистеми, збудовані за потужної підтримки держави півстоліття тому, потребують усе більших витрат на підтримання, оновлення і модернізацію. Не дивно, що в усьому світі стрімко змінюється енергетична інфраструктура. Виробники все швидше реагують на змінення потреб споживачів, намагаються оптимізувати затрати на енергозабезпечення. Вони все краще адаптуються до невизначеностей енергетичних ринків. На відкритих, лібералізованих ринках кошти інвестуються у більш привабливі об'єкти, тоді як державний ринок перевантажений соціальними зобов'язаннями. Нові технології допомагають споживачам швидко еволюціонувати, створюючи гнучкий і мобільний попит.

Учасники круглого столу дійшли висновку, що для гідної відповіді на виклики енергетичного переходу Україна має сформулювати збалансовану енергетичну політику переходу до гнучкої, розподіленої, конкурентної енергетики, що базується на відмові від популістичної патерналістської підтримки окремих категорій споживачів та стимулювання їх безпосередньої участі у функціонуванні енергетичного ринку (через механізми управління попитом) та

формування енергоефективної свідомості суспільства.

У дискусії, що тривала понад шість годин, взяли участь провідні науковці, експерти неурядових організацій, представники міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

За результатами дискусії будуть розроблені практичні рекомендації для планування розвитку паливно-енергетичного комплексу України, виробництва й споживання енергоресурсів, управління попитом і підвищення ефективності енерговикористання, зміни моделі управління енергетичним сектором України.

<https://niss.gov.ua/news/novini-nisd/v-nisd-vidbuvsya-krugliy-stil-energetichniy-perekhid-vikliki-dlya-ukraini>

ДНТЦ ЯРБ, 02.12.2019

Впровадження нових реакторних технологій – нагальне питання атомної галузі України

Енергетична стратегія України на період до 2035 року, передбачає необхідність вибору реакторних технологій для будівництва нових атомних енергоблоків на заміщення потужностей АЕС, які будуть виводитися з експлуатації. Одним із шляхів подальшого розвитку атомної галузі розглядається впровадження технології малих модульних реакторів (ММР).

Про рішучі наміри працювати у напрямку впровадження нових реакторних технологій говорить й створення міжнародного консорціуму «Український модуль», відповідно до підписаної, у червні цього року, тристоронньої угоди між НАЕК «Енергоатом», Holtec International та Державним науково-технічним центром з ядерної та радіаційної безпеки.

«Технологія малих модульних реакторів одна з найперспективніших, адже має очевидні переваги: їхній модульний принцип, високий рівень внутрішньої самозахищеності, спроможність працювати в режимі відстеження потужності та більш висока захищеність від зовнішніх екстремальних впливів», – зазначив представник Консорціуму – головний інженер **Костянтин Коба** під час свого виступу на конференції «Атомна енергетика в період трансформації», що пройшла на початку листопада у Києві.

Будівництво ММР підвищить інвестиційну привабливість ядерної енергетики за рахунок зменшення капітальних вкладень і коротшого терміну окупності, переконані фахівці Державної інспекції ядерного регулювання України...

<https://www.sstc.com.ua/news/vprovadzheniya-novih-reaktornih-tehnologij-nagalne-pitannya-atomnoyi-galuzi-ukrayini>

♦ *Атомна енергетика – пріоритети, проблеми*

Енергоатом, Facebook, 04.12.2019

Юрій Недашковський: Ситуацію, у якій опинився Енергоатом на спотвореному енергоринку, треба терміново виправляти

Президент Асоціації «Український ядерний форум» **Юрій Недашковський** наголосив відкриваючи Міжнародну конференцію «Ринок електроенергії в Україні та атомна енергетика: шлях до сталого розвитку чи деградація», яка відбувається у Києві 4 грудня.

«Сьогодні ми фахово проаналізуємо ситуацію, у якій опинилася атомна енергетика в умовах спотвореної окремими рішеннями державних органів нової моделі ринку електричної енергії України, на який ми покладали великі надії», - звернувся Юрій Недашковський до учасників конференції.

Він зазначив, що нова модель ринку в цілому все ж таки відповідала фінансовим сподіванням Енергоатома. «Нажаль у подальшому популізм переміг здоровий глузд та економічні розрахунки. І замість змін спрямованих на усунення виявлених недоліків діючої схеми ПСО у серпні, фактично в останні дні роботи попереднього уряду, під шаленим політичним тиском, під галас, що економіка гине, Енергоатом зобов'язали продавати вже 90% електроенергії у рамках ПСО. Продавати за ціною, яка фактично є нижчою за собівартість виробництва електроенергії на АЕС, оскільки вона не враховує ні акциз, ні плату за диспетчеризацію, що до речі суперечить вимогам закону про те, що реалізація електроенергії для виконання спеціальних обов'язків має здійснюватися за економічно обґрунтованою ціною», - підкреслив очільник УЯФ.

На його переконання, питання щодо того, чому усі біди вітчизняної економіки, як і всі прорахунки наших урядів, мають компенсуватись за рахунок Енергоатома – є риторичним. «Але ж наявний механізм не вирішує і питання економічно прийнятної ціни для промислових споживачів, оскільки Енергоатом зі своєю доступною ціною усунений з ринку двосторонніх договорів. Конкуренція на ринку стає спотвореною, створено можливості для цінових зловживань окремими учасниками ринку, а державні Енергоатом та Укргідроенерго, як завжди поставлені у дискримінаційні умови, порівняно з іншими учасниками ринку, що протирічить директивам європейського парламенту, на це вказували і директор секретаріату Енергетичного співтовариства ЄС **Януш Копач**, і Антимонопольний комітет України. Ситуація ще більш ускладнилася з відкриттям імпорту електроенергії з Білорусі та РФ за демпінговими цінами, що повністю витіснило Енергоатом з ринку на добу наперед. Відновились і давно забуті диспетчерські обмеження, і на сьогодні на ранок ми маємо диспетчерське обмеження у 300 МВт – розвантажені енергоблоки №4 та №5 Запорізької АЕС. Зрозуміло, що за таких умов повністю нівельовано переваги конкурентного ринку. Цілком зрозуміло що ситуацію треба терміново виправляти», - наголошує Юрій Недашковський.

http://www.energoatom.com.ua/ru/press_centra-19/novosti_kompanii-20/p/prezident_uaf_urij_nedaskovskij_situaciju_na_iskazennom_energorynke_nado_srocno_ispravlat-45592

Энергореформа, 05.12.2019
**«Энергоатом» в 2020 году планирует
 направить в ЦХОЯТ топливо из 3 блоков АЭС**

НАЭК "Энергоатом" в 2020 году планирует направить в Централизованное хранилище отработавшего ядерного топлива (ЦХОЯТ) топливо с трех блоков АЭС, сообщил президент ассоциации "Украинский ядерный форум", экс-глава компании **Юрий Недашковский**.

По его словам, сооружение ЦХОЯТ идет по графику.

Услугами российских компаний по хранению ОЯТ не пользуется лишь ЗАЭС, отработавшее топливо которой хранится в пристанционном хранилище сухого контейнерного типа (СХОЯТ), введенном в эксплуатацию в 2001 году.

Введение в эксплуатацию ЦХОЯТ устранил необходимость вывоза ОЯТ в Россию, что позволит экономить \$130-150 млн в год. Кроме того, уход от зависимости хранения ОЯТ в РФ также усилит энергобезопасность Украины. Так, в начале 90-х Россия три года не принимала украинское ОЯТ, и украинские АЭС находились на грани остановки из-за переполненных хранилищ в приреакторных бассейнах.

<http://reform.energy/news/energoatom-v-2020-godu-planiruet-napravit-v-tskhoyat-toplivo-iz-3-blokov-aes-13157>

Энергореформа, 06.12.2019

Сергей Бедин: Что дала реформа энергорынка атомной энергетике Украины

Генеральный директор ОП "Энергоатом-Трејдинг" ГП "НАЭК "Энергоатом" **Сергей Бедин** рассказал о проблемах "Энергоатома" в условиях нового рынка электрической энергии и ожидании положительных изменений для компании в ближайшем будущем. "Энергоатом" заблаговременно начал готовиться к работе в условиях нового рынка электроэнергии, и его запуск компания связывала с определенными надеждами.

Реалии оказались неоднозначными. С одной стороны, Энергоатом стали воспринимать действительно стратегическим предприятием, важным для экономики страны и населения.

С другой, сегодня компания оказалась в ситуации, когда "друзьям – рынок, а "Энергоатому" – закон".

Как выживала атомная энергетика до 1 июля 2019 года, всем хорошо известно. Остановлюсь лишь на двух моментах.

Низкий тариф на отпуск электроэнергии атомными станциями – 56,67 грн/кВтч.

Он компенсировал социальные тарифы на электроэнергию для населения, "зеленые" тарифы, Роттердам+, потери в магистральных сетях Укрэнерго и прочие непонятные расходы на усмотрение Регулятора, который определял уровень ОРЦ и, по остаточному принципу, – тариф "Энергоатома".

Неполные расчеты за отпущенную ГП "Энергорынок" электроэнергию.

На сегодня долг ГП "Энергорынок" перед НАЭК "Энергоатом", то есть, долг старого рынка, составляет 11,7 млрд грн. Это более 40% всей кредиторской задолженности "Энергорынка". При этом, стоит отметить, что месячная товарная продукция "Энергоатома" в рынке составляла только 25%, а распределение средств

производилось исключительно по алгоритмам, установленным Регулятором.

Чего мы ожидали от внедрения европейской модели энергорынка? Естественно, условий, по которым работают европейские компании, эксплуатирующие ядерные реакторы, в том числе, аналогичные нашим.

Соответствующие ожидания были и у ГП "НАЭК "Энергоатом", производителя более 50% всей электроэнергии в Украине...

В итоге, на "Энергоатом" возложили ПСО по продаже ГП "Гарантированный покупатель" 90% всего объема электроэнергии по старому низкому тарифу с целью обеспечения населения доступной по цене электроэнергией, снижения стоимости потерь операторов системы распределения (ОСР) и оператора системы передачи (ОСП), и, теперь уже, с целью частичного покрытия стоимости "зеленой" электроэнергии.

Оставшиеся 10% в соответствии с ЗУ "О рынке электрической энергии" подлежат обязательной реализации на рынке "на сутки вперед" (РСВ).

Несмотря на это, есть и положительные моменты.

В первую очередь, у "Энергоатома" появилась возможность продавать хотя бы 10% электроэнергии по рыночным ценам, а это более 25% реализации в денежном выражении.

Во-вторых, за 5 месяцев работы рынка мы получили 100% средств за отпущенную электроэнергию, за исключением оплаты с балансирующего рынка (БР, оператор – Укрэнерго), которая приходит с временным лагом в один месяц.

В-третьих, получили дополнительное время на подготовку для участия в полномасштабном рынке электроэнергии в реально действующих условиях, на практике.

Какие изменения на рынке ожидаются с 1 января 2020 года, а некоторые – уже и с 1 декабря 2019 года.

Изменения к Правилам рынка и Правилам рынка "на сутки вперед" и внутрисуточного рынка (ВДР, основное – изменение с 1 декабря ценообразования на балансирующем рынке: +15% и -30% от цены РСВ).

Изменения в постановление КМУ по ПСО. Некоторые из них начнут действовать с момента опубликования, а некоторые – с 1 января 2020 года. Основные изменения – исключение из механизма ПСО, ОСР и ОСП, которые должны будут покупать электроэнергию на рынке с целью компенсации технологических потерь, что благоприятно скажется на спросе на РСВ, а Гарантированный покупатель сможет подавать ценовые заявки выше покупной стоимости до 90% средней граничной цены РСВ.

Уже принятый Верховной Радой проект закона №2233 о внесении изменений в ЗУ "О рынке электрической энергии" дает право НКРЭКУ разработать порядок установления предельных цен на РСВ, ВДР и БР с целью минимального влияния этих ограничений на цены, а также обязательный их пересмотр каждые 6 месяцев. И, что особенно важно для Энергоатома, это обязательная реализация на РСВ не менее 15% электроэнергии.

Долгожданный и выстраданный законопроект о погашении задолженности на оптовом рынке электрической энергии №2386 и пакет связанных с ним законопроектов о внесении изменений в Налоговый кодекс, Кодекс по процедурам банкротства, Бюджетный кодекс и Бюджет 2019 года. Основной момент – это рефинансирование ГП "НАЭК "Энергоатом" путем увеличения его

УФ с последующим списанием дебиторской задолженности Энергорынка.

<http://reform.energy/analytics/chto-dala-reforma-energorynka-atomnoy-energetike-ukrainy-mnenie-13163>

Укрінформ, 04.12.2019

Енергоатом розробляє програму продовження роботи енергоблоків на 30 років — Недашковський

ДП «НАЕК «Енергоатом» починає програму 60+, яка передбачає дослідження можливості продовження строку експлуатації атомних енергоблоків на 30 років. Про це на пресконференції сказав президент асоціації «Український ядерний форум» **Юрій Недашковський**.

«Можна зробити програму 30-річного продовження, у світі усе для цього є. Ми уже розпочали спільно з НАН України програму 60+. Ми беремо в оренду дослідницький реактор у Київському інституті ядерних досліджень, нові гарячі камери. Наш парк реакторів можна точно продовжити на 20, а можливо — на 30 і більше років», — сказав Недашковський.

Він відзначив, що вартість кіловат-години встановленої потужності нового блоку становила б 4800 євро.

«У Європі вартість кіловат-години встановленої потужності продовжених блоків від 400 до 800 євро. У нас ця цифра нижча. Ми чітко порахували по продовженим блокам — 300 євро», — зауважив Недашковський.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2830951-energoatom-rozroblae-programu-prodovzenna-roboti-energoblokiv-na-30-rokiv-nedaskovskij.html>

УНІАН, Цензор.нет, Центр досліджень енергетики, Lb.ua, Fin.Org.UA, 11.12.2019

Енергоблок №5 ЗАЕС повністю завантажений паливом Westinghouse

Під час ремонтної кампанії 2019 року активну зону енергоблоку №5 Запорізької АЕС було повністю завантажено паливом Westinghouse. Ще три блоки ЗАЕС – перший, третій та четвертий – мають зараз змішане завантаження. Таким чином на сьогодні в активній зоні енергоблоків ЗАЕС знаходиться наступна кількість ТВЗ-WR: 163 – на п'ятому, по 84 (тобто половина) – на третьому та четвертому і вже 126 – на першому (який зараз знаходиться у планово-попереджувальному ремонті).

"Використовуючи різні джерела постачання палива, ми в першу чергу забезпечуємо енергетичну безпеку України. Щодо надійності альтернативного палива, то ТВЗ-WR демонструють хороші результати з механічної стабільності", - підкреслює заступник головного інженера з ядерної та радіаційної безпеки ЗАЕС **Олександр Ігнатченко**.

До переваг цього палива відносять на Запорізькій АЕС і відсутність проектних обмежень стосовно циклів зміни потужності. Тобто таке паливо більш гнучке для використання в маневрових режимах. На блоках з паливом Westinghouse планується впроваджувати підвищення рівня потужності на 1,5%.

Але першочергове завдання: перевести використання палива Westinghouse у промислову експлуатацію на визначених енергоблоках ЗАЕС...

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10790207-energoblok-5-zaporizkoji-aes-povnistyuzavantzheniy-palivom-westinghouse.html>

Facebook, 17.12.2019

Кошарная: Домбровский высказал сожаление о кадровом решении правительства, обезглавившего компанию ЭА

Ольга Кошарная

Александр Домбровский, народный депутат 8 созыва, на круглом столе в НИСИ сказал, что на его взгляд, наибольшие усилия для внедрения инновационных технологий в энергетике сделал НАЭК «Энергоатом» под руководством Ю.Недашковского, через сотрудничество с компанией Holtec Int. по приближению реализации проекта малых модульных реакторов в Украине.

Высказал сожаление о кадровом решении правительства, обезглавившего компанию ЭА.

ExPro, 18.12.2019

ДЯРУ може видати Енергоатому ліцензію на промексплуатацію палива Westinghouse на 3 блоці ЮУАЕС до кінця року

Державна інспекція ядерного регулювання України (ДЯРУ) може цього року або на початку наступного видати НАЕК «Енергоатом» ліцензію на промислову експлуатацію ядерного палива виробництва американської інжинірингової компанії Westinghouse на енергоблоці №3 Южно-Української АЕС, активна зона реактора якого повністю завантажена даним видом палива, повідомили представники ДЯРУ під час громадських слухань з питань продовження строку експлуатації енергоблока №3 ЮУАЕС, передає прес-служба «Енергоатому».

Станом на початок грудня, активні зони двох енергоблоків завантажені повністю ядерним паливом Westinghouse – енергоблок №3 ЮУАЕС і №5 Запорізької АЕС. За даними Держатомрегулювання ядерне паливо виробництва Westinghouse, яким з липня 2018р повністю завантажена активна зона енергоблока №3 Южно-Української АЕС експлуатується без зауважень.

«Енергоатом» - єдина в світі компанія, якій вдалося реалізувати проект з диверсифікації ядерного палива для реакторів радянського зразка типу ВВЕР-1000. На сьогодні, ядерне паливо виробництва Westinghouse експлуатується на енергоблоках №2, №3 ЮУАЕС та №1, №3, №4, №5 Запорізької АЕС.

<https://expro.com.ua/novini/dyaru-moje-vidati-energoatomu-licenzyu-na-promekspluatacyu-paliva-westinghouse-na-3-bloc-yuuaes-do-kncy-a-roku>

Енергоатом, ЗАЕС, 18.12.2019

Енергоатом отримав нагороду за кращий корпоративний внесок в забезпечення Глобальної цілі сталого розвитку

Компанія НАЕК «Енергоатом» у рамках щорічного конкурсу кейсів з корпоративної соціальної відповідальності (CSR Case Contest 2019) була відзначена нагородою – дипломом за кращий корпоративний внесок в забезпечення Глобальної Цілі сталого розвитку №9 - «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям». Вручення нагород та презентація кейсу Компанії «Конкурс інноваційних ідей в рамках проекту Весняна школа НАЕК «Енергоатом» відбулось 17 грудня 2019

року під час конференції «Бізнес, що змінює країну».

Десятий рік поспіль Центр «Розвиток КСВ» збирає кращі практики компаній з корпоративної соціальної відповідальності серед яких, окрім Енергоатома, також Deloitte, Watsons, 1+1, Nestle, Ашан Україна, Концерн Галнафтогаз, Астарта, МСЛ, ДТЕК, Прикарпаттяобленерго, ІТ інтегратор та інші.

На участь у конкурсі Енергоатом подав кейс «Конкурс інноваційних ідей у рамках проекту Весняна школа НАЕК «Енергоатом». Завданням конкурсу було обґрунтування впровадження в Україні технології модульного реактора малої потужності (однієї на вибір) відповідно до низки визначених критеріїв, серед яких експлуатаційна безпека, техніко-економічні показники, питання стандартизації та ліцензування, можливість залучення до виробництва обладнання реактора українських підприємств і науковців, соціальний та екологічний вплив на регіони розташування виробництв та багато інших.

http://www.energoatom.com.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/energoatom_otrimav_nagorodu_za_krasij_korporativnij_vnesok_v_zabezpecenna_global_noi_cili_stalogo_rozvitku-45640

ЧАЕС, Українські Новини, 09.12.2019

ЧАЕС отримала сертифікат готовності до експлуатації ПК-1 на об'єкті "Новий безпечний конфайнмент"

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська атомна електростанція" (Київська обл.) отримало сертифікат готовності до експлуатації першого пускового комплексу (ПК-1) на об'єкті "Новий безпечний конфайнмент" (НБК).

"Отримання цього документа є ключовим фактором для виконання подальших процедур на шляху до завершення процесу введення НБК в експлуатацію", - підкреслили в повідомленні.

ЧАЕС домовилася з "Укрбудмонтаж" про проведення будівельних робіт на об'єкті "Новий безпечний конфайнмент" за 2 млрд гривень.

Для ізоляції зруйнованого енергоблока протягом 1986 року над ним було побудовано бетонний саркофаг, відомий як об'єкт "Укриття".

У 2016 році було завершено насунання на старий саркофаг нового конфайнменту, термін експлуатації якого становить 100 років.

<https://chnpp.gov.ua/ua/infotsentr/novyny/5441-chaes-otrimala-sertifikat-gotovnosti-do-ekspluatatsiji-pk-1-nbk>

Українська Енергетика, 19.12.2019

Першу у світі ліцензію на малі модульні реактори видадуть у 2020 році

Наразі кілька технологій проходять процес ліцензування у США.

"За моєю інформацією, першу ліцензію отримають на початку 2020 року... Як тільки хтось із наших колег-регуляторів видасть ліцензію на таку технологію, ми за двосторонніми угодами про обмін технічною інформацією обов'язково зробимо запит. На основі чого регулятор видав таке рішення? Яким внутрішнім законодавством вони користувалися? На які норми МАГАТЕ орієнтувалися?" - сказав голова ДІЯРУ **Григорій Плачков**. За його словами, наразі у США кілька таких технологій проходять процес ліцензування.

"Ми дуже уважно стежимо за цим процесом, тенденціями і новинками.

Подивимося, як у них піде... Думаю, що ні, це будуть не вони... Але якщо у наших американських колег все вийде, ми проаналізуємо, що потрібно змінити в законодавстві, і отримаємо перспективну технологію", - відзначив голова ДІЯРУ.

Плачков розповів, що Держатомрегулювання має договір з Національною комісією з регулювання США, яка на сьогодні веде процес ліцензування ММР.

"Розглядаються кілька проектів: деякі на стадії виходу, деякі – на стадії розгляду. Також канадський регулятор веде роботу з ліцензування", - зазначив він.

"В цілому, для мене, як для інженера, ця технологія виглядає більш безпечно, оскільки застосовується більше пасивних технологій безпеки. Крім того, досить прийнятна ціна за нове будівництво одного кіловата встановленої потужності", - додав Плачков.

<http://ua-energy.org/uk/posts/pershu-u-sviti-litsenziiu-na-mali-modulni-reaktory-vydadut-u-2020-rotsi-plachkov>

Додаткова інформація на цю тему – Українська Енергетика, 19.12.2019 «Перед впровадженням малих модульних реакторів треба переконатися у їх безпеці». Керівник Державної інспекції ядерного регулювання **Григорій Плачков** розповів “Українській енергетиці” про перспективи ліцензування в Україні нової реакторної технології, яка може в майбутньому прийти на заміну російським атомним енергоблокам типу ВВЕР.

<https://ua-energy.org/uk/posts/pered-vprovadzheniam-malykh-modulnykh-reaktoriv-treba-perekonatysia-u-ikh-bezpetsi-plachkov>

Цензор.нет, УНН, Українські новини, 22.12.2019

Государственные АЭС перевели на малую мощность, чтобы обеспечить работу частных СЭС и ВЭС по «драконовскому» тарифу

Сегодня ночью было осуществлено диспетчерское принудительное снижение генерации атомных электростанции на величину 400 МВт, которое продолжается до сих пор, сообщил председатель парламентского комитета по энергетике и ЖКХ **Андрей Герус**. По его словам, причиной является низкое потребление электроэнергии (теплая погода и падение промышленности) при высокой выработке "зеленых" производителей.

Импорт электроэнергии из РФ и Беларуси (1,3 грн) отсутствует, добавляет Герус. "Дожили до того, что выключаем уже построенные государственные атомные электростанции с тарифом 0,7 грн и с нулевыми выбросами CO₂, чтобы обеспечивать работу частных промышленных СЭС и ВЭС с крупнейшим в Европе тарифом 3-5 грн за кВт/час. Уже сейчас понятно, что весной это будет повторяться в масштабах в разы больших. Это государственная политика? Есть еще где-то в мире такое?" - пишет А. Герус.

https://censor.net.ua/news/3166774/gosudarstvennye_aes_pereveli_na_maluyu_moschnost_chtoby_ob_espechit_rabotu_chastnyh_ses_i_ves_po_drakonovskomu

Інформація на цю тему – Facebook, 22.12.2019 «Андрій Герус: Сьогодні було здійснено диспетчерське примусове зниження генерації атомних електростанції на величину 400 МВт», Андрій Герус.

♦ **Кадрова політика**

Українські Новини, 02.12.2019

Мінфін оголосив конкурс на представників держави в наглядовій раді "Укренерго"

Міністерство фінансів оголосило конкурс на посади представників держави в наглядовій раді національної енергетичної компанії "Укренерго", про це йдеться в повідомленні Мінфіну.

Згідно з ним, претендент на зазначену посаду має бути з вищої освіти, зокрема в таких галузях, як фінанси, математичні науки, інженерні науки, управління, право. Також у нього має бути не менше 3 років стажу роботи на керівних посадах в компаніях або на державній службі, зокрема в таких галузях, як передача або виробництво електроенергії, регулювання енергетичних ринків.

Крім того, претендент має продемонструвати базове розуміння законодавчих актів, які регулюють сферу діяльності "Укренерго", а також обізнаність про енергетичний сектор України і знання ринку електроенергії.

Міністерство фінансів отримало право на управління державним підприємством "Укренерго" 4 лютого 2019 року.

GuildHall, 06.12.2019

Гончар: Россия пытается заменить руководство энергетического сектора в Украине

Решение о смене руководства государственных энергетических компаний является частью российской спецоперации по подрыву национальной безопасности Украины и проводится местными игроками в интересах Кремля и украинского олигарха **Игоря Коломойского**. Об этом в интервью Guildhall заявил президент Центра глобалистики «Стратегия XXI» **Михаил Гончар**.

«Сегодня принимается неадекватное решение о смене руководства государственных энергетических компаний. Только на прошлой неделе был смещен с должности руководитель «Энергоатома». **У нас есть три базовые энергокомпании – «Нефтегаз», «Укрэнерго» и «Энергоатом» при помощи которых мы прошли без проблем последние пять лет в условиях войны. Это щиты энергетической безопасности Украины, которые непонятно во что трансформируются, ведь мы понимаем, что в случае замены руководителя предприятия, посыпется вся структура, начнут «начинять» новыми людьми, начнется кадровая «зачистка». А на фоне того, кто пришел руководить государством, можно себе представить, кто возглавит эти госкомпании», – считает эксперт.**

«В совместной статье с академиком В. Горбулиным, мы указывали, что сценарий катастрофы начнется с решения о смене руководства государственных компаний. Речь идет о признаках системной работы по подрыву национальной безопасности через сферу энергетики. Процессы запущены

непосредственно перед возможной встречей в Париже в «нормандском формате» и перед возможной финализацией переговоров по транзиту. Подобное заявление идущее через Кабмин со стороны министра энергетики фундаментально подрывает позиции Украины на этих переговорах. Кремлю больше не нужно вести переговоры с «Нефтегазом», они больше не игроки, Кремлю нужно только подождать», – заявил Михаил Гончар.

«Я думаю, тут работает контрвнешнее управление, центр принятия решений находится в России, а здесь сидят исполнители, занимающие ключевые должности в Офисе президента, Кабинете министров и в лучшем случае не ведают, что творят», – подчеркивает аналитик.

«До конца контракта руководителей госкомпаний остаются считанные месяцы, к примеру, контракт руководителя «Нефтегаза» закончится уже весной. Неужели эти месяцы критичны с точки зрения кадровых перестановок? Безусловно, что нет. Но они критичны для подписания контрактов на российских условиях. С Кремля, по этой цепочке, были спущены директивы, которые отработывали несколько недель, пытаюсь склонить руководство «Нефтегаза» к лояльной позиции. Когда не получилось, начали переформатировать правила игры, они очень спешат. А здесь спешат удовлетворить интересы ключевого олигарха-бенефициара Игоря Коломойского», – подытожил президент Центра глобалистики «Стратегия XXI».

<https://ghall.com.ua/2019/12/06/gonchar-rossiya-pytaetsya-zamenit-rukovodstvo-energeticheskogo-sektora-v-ukraine/>

РБК-Украина, Новое время, 03.12.2019

Правительство сейчас не намерено менять руководство "Нафтогаза"

Украинское правительство в ближайшее время не намерено менять руководство "Нафтогаза", заявил министр развития экономики, торговли и сельского хозяйства **Тимофей Милованов** в эфире программы "Свобода слова" на ICTV.

Комментируя недавние заявления министра энергетики **Алексея Оржеля** о том, что руководство НАК "Нафтогаз Украины" будет сменено, Милованов сказал, что в этих словах есть "определенная неправда", или же его неправильно поняли. "Конкретно по Нафтогазу нет никаких изменений. И не будет. Это или неправильно было понято, или перекручено. По "Нафтогазу" никакого процесса нет, - подчеркнул Милованов.

Также он добавил, что у правительства на сегодняшний день также нет планов менять состав наблюдательного совета "Нафтогаза".

<https://www.rbc.ua/rus/news/pravitelstvo-seychas-namereno-menyat-rukovodstvo-1575349195.html>

Українська енергетика, 05.12.2019

Уряд шукає представників до наглядових рад "Укренерго" та "Укргідроенерго"

В держкомпаніях замінять по одному представнику держави.

Кабінет міністрів у листопаді 2019 року оголосив конкурси на посаду представника держави в наглядових радах НЕК "Укренерго" та ПрАТ "Укргідроенерго". Відповідна інформація опублікована на сайті Міністерства

розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Збір заявок на посаду представника держави в наглядовій раді "Укргідроенерго" завершився 5 грудня, а збір заявок до наглядової ради "Укренерго" — 6 грудня.

<https://ua-energy.org/uk/posts/uriad-shukaie-predstavnykiv-do-nahliadovykh-rad-ukrenerho-ta-ukrhydroenerho>

Судебно-юридическая газета, 10.12.2019

Недашковський оскаржує своє звільнення з Енергоатома: суд відкрив провадження

ОАСК ухвалив розглядати справу за правилами загального позовного провадження.

Окружний адміністративний суд міста Києва відкрив провадження в адміністративній справі за позовом **Юрія Недашковського** щодо оскарження розпорядження уряду про припинення повноважень президента НАЕК «Енергоатом».

Зокрема, позивач просить суд визнати протиправним та скасувати розпорядження Кабінету міністрів України від 27 листопада 2019 року «Про припинення повноважень президента Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» Недашковського Ю. О.». Суд ухвалив розглядати справу за правилами загального позовного провадження та призначив підготовче засідання на 30 січня 2020 року.

Раніше «Судово-юридична газета» писала, що уряд оприлюднив нові кадрові зміни. Зокрема виконуючим обов'язки президента компанії «Енергоатом» став **Павло Павлишин**.

<https://sud.ua/ru/news/sudebnaya-praktika/156467-nedashkovskiy-oskarzhuye-svoye-zvilnennya-z-energoatoma-sud-vidkriv-provazhennya>

Енергоатом, ЗАЕС, РАЕС, Укрінформ, 10.12.2019

Т.в.о. генерального директора Рівненської АЕС призначено Сергія Куроєдова

Відповідно до наказу №1511-к від 5 грудня 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» тимчасово виконуючим обов'язки генерального директора Рівненської АЕС призначено **Сергія Куроєдова**.

Сергій Куроєдов народився 15 листопада 1965 року у м. Кінель (РФ). Має дві вищі освіти: закінчив Самарський інститут інженерів залізничного транспорту за спеціальністю «Автоматика, телемеханіка і зв'язок на залізничному транспорті» та Одеський національний політехнічний університет за спеціальністю «Атомна енергетика».

Працював на різних робітничих та інженерно-технічних посадах у рефрижераторному флоті та метрополітені. У 1995 році переїхав до міста-спутника РАЕС, де до 1998 року працював на «Електропівденмонтаж».

З вересня 1998 року Сергій Куроєдов працює на РАЕС. З листопада 2013 року Сергій Куроєдов – заступник генерального директора з капітального будівництва – начальник управління капітального будівництва Рівненської АЕС.

<http://www.energoatom.com.ua/ua/actvts-16/dosagnenna-adernoj-energetiki-208/dosagnenna-2019-roku-209/novini-kompanii-20/p/t.v.o.-general-nogo-direktora-rivnens-koi-aes-priznaceno-sergija-kuroedova-45614>

Енергореформа, 11.12.2019

ФГІ повністю змінив своїх представителів в набсоветі "Турбоатома"

Фонд госимущества (ФГІ) України повністю змінив склад своїх представителів в наглядовому раді АО "Турбоатом" (Харків), в якому держава володіє більш 75% акцій, вводячи в його склад чотири нових члена, в тому числі виведеного з НС в августі першого заглави ФГІ **Дмитрія Парфененко**.

Згідно повідомленню в системі розкриття інформації НКЦБФР, відповідуюче повідомлення від ФГІ "Турбоатом" отримав 10 грудня з копією наказу від 29 листопада про заміну членів набсовету.

В склад НС, крім Парфененко, введені заглави ФГІ **Сергей Ігнатовський**, начальник управління госвласністю **Наталья Харина**, зовнішній радник глави ФГІ **Юрій Мартинюк** (останнє місце роботи – директор по співпраці з органами влади ПАО "АрселорМіттал Кривий Ріг").

При цьому ФГІ отозвало з складу набсовету своїх представителів, введених в його склад в августі поточного року на заміну попередніми: **Елену Короткую, Елену Бірюкову, Анну Маттис і Сергея Розумного**.

По итогам 2018 року "Турбоатом" збільшив чисту прибуль на 7,6% к 2017 року - до 764,235 млн грн, чистий дохід на 10%, до 2 млрд 615,4 млн грн.

По стану на третій квартал 2019 року державі в лице ФГІ України належить більш 75,22% акцій АО. Великим меноритарієм (15,34% акцій) є венчурний інвестфонд "Седьмой" під управлінням КУА "Сварог Ессет Менеджмент", зв'язаною з підприємцем **Константином Григорішиним**. Ще 5,598% належить зареєстрованій на Кіпрі Biscone Ltd.

В склад НС "Турбоатома", крім представителів ФГІ, входить один представитель ПЗНВІФ "Седьмой".

<http://reform.energy/news/fgi-polnostyu-smenil-svoikh-predstaviteley-v-nabsovete-turboatoma-13213>

ExPro, 12.12.2019

Мінекоенерго прийматиме рішення

про зміну керівництва «Укргідроенерго» після аналізу ефективності роботи

Міністерство енергетики та захисту довкілля прийматиме рішення про звільнення генерального директора ПрАТ «Укргідроенерго» **Ігоря Сироти** після аналізу ефективності його роботи, повідомив профільний міністр **Олексій Оржель**.

«Всі рішення після аналізу роботи. Будемо розуміти ефективно чи неефективно (працює керівник «Укргідроенерго» - ред.) і далі будемо приймати рішення» - сказав міністр, відповідаючи на питання журналіста.

<https://expro.com.ua/novini/mnekoenergo-priymatime-rshennya-pro-zmnu-kervnictva-ukrgidroenergo-pslya-analzu-efektivnost-roboti>

ExPro, 12.12.2019

Кабмін призначив Тараса Кузміча главою НАК «Надра України»

Кабінет міністрів призначив нового главу правління НАК «Надра України», ним став **Тарас Кузміч**. Про це повідомив в своєму telegram-каналі народний депутат **Олексій Гончаренко** (фракція "Євросолідарність") із закритого засідання

уряду 11 грудня.

Раніше Кузьміч обіймав посаду посла України в ЮАР, був радником екс-міністра енергетики і вугільної промисловості Ігоря Насаліка, а також керівником департаменту зовнішніх комунікацій в ПАО «Центренерго».

Нагадаємо, 4 грудня Кабінет міністрів звільнив **Ярослава Климовича** з посади голови правління НАК «Надра України».

<https://expro.com.ua/novini/kabmn-priznachiv-tarasa-kuzmcha-glavoyu-nak-nadra-ukrani>

Офіційне інтернет-представництво Президента України, 22.12.2019

Зеленський відзначив головного інженера Запорізької АЕС

з нагоди професійного свята

Президент України Володимир Зеленський з нагоди Дня енергетика, що відзначається сьогодні, 22 грудня, відзначив представників галузі, серед них – й запоріжця. Відповідний Указ Глави Держави від 21 грудня.

За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняного енергетичного комплексу, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм почесне звання "Заслужений енергетик України" присвоєне головному інженерові Запорізької атомної електростанції Дмитру Сабадіну.

Раніше повідомлялося, що на три доби раніше запланованого терміну був закінчений капітальний ремонт енергоблоку №1 Запорізької атомної електростанції.

<https://www.president.gov.ua/documents/9332019-31473>

♦ *Різне. Цікаве*

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 12.12.2019

У Кремлівському форматі

ВІРА В ДОБРОГО «ЦАРЯ». В окупованому Донецьку назріває жіночий бунт: дружини шахтарів, потерпаючи від злиднів і нестатків, написали листа самому володарю Кремля

Павло КУЩ

...у шахтарському Донецьку наприкінці року 10 тисяч родин місцевих шахтарів опинилися на межі голодної смерті. Середня зарплата гірників — приблизно 5 тисяч рублів (2 тисячі гривень). На 2—3 місяці зазвичай затримується виплата заробітку донецьким гірникам (аж 8 відсотків зарплати отримали недавно гірники однієї з шахт). За п'ять років «процвітання республіки» тут не модернізували жодну із шахт. Саме про це й інші «досягнення» написали дружини донецьких шахтарів у листі до самого **Володимира Путіна**, оприлюдненому на сайті управління президента РФ зі звернення громадян.

Те, що в окупованому Донецьку за соціальні права шахтарів активно борються здебільшого їхні жінки, підтверджує сумні реалії — край вугілля, точніше його окраєць, що опинився по той бік лінії розмежування, за минулу п'ятирічку перестав ним бути. Це стосується позицій, сили, єдності й впливу представників гірників, а також видобутку палива. Адже 70 відсотків вугільних підприємств, які працювали тут до весни-літа 2014 року, вже через рік припинили роботу і більшу частину після розграбування відновити ніколи не вдасться. Решту шахт, рентабельніших, «націоналізували», і ще кілька років вони хоча й зменшили вуглевидобуток, однак трималися на плаву. Цього вистачило аж до 2019-го, коли майже вся економіка «республіки» увійшла в круте піке.

Нині у «ДНР» працюють півдесятка вуглевидобувних підприємств. Всі вони мають дефіцит фонду заробітної плати та коштів на модернізацію. Бракує ринків збуту палива, до того ж слід враховувати «пенсійний» вік шахт і критичну зношеність механізмів та обладнання.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/u-kremlivskomu-formati/>

AtomInfo.Ru, 29.11.2019

Чехія не обійдеться без атомної енергетики – прем'єр

Чехія не зможе обійтись без розвитку національної атомної енергетики. Об этом заявил журналистам премьер-министр республики **Андрей Бабиш**. "На предстоящей конференции (ООН) по климату я скажу, что и Чехия активно борется с эмиссиями - выбросом вредных газов в атмосферу", - отметил он.

"Мы боремся с (происходящими) климатическими изменениями, но нам необходима атомная энергетика. Атомная энергетика - это ключевой для нас вопрос".

Бабиш информировал 13 ноября о планах создания нового энергоблока на АЭС "Дукованы" на юго-востоке Чехии. "Строительство начнется в 2029 году и

завершится в 2036 году. Победитель тендера на его возведение должен быть определен до конца 2022 года", - сказал он.

РАЕС, Рівненські новини, 02.12.2019

Генеральному директору РАЕС

присвоєно звання «Заслужений енергетик України»

Звання «Заслужений енергетик України» присвоєно **Павлу Павлишину** - генеральному директору відокремленого підрозділу «Рівненська атомна електрична станція».

Президент України **Володимир Зеленський** у своєму Указі з нагоди 28-ї річниці підтвердження всеукраїнським референдумом Акта проголошення незалежності України 1 грудня 1991 року відзначив званнями та нагородами чотирьох жителів Рівненщини. Серед них – генеральний директор ВП «Рівненська АЕС» Павло Павлишин, йому присвоєно звання «Заслужений енергетик України» за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально- економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, вагомні трудові досягнення, багаторічну сумлінну працю.

<https://www.rnpp.rv.ua/generalnomu-direktoru-raes-prisvo%D1%94no-zvannya-%C2%ABzasluzhenij-energetik-ukrayini%C2%BB.html>

ХАЕС, 06.12.2019

Візит представників китайської корпорації на ХАЕС

3 грудня цього року Хмельницьку АЕС з ознайомчим візитом відвідали представники китайських компаній CNNP, CNPE, JNPC корпорації CNNC – найбільшої ядерної державної компанії Китаю.

Мета їх приїзду – поглиблене вивчення теми постачання теплової енергії.

Як відомо, Китай – одна з найбільших країн у світі за споживанням енергоносіїв, тому серед питань, які цікавили гостей, на обговорення були винесені механізм взаємодії між постачальником теплової енергії, енергосистемою та користувачами, спосіб здійснення технологій атомної теплофікації, механізм ціноутворення, тощо. На зустрічі із представниками Хмельницької АЕС китайські колеги не обминули увагою і політику національних та місцевих органів влади щодо атомної теплофікації, зокрема питання субсидіювання, провели порівняльний аналіз на предмет економічної ефективності.

Як зауважив представник китайської делегації **Цзен Сюнь (Zeng Xun)**, заступник директора департаменту з питань розвитку ринку CNNP (корпорація CNNC), наразі в Китаї стрімко зростає споживання теплової енергії: "Ми нині розглядаємо можливість здійснення теплопостачання з АЕС методом модернізації наших енергоустановок, а так як в Україні величезний досвід в цій сфері – прагнемо його перейняти. Хочемо висловити щире подяку Хмельницькій АЕС за надання такого шансу: ми задоволені візитом на сучасну українську атомну електростанцію, що здійснює теплофікацію і забезпечує теплом побутових споживачів".

Співпрацю у даному напрямку китайські атомники ведуть із ДП «НАЕК

«Енергоатом» уже другий рік поспіль і відзначають цей технічний проект надзвичайно ефективним.

<http://www.xaec.org.ua/store/pages/ukr/khnppnews/2019-12-06/446.html>

Енергоатом, ЗАЕС, 10.12.2019

Енергоатом підписав Декларацію заради гендерної рівності та запобігання домашньому насильству

НАЕК «Енергоатом» взяв участь у Міжнародному форумі для бізнесу: «Сучасні корпоративні практики гендерної рівності та протидії домашньому насильству». У рамках Форуму відбулась презентація національного дослідження «Гендерна рівність та відповідь на домашнє насильство в приватному секторі в Україні: заклик до дій». По закінченні презентації відбулось підписання першої в Україні Декларації бізнесу задля гендерної рівності та запобігання домашньому насильству. Ініціатором проекту виступають: Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA), уряд Великої Британії та Центр «Розвиток КСВ».

Україна взяла на себе зобов'язання щодо просування гендерної рівності, долучившись до глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 року (ЦСР). Бізнес відіграє ключову роль в досягненні Цілей сталого розвитку, зокрема, Ціль-5 «Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат» та Ціль-8 «Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх»...

http://www.energoatom.com.ua/ru/press_centr-19/novosti_kompanii-20/p/energoatom_podpisa_pakt vo ima_gendernogo_ravenstva_i_predotvrasheniya_domashnego_nasilija-45610

AtomInfo.Ru, 13.12.2019

Саммит ЕС не согласовал отказ сообщества от атомной энергетики

Главы государств и правительств Евросоюза на саммите в Брюсселе не согласовали общеевропейский отказ от атомной энергетики, говорится в опубликованном итоговом заявлении саммита.

"Европейский совет признаёт право стран Евросоюза самостоятельно определять перечень видов энергии, которые они намерены использовать, и применять наиболее подходящие технологии. Отдельные страны ЕС (в частности, Франция и Болгария) указали на своё намерение продолжать использовать атомную энергетику в этом перечне", - отмечается в документе.

В заявлении также подчёркивается право каждой страны Евросоюза "принимать меры, необходимые для обеспечения собственной энергобезопасности".

AtomInfo.Ru, 16.12.2019

ВАО АЭС, МАГАТЭ и EPRI опубликовали Белую книгу по новому атомному строительству

ВАО АЭС, МАГАТЭ и институт EPRI опубликовали совместную "Белую книгу" по тематике нового атомного строительства.

В документе перечисляются трудности, с которыми сталкиваются новые

атомные энергоблоки, а также новички в атомной энергетике.

Также в нём разъясняется, каким образом три организации, подготовившие "Белую книгу", могут помочь эксплуатирующим организациям и странам-новичкам в обеспечении безопасных и своевременных пусков новых энергоблоков.

Документ под названием "Nuclear Industry New Build / New Entrants" доступен для скачивания на сайте ВАО АЭС в разделе "Download".

AtomInfo.Ru, 18.12.2019

**МАГАТЭ выпустило технический документ
по моделированию топлива в аварийных условиях**

МАГАТЭ выпустило технический документ, рассматривающий поведение ядерного топлива в аварийных условиях.

Документ подводит итоги координированного исследовательского проекта (CRP), который проводился в рамках плана действий МАГАТЭ, принятого после аварии на Фукусиме.

Название документа - INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY, Fuel Modelling in Accident Conditions (FUMAC), IAEA-TECDOC-1889, IAEA, Vienna (2019).

В документе 180 страниц и 175 иллюстраций. Язык документа - английский. К документу прилагается также CD-диск с дополнительными материалами.

Условия приобретения твёрдой копии документа доступны по этой ссылке. Текущая цена 18 евро. Электронная версия доступна бесплатно.

AtomInfo.Ru, 18.12.2019

**МАГАТЭ опубликовало специальное руководство по безопасности
для проектирования активных зон реакторов энергоблоков АЭС**

МАГАТЭ опубликовало документ в серии "Специальные руководства по безопасности" (Specific Safety Guide, SSG), посвящённый проектированию активных зон реакторов энергоблоков АЭС.

Название документа - INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY, Design of the Reactor Core for Nuclear Power Plants, IAEA Safety Standards Series No. SSG-52, IAEA, Vienna (2019).

В документе 69 страниц, язык документа - английский.

Условия приобретения твёрдой копии документа доступны по этой ссылке. Текущая цена 41 евро, электронная версия доступна бесплатно по ссылке выше.

Енергоатом, ЗАЕС, 18.12.2019

**Вітаємо Тетяну Амосову з перемогою
у конкурсі «Жінки української енергетики»**

Колектив НАЕК «Енергоатом» щиро вітає Тетяну Амосову, директора з інвестицій і перспективного розвитку з перемогою у щорічному конкурсі «Жінки української енергетики». Дирекція з комунікацій Енергоатома висунула її

кандидатуру у номінації «Працівниця року», де вона взяла першість.

Конкурс започаткований Громадською організацією «Жіночий енергетичний клуб України» з метою визнання вкладу жінок у розвиток енергетичної сфери України та їх підтримки, мотивації для подальших досягнень в енергетиці та споріднених секторах економіки. Цьогоріч у конкурсі взяли участь понад 80 жінок-професіоналів, які працюють в енергетиці та у споріднених секторах економіки, а також компанії енергетичного сектору, які впроваджують гендерну політику.

Раді вітати й усіх інших учасниць і переможниць конкурсу. У номінації «Політикиня року» - народного депутата України **Ольгу Белькову**. У номінації «Керівниця року» - члена ради директорів гідрогенеруючої компанії AICE Hydro (Норвегія) **Ольгу Босак**. «Волонтерку року» - **Світлану Голікову**, яка є членкинею Громадської ради при НКРЕКП і директором ПП «Трансенергоконсалтинг». «Освітянку року» - **Вікторію Саравас**, завідувачку кафедри електроенергетичних комплексів та систем у ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет». «Журналістку року» - **Тетяна Цирульник**, головну редакторку сайту Полтавських новин kolo.news. «Юристку року» - **Людмилу Зенюк**, заступник Керівника секретаріату Комітету з питань енергетики та комунальних послуг у Верховній Раді України.

http://www.energoatom.com.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/p/vitaemo_tetanu_amosovu_z_peremogou_u_konkursi_zinki_ukrains_koi_energetiki-45639

Европейская правда, 19.12.2019

Литва ухвалила остаточне рішення про заборону імпорту електроенергії з Білорусі

Сейм Литви схвалив додаткові заходи, запропоновані президентом **Гітанасом Науседою**, щоб не допустити на територію країни електроенергію, вироблену на Островецькій АЕС (БелАЕС), що будується в Білорусі, за 50 км від Вільнюса.

З 1 січня наступного року компанії не отримуватимуть нових дозволів на імпорт електроенергії з Білорусі.

Крім того, ліцензія на імпорт буде призупинена, якщо буде встановлено, що імпортер несе загрозу для національної безпеки.

Сейм Литви в червні 2017 року законодавчо закріпив, що білоруська АЕС є небезпечною і становить загрозу для національної безпеки, навколишнього середовища і здоров'я людей.

<https://www.euointegration.com.ua/news/2019/12/19/7104414/>

Інформація на цю тему – AtomInfo.Ru, 19.12.2019 «Второй энергоблок БелАЭС может быть введен в эксплуатацию в 2021 году - Минэнерго РФ».

AtomInfo.Ru, 21.12.2019

В декабре в Европе будут окончательно остановлены три блока

Три атомных энергоблока будут окончательно остановлены в Европе в декабре 2019 года, пишет "World Nuclear News".

Первый из них - блок "Muehleberg-1" (Швейцария). Его окончательный останов уже произошёл 20 декабря 2019 года.

Блок "Ringhals-2" (Швеция) будет окончательно остановлен 30 декабря 2019 года утром по местному времени.

Блок "Philippsburg-2" (Германия) будет окончательно остановлен до конца года. Точную дату закрытия блока издание не приводит.

AtomInfo.Ru, 22.12.2019

В Японии остановят два блока

из-за несоответствия антитеррористическим мерам - газета

Японская энергетическая компания "Kansai Electric Power" ("Кансай электрик пауэр") остановит работу третьего и четвёртого блоков АЭС "Такахама" в западной префектуре Фукуи из-за несоответствия нормам антитеррористической безопасности. Об этом сообщила в воскресенье газета "Майнити".

По её сведениям, энергоблоки прекратят работу летом следующего года, поскольку имеющиеся на данный момент сертификаты истекают у них в августе и октябре.

До этого времени компания не успеет обновить инфраструктуру и совершить ряд других действий, необходимых для получения новых документов от комитета по контролю за ядерной энергетикой Японии (регулирующий орган, также известен как агентство по ядерному регулированию - прим. AtomInfo.Ru)..

Отмечается, что одной из причин будущей остановки реакторов стал случившийся в этом году коррупционный скандал в "Kansai Electric Power".

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<https://www.ntseu.net.ua>